Raport z konsultacji społecznych dotyczących projektu Programu „Łódź łączy pokolenia – łódzka polityka demograficzna”

Spis treści

1. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONSULTACJI 2

1.1. PROPOZYCJA KIERUNKÓW DZIAŁAŃ ŁÓDZKIEJ POLITYKI DEMOGRAFICZNEJ WYNIKAJĄCA Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH BĘDĄCE PODSTAWĄ DO OPRACOWANIA OSTATECZNEJ WERSJI PROGRAMU „ŁÓDŹ ŁĄCZY POKOLENIA – ŁÓDZKA POLITYKA DEMOGRAFICZNA” 4

2. ZESTAWIENIE ZGŁOSZONYCH PRZEZ MIESZKAŃCÓW MIASTA ŁODZI OPINII DOTYCZĄCYCH PRZEDMIOTU KONSULTACJI. 20

3. ZESTAWIENIE PROPOZYCJI ZGŁOSZONYCH W TRAKCIE KONSULTACJI PRZEZ MIESZKAŃCÓW ŁODZI WRAZ ZE STANOWISKIEM PREZYDENTA MIASTA ŁODZI. 27

4. PROTOKÓŁ ZE SPOTKAŃ Z MIESZKAŃCAMI MIASTA ŁODZI ORAZ SPOTKAŃ Z UDZIAŁEM EKSPERTÓW, RAPORTY Z BADAŃ OPINII PUBLICZNEJ. 73

4.1. PROTOKOŁY Z OTWARTYCH SPOTKAŃ Z MIESZKAŃCAMI. 73

4.2. PROTOKÓŁ Z OTWARTEJ DEBATY EKSPERCKIEJ „WYZWANIA DEMOGRAFICZNE ŁODZI – PRIORYTETY W OBSZARZE PRACY, ZDROWIA, EDUKACJI I ROZWOJU”. 97

4.3. RAPORT Z ANKIETY Z MIESZKAŃCAMI 103

4.4. RAPORT Z BADANIA OPINII PUBLICZNEJ W ZAKRESIE MOTYWACJI OSÓB PRZEPROWADZAJĄCYCH SIĘ DO ŁODZI 114

5. STANOWISKO PREZYDENTA MIASTA ŁODZI DO WYNIKÓW KONSULTACJI 119

1. Podsumowanie wyników konsultacji

Konsultacje społeczne dotyczące projektu Programu „Łódź łączy pokolenia - łódzka polityka demograficzna" odbyły się od 27 kwietnia do 30 września 2016 r. zgodnie z Zarządzeniem Nr 3324/VII/16 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 11 kwietnia 2016 r.

Celem konsultacji było zebranie propozycji i opinii mieszkańców Łodzi dotyczących projektu Programu, które umożliwią:

1) rozpoznanie potrzeb i oczekiwań mieszkańców Łodzi związanych z odpowiedzią na zmiany demograficzne w mieście – malejącą liczbę mieszkańców oraz wzrost udziału w społeczeństwie liczby osób starszych;
2) identyfikację najważniejszych działań służących realizacji celów Programu.

Konsultacje przeprowadzono w formie:

1) Otwartych spotkań z mieszkańcami z możliwością składania opinii i propozycji do protokołu, w trakcie których, po części informacyjnej, odbyły się warsztaty. W ramach konsultacji przeprowadzone zostały następujące spotkania:
   a) „Łódź – miasto przyjazne studentom i absolwentom - działania Miasta, potrzeby studentów” (17 maja 2016 r., Mała Sala Obrad, UMŁ, ul. Piotrkowska 104)
   b) „Jak Miasto może sprzyjać poprawie jakości życia i aktywności seniorów?” (25 maja 2016 r., Centrum Aktywnego Seniora – Śródmieście, Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych ul. Zachodnia 54/56)
   c) „Łódź – miasto przyjazne dla młodzieży - działania Miasta, potrzeby osób młodych” (2 czerwca 2016 r., Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9, al. Politechniki 38)
   d) „Łódź – miasto przyjazne dla młodzieży - działania Miasta, potrzeby osób młodych” (3 czerwca 2016 r., III Liceum Ogólnokształcące, ul. Sienkiewicza 46)
   e) „Łódź przyjazna rodzinie - potrzeby rodzin, działania Miasta” (7 czerwca 2016 r., Duża Sala Obrad Urząd Miasta Łodzi, ul. Piotrkowska 104)
   f) „Łódzki rynek pracy w kontekście przemian demograficznych – działania Miasta, potrzeby przedsiębiorców” (13 czerwca 2016 r., Mała Sala Obrad, UMŁ, ul. Piotrkowska 104)
   g) „Jak Miasto może sprzyjać poprawie jakości życia i aktywności seniorów?” (14 czerwca 2016 r., Centrum Aktywnego Seniora – Górna, Dom Kultury Górna, ul. Siedlecka 1)

   Łącznie w spotkaniach warsztatowych udział wzięło 130 uczestników.

2) Otwartej debaty z udziałem ekspertów „Łódź łączy pokolenia – samorząd wobec przemian demograficznych”, która odbyła się 27 września 2016 r. w Małej Sali Obrad Urzędu Miasta Łodzi. W debacie udział wzięły 34 osoby.
3) Badań opinii publicznej:
   a) w formie ankiet, podczas organizowanych wydarzeń, w Łódzkim Centrum Kontaktu z Mieszkańcami oraz on-line zebrano łącznie wypełnionych 376 ankiet
   b) w zakresie motywacji osób przeprowadzających się do Łodzi. W ramach badania opinii publicznej przeprowadzono 32 indywidualne pogłębione wywiady z osobami, które mieszkają w Łodzi nie dłużej niż 4 lata oraz zameldowały się w niej w latach 2014-2016.
4) Mobilnego punktu konsultacyjnego zorganizowanego w ramach II Targów Aktywnego i Zdrowego Seniora w dniu 20 maja 2016r.
5) Zebrania propozycji i opinii na piśmie, w tym drogą elektroniczną, na formularzu konsultacyjnym. W trakcie konsultacji zebrano 19 formularzy.

Łącznie w spotkaniach konsultacyjnych uczestniczyły 164 osoby, 19 osób zgłosiło propozycje za pomocą formularzy, a 376 wyraziło opinie za pośrednictwem ankiety. W sumie zebrano 636 propozycji działań oraz 287 opinie.

1.1. Propozycja kierunków działań łódzkiej polityki demograficznej wynikająca z konsultacji społecznych będące podstawą do opracowania ostatecznej wersji Programu „Łódź łączy pokolenia – łódzka polityka demograficzna”

1. Działania wspomagające interwencję demograficzną w okresie prokreacyjnym

Cel główny:

Stworzenie społecznych, ekonomicznych i socjalnych uwarunkowań sprzyjających kształtowaniu urodzeń na optymalnym poziomie.

Cele szczegółowe:

- przygotowanie profesjonalnych oddziałów oraz doposażenie w nowoczesny sprzęt gabinetów w miejskich placówkach ginekologiczno-położniczych,
- wprowadzenie profilaktyki płodności i poprawa dostępności do systemu wsparcia dla osób mających problem z zajściem w ciążę,
- kształtowanie przyjaznej opieki w okresie ciąży i okresie okołoporodowym (np. wspieranie inicjatyw typu „Rodzić po łódzku”, upowszechnianie wśród młodych ludzi szkół rodzenia),
- stworzenie w miejskiej przestrzeni publicznej miejsc przeznaczonych do karmienia, przewijania i przebierania dzieci (np. we wszystkich budynkach użyteczności publicznej),
- rozszerzenie oferty usług społecznych i edukacyjnych dedykowanych młodym rodzicom, obejmujących wsparcie taty i mamy w domu, poprzez:
  - różnego rodzaju akcje społeczne i kampanie promocyjne,
  - wsparcie w procesie decyzyjnym,
  - kształtowanie postaw wzmacniających rolę ojca w wychowaniu dziecka,
- stworzenie w ramach miejskiej polityki mieszkaniowej preferencyjnego systemu przyznawania młodym rodzinom mieszkań również w zasobie rewitalizowanym,
- stworzenie w centrum miasta „liczydła urodzeń” informującego o narodzinach nowych mieszkańców aglomeracji łódzkiej.

2. Działania wspomagające interwencję demograficzną w okresie dzieciństwa i dojrzewania

Cel główny:

Kształtowanie postaw „ku zdrowemu stylowi życia”.

Cele szczegółowe:

- poszerzenie oferty, poprawa dostępności oraz skuteczna promocja **profilaktyki zdrowia dzieci i młodzieży**, w tym:
  - poprawa dostępności do poradni psychologiczno – pedagogicznych,
  - przywrócenie opieki zdrowotnej w szkołach (opieka stomatologiczna, pielęgniarka środowiskowa),
  - stworzenie (zakontraktowanie) systemu badań przesiewowych dla dzieci i młodzieży,
  - stworzenie systemu miejskiej profilaktyki tzw. chorób cywilizacyjnych dzieci i młodzieży (np. alergii, depresji, uzależnień behawioralnych, fonoholizmu i nadmiernego korzystania z Internetu, gier on-line itp.),
- organizacja atrakcyjnych, włączających kampanii prozdrowotnych, nastawionych na promocję zdrowego stylu życia, w tym zdrowego odżywiania „moda na zdrowe jedzenie i ruch”. Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz aktywne włączenie w kampanie uczniów łódzkich szkół i wybitnych/łódzkich sportowców
- zapewnienie w sklepikach szkolnych bogatej (zdrowej i atrakcyjnej) oferty żywności, stanowiącej konkurencję dla tzw. jedzenia śmieciowego,
- Stworzenie ujednoliconego systemu reagowania w rodzinie i placówkach zajmujących się dziećmi i młodzieżą na sytuacje przemocowe. Placówki typu żłobki, domy dziecka szkoły, szpitale, poradnie zdrowia itp. Opracowanie standardów, procedur we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
- w ramach **miejskiej polityki rozwoju sportu**:
  - przeciwdziałanie zwolnieniom z lekcji wf-u poprzez:
    - poprawę jakości i poszerzenia oferty zajęć sportowych (np. o zajęcia na basenie),
    - dostosowanie programów zajęć do możliwości dzieci i odpowiednie umieszczenie wf w planie lekcyjnym,
    - lepsze przygotowanie i zaangażowanie nauczycieli prowadzących zajęcia,
    - poprawę infrastruktury zajęć wf-u (prysznice, boiska, dostępność sprzętu),
  - wspieranie systemu zdrowej, sportowej rywalizacji młodzieży, w tym wspieranie Szkolnych Klubów Sportowych,

- budowanie **wysokiej jakości kapitału społecznego oraz zwiększanie aktywności** społecznej, obywatelskiej i kulturalnej wśród dzieci i młodzieży aglomeracji łódzkiej poprzez:
  - podniesienie jakości i konkurencyjności łódzkiej edukacji na wszystkich poziomach kształcenia,
  - wprowadzenie cyklicznych akcji i kampanii tematycznych, w szczególności dbania o wspólną przestrzeń (np. poprawa bezpieczeństwa, oddawanie krwi oraz akcje sprzątanie świata),
  - zwiększenie roli Młodzieżowej Rady Miejskiej w Łodzi,
  - stworzenie programu aktywizowania oraz edukowania dzieci i młodzieży poprzez nawiązanie różnych form współpracy międzypokoleniowej, w tym:
    - formalnej pomiędzy szkołami i Domami Pomocy Społecznej, Centrami Opiekuńczo – Rehabilitacyjnymi, Centrami Aktywności Seniorów,
    - nieformalnej sąsiedzkiej, osiedlowej (np. aktywizacja młodych osób, które mogłyby robić zakupy), przy ścisłej współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- wprowadzenie nowych standardów w łódzkich placówkach oświatowych:
  - lepsze przygotowanie i zaangażowanie nauczycieli prowadzących zajęcia językowe,
  - budowa efektywnego programu wsparcia dla najzdolniejszych uczniów,
  - zwiększenie oferty zajęć pozalekcyjnych oraz wprowadzenia zajęć dodatkowych w soboty, a także poprawa jakości zajęć w świetlicach (np.: wprowadzenie systemu pomocy w odrabianiu lekcji),
  - zwiększenie zaangażowania łódzkich nauczycieli i pedagogów w problemy uczniów (np.: kłopoty w nauce, wsparcie własnych inicjatyw, rozwój pasji i zainteresowań),
  - organizacja zajęć w łódzkich przedszkolach i szkołach umożliwiających wymianę dobrych praktyk (np. wprowadzenie międzyszkolnego „Festiwalu Talentów”),
  - zwiększenie dofinansowania dla przedszkoli i szkół wyróżniających się pod względem wyników i aktywności (np. poprzez premie w postaci bezpłatnych zajęć pozalekcyjnych, w postaci dodatkowych funduszy na zakup pomocy dydaktycznych lub sprzętu),
  - zwiększenie dofinansowania dla przedszkoli i szkół działających w szczególnie trudnych warunkach społecznych, wprowadzenie systemowych zmian podnoszących bezpieczeństwo uczniów w tych szkołach,

  - budowa systemu promowania miasta i nauczania historii Łodzi pośród najmłodszych mieszkańców (np. w ramach współpracy z przedszkolami i Klubami Malucha),
  - budowa programu integracji łódzkich społeczności szkolnych promującego pozytywne zachowania i postawy wśród dzieci i młodzieży (programy typu „Łódź oazą szacunku", „Nasza Łódź"), praktyczne nauczanie tolerancji i szacunku dla innych, szczególności osób starszych, niepełnosprawnych i obcokrajowców,
  - podniesienie jakości i modyfikacja programu edukacji seksualnej pod kątem jego zgodności z celami demograficznymi (np. promowanie wartości jaką jest rodzina oraz ochrona przed przemocą seksualną, w tym cyberprzemocą),
  - wygospodarowanie większych środków na edukację (np. w postaci bonu edukacyjnego).
- uwzględnienie stanowiska Ogólnopolskiej Konferencji Rad Rodziców dotyczącego poszerzenia współpracy szkół z rodzinami w części dotyczącej praw i obowiązków rodziców na terenie szkoły oraz propagowania wiedzy na temat praw i obowiązków rad rodziców,
- poprawa łódzkiej infrastruktury szkolnej - kompleksowe remonty placówek i ich wyposażenia sanitarnego,
- wzmocnienie i podniesienie jakości doradztwa zawodowego poprzez:
  - wsparcie rozwoju osobistego od najniższego poziomu nauczania w formie dostosowanej do wieku, pogłębianego na kolejnych etapach edukacji (zwiększenie liczby wydarzeń i konferencji kierowanych do młodzieży, wprowadzenie zajęć o charakterze praktycznym, prezentowanie korzyści z szybkiego usamodzielnienia się, dążenie do samorozwoju),
  - promowanie dobrych wzorców rozwoju, kontakt z autorytetami, ludźmi sukcesu (np. doradztwo zawodowe prowadzone przez praktyków, przedstawicieli konkretnych zawodów),
  - zwiększenie ilości i poprawa jakości zajęć dotyczących przedsiębiorczości; rozwój kół przedsiębiorczości w szkołach,
  - wzmocnienie jakości rekrutacji do szkół (informacja co konkretnie oferuje szkoła, czego oczekuje uczelnia) poprzez stały monitoring potrzeb rynku pracy oraz losów łódzkich absolwentów,
- dostosowanie łódzkiego szkolnictwa do rynku pracy i zwiększenie elastyczności szkół w tym:

- poprawa jakości współpracy oraz wymiany informacji pomiędzy łódzkimi szkołami, uczelniami, przedsiębiorcami i urzędami dotyczącej między innymi dostosowania poziomu klas patronackich do potrzeb rynkowych, sponsorowania szkół lub zdolnych uczniów,
- modyfikacja programów nauczania zawodów poprzez zwiększenie ilości godzin nauczania (wiedzy praktycznej), w tym szkolenia prowadzone przez przedsiębiorców dające konkretne uprawnienia, certyfikaty (np.: oferty płatnych staży i praktyk dla uczniów podczas wakacji, dofinansowanie badań wstępnych dla uczniów),
- kształcenie wysokowyspecjalizowanych pracowników, a także uzupełnienie kierunków kształcenia o zanikające zawody (np.: krawcowa, szewc, włókiennik),
- zapewnienie nowoczesnego wyposażenia szkół kształcących na różnych poziomach zawodowych,
- podniesienie wiedzy na temat łódzkich pracodawców (np. bazy firm wg profilu działania) i wykorzystanie w tym celu m.in. Łódzkich Targów Edukacyjnych,
- przeprowadzenie cyklicznych kampanii społecznych podnoszących rangę i promujących szkoły zawodowe (np.: prezentacja absolwentów szkół zawodowych, spotkania w szkołach z przedstawicielami różnych zawodów, promocja szkół, które realizują potrzeby lokalnej społeczności),

- dostosowanie miejskiej **polityki rozwoju kultury** do interwencji demograficznej, poprzez:
  - dopasowanie oferty kulturalnej do młodszego widza miedzy innymi przez zwiększenie możliwości korzystania z oferty kulturalnej w ramach zajęć szkolnych i przedszkolnych (organizacja programu i planu nauczania),
  - skierowanie promocji łódzkich imprez kulturalnych do uczniów w obszarze aglomeracji łódzkiej (np.: budowa łódzkiego parku rozrywki dla fanów kultowych filmów i seriali),
  - stworzenie miejsca prezentacji młodych talentów szczególnie z zakresu kultur alternatywnych,
  - finansowanie biletów do placówek kulturalnych (**bon kulturalny**) w tym wprowadzenie systemu zniżek (do 1 zł) dedykowanych uczniom w ferie albo w wakacje.
- wprowadzenie i rozszerzenie **pomocy rodzinom** poprzez:

- zapewnienie pełnej dostępności do żłobków i przedszkoli oraz podniesienie jakości oferowanych usług, w tym:
  - wzbogacenie oferty zajęć dla dzieci uczęszczających do żłobka,
  - zmniejszenie liczebności grup żłobkowych,
  - stworzenie oferty opieki nad dzieckiem w weekendy (dla rodziców pracujących lub uczących się bądź z uwagi na sytuacje losowe),
  - wzbogacenie oferty opieki nad dzieckiem w ferie, wakacje (półkolonie),
  - wsparcie przez Miasto alternatywnych formy opieki nad dzieckiem (np. wsparcie finansowe dla rodzin, które nie chcą korzystać ze żłobka a z usług opiekunki lub pomocy swoich rodziców),
- rozszerzenie uprawnień Kartą Dużej Rodziny, zwiększenie zniżek
- zapewnienie przez Miasto systemu kompleksowej pomocy dzieciom niepełnosprawnym,
- zapewnienie wsparcia dla rodziców samotnie wychowujących dzieci.

3. Działania wspomagające interwencję demograficzną w okresie aktywności zawodowej

Cel główny:

Łódź miastem konkurencyjnych warunków życia i pracy.

Cele szczegółowe:

- podniesienie **atrakcyjności łódzkiej przestrzeni osadniczej** dla imigrantów krajowych i zagranicznych poprzez:
  - stworzenie pakietu relokacyjnego dla niezbędnych, wysokowyspecjalizowanych pracowników spoza Łódzkiego Obszaru Metropolitarnego (np.: kwota pieniężna, pomoc w przeprowadzce, w znalezieniu mieszkania lub pracy dla współmałżonka),
  - wprowadzenie specjalistycznych kursów językowych i innych szkoleń dla imigrantów - nowych pracowników,
  - opracowanie przewodnika ekonomiczno - społecznego dla nowych mieszkańców Łodzi (np.: ogólnodostępny informator elektroniczny),
  - stworzenie systemu stabilizacji zatrudnienia bliskich kulturowo imigrantów zagranicznych (ograniczenie rotacji pracowników, podniesienie efektywności szkoleń, wzmocnienie szans na sprowadzenie rodziny),
  - promowanie łódzkich firm i branż na arenie krajowej i międzynarodowej,

- wprowadzenie **w miejskiej polityce mieszkaniowej** preferencji dla absolwentów szkół i uczelni spoza Łodzi (np. na pierwsze dwa/pięć lat po ukończeniu przez nich edukacji i rozpoczęciu pracy w Łodzi) oraz dla absolwentów łódzkich szkół i uczelni, którzy założyli rodziny, a także dla osób podejmujących pracę w kluczowych obszarach łódzkiej gospodarki,

- podniesienie **konkurencyjności Łodzi akademickiej** w skali krajowej i europejskiej (konkurencyjna nauka i warunki studiowania), poprzez:
  - działania promujące wykorzystanie myśli technicznej powstającej na łódzkich uczelniach, szczególnie przez biznes łódzki,
  - pomoc Łodzianom przy rejestracji patentów (np.: kredyt na opłaty zgłoszeniowe, działania informacyjno – promocyjne),
  - dostosowanie oferty uczelni wyższych do potrzeb rynku pracy poprzez:
    - podniesienie poziomu edukacji zawodowej i uruchomienie kierunków studiów związanych z lokalną gospodarką oraz rozszerzenie oferty studiów o kierunki unikalne (np.: produkcja muzyczna, kierunki artystyczne, weterynaria, lotnictwo, w tym stewardessy, obsługa lotniska), a także związanych z aktywnością fizyczną (np.: AWF),
    - stworzenie pełnej możliwości kontynuowania edukacji zawodowej w łódzkich szkołach wyższych (np.: brak studiów geodezyjnych w Łodzi mimo istnienia tu jednej z najlepszych szkół geodezyjnych w Polsce),
    - studia dualne - możliwość zdobywania podczas studiów doświadczenia w ściślej współpracy z pracodawcami (np.: dodatkowe szkolenia i staże, prezentacja firm, w których chcą pracować absolwenci łódzkich uczelni),
  - aktywizacja współpracy uczelni wyższych ze szkołami:
    - prezentacji wiedzy i umiejętności oferowanych przez uczelnie (np. w ramach kół zainteresowań, „Dni Otwartych” i przykładowych zajęć),
    - we wszystkich łódzkich szkołach monitorowanie preferowanych kierunków studiów,
  - stworzenie systemu gratyfikacji dla najbardziej aktywnych studentów, podniesienie wysokości stypendiów oraz stworzenie systemu wsparcia dla doktorantów (stypendia, mieszkania),
  - wprowadzenie systemu ułatwiającego podjęcie pracy w okresie studiów (praca godzinowa, w weekendy, uczelniana baza ofert),

- podjęcie działań na rzecz poprawy dostępności przestrzennej łódzkich uczelni a także poprawy dostępności akademików z uwzględnieniem akademików dla młodych rodzin studenckich,
- wykorzystanie studentów na rzecz poprawy promocji łódzkich uczelni wyższych w tym kampanii promocyjnej zagranicą, szczególnie na Wschodzie,

- **poprawa perspektyw zatrudnienia** na łódzkim rynku pracy poprzez:
  - przekształcenie rynku pracy w rynek pracownika, w tym podjęcie działań na rzecz ograniczenia tzw. umów śmieciowych,
  - wprowadzenie elastycznego czasu pracy umożliwiającego rozpoczęcie i zakończenie pracy w interwale 2 h (np.: w UMŁ i spółkach zależnych od Miasta oraz promocja tego typu rozwiązań u innych pracodawców),
  - wsparcie dla osób wracających po okresie macierzyńskim/wychowawczym,
  - tworzenie konkurencyjnych warunków pracy w stosunku do innych miast poprzez:
    - stworzenie oferty lokalizacyjnej dla siedzib dużych firm oraz korzystnych warunków dla rozwoju firm logistycznych i nowych technologii,
    - pozyskiwanie inwestorów zagranicznych (znanych marek) i pracodawców oferujących wysokopłatne miejsca pracy zapewniające dalszy rozwój,
    - rozwój systemu ulg i preferencji dla łódzkich przedsiębiorców szczególnie dla firm innowacyjnych i start - up'ów oraz samozatrudnienia (np.: preferencyjne stawki za lokale komunalne do prowadzenia działalności gospodarczej, uproszczenie procedur i obniżenie kosztów zakładania firmy w Łodzi, obniżenie cen gruntów w pobliżu łódzkich ośrodków akademickich oraz centrów badawczych),
    - wprowadzenie ułatwień dla małych i średnich przedsiębiorstw, w tym stworzenie lub reaktywacja miejskiego systemu gwarancji i poręczeń w celu ochrony przed bankructwem,
    - wsparcie startu młodych przedsiębiorców we własnej firmie (np.: lokale, pomoc w zakładaniu firmy, zwolnienia z podatków lokalnych, wprowadzenie darmowych szkoleń) w branżach kluczowych z punktu widzenia lokalnej gospodarki oraz wsparcie „ciekawych" i kreatywnych inicjatyw (np. podjęcie starań mających na celu budowę małej łódzkiej „doliny krzemowej"),

- reklamowanie i informowanie o firmach IT wchodzących na łódzki rynek, a także promowanie dobrych łódzkich firm, miasta jako dobrego miejsca do pracy (city branding, employer branding) oraz kreatywności samych łodzian,
- wykorzystanie na rynku pracy doświadczeń ludzi w okresie przedsenioralnym oraz promowanie tego rodzaju zatrudnień,
- poprawę skuteczności działania Powiatowych Urzędów Pracy (np.: budowanie lepszej i aglomeracyjnej oferty pracy, rozwój indywidualnego podejścia, stałe monitorowanie potrzeb pracodawców i przyszłych pracowników, rozwój wsparcia samozatrudnienia, zapewnienie lepszej informacji o środkach z programów pomocowych przeznaczonych na założenie firmy),

- **poprawa warunków życia** młodych mieszkańców Łodzi poprzez:
  - zapewnienie opieki nad dzieckiem w formie przyzakładowych żłobków i przedszkoli oraz przy uczelniach,
  - stworzenie możliwości włączenia wspólnot, spółdzielni i kooperatyw mieszkaniowych składających się z młodych ludzi w proces rewitalizacji (np.: umożliwiając im przeprowadzanie remontów w miejskich nieruchomościach na koszt własny),
  - rozszerzenie oferty i promocji spędzania czasu wolnego po pracy skierowanej szczególnie do pokolenia Generacji „Z" (ludzi młodych, otwartych, wychowanych w dobrobycie i żyjących w świecie wirtualnym). Promowanie zdrowego stylu życia jako alternatywnego do kariery,
  - prowadzenie kampanii społecznych, organizowanie dużych wydarzeń poświęconych integracji mieszkańców, utrwalaniu poczucia więzi z Łodzią,
  - kompleksowe wsparcie dla rodzin dysfunkcjonalnych z pomocą asystenta rodziny (np.: bezpłatne kursy i szkolenia zawodowe oraz zapewnienie opieki nad dziećmi na czas ich trwania, wsparcie w sytuacjach kryzysowych, poradnictwo specjalistyczne, doradztwo prawne i zawodowe).

4. Działania wspomagające interwencję demograficzną w okresie senioralnym

Cel główny:

Zwiększenie długości aktywnego życia łodzian.

Cele szczegółowe:

- **aktywizacja społeczno – kulturowa** seniorów poprzez:
  - opartym na jednolitych kryteriach dostępie do sal na ćwiczenia ruchowe w miejskich placówkach,
  - promocję i zwiększenie dostępności do Uniwersytetów III Wieku,
  - poprawę funkcjonowania Centrów Aktywnego Seniora i klubów seniora, (np.: zwiększenie ich liczby i wzbogacenie oferty, usprawnienie finansowania - np. poprzez przekazywanie środków z początkiem roku lub maks. do końca I kw., w tym wprowadzenie rocznej składki członkowskiej w ramach Karty Seniora obejmującej opłaty za udział w zajęciach, rozbudowa kompleksowej i łatwo dostępnej informacji o ofercie dla seniorów),
- zapobieganie wszelkim formom **wykluczenia osób nieaktywnych zawodowo** poprzez:
  - zapewnienie środków finansowych na działalność instytucji wsparcia seniorów (np.: Rady Seniorów, Centrów Aktywnego Seniora, organizacji pozarządowych i instytucji miejskich),
  - stworzenie jednego źródła informacji np. w postaci gazety
  - podjęcie działań na rzecz budowy Srebrnej Gospodarki (np.: inicjowanie kontaktów pomiędzy biznesem a seniorami, zwiększenie zainteresowania łódzkich firm potrzebami seniorów, kompleksowe wsparcie organizacyjno – prawno – ekonomiczne, w tym nieodpłatne udostępnianie lokali miejskich, pomoc w tworzeniu społecznych spółdzielni seniorów wyposażonych w centra aktywności w parterach budynków),
  - organizacja przestrzeni miejskiej jako przyjaznej seniorom poprzez wzrost dostępności terenów zielonych, usuniecie barier architektonicznych,
  - działania na rzecz integracji międzypokoleniowej (centra wielopokoleniowe, stworzenie możliwości kontaktu różnych grup wiekowych, wprowadzanie integracji seniorów z młodszymi np.: akcje czytania w przedszkolach, wspólne pikniki),
- zwiększenie oferty **usług społecznych** adresowanych do seniorów:
  - poprawa dostępności miejsc w Domach Pomocy Społecznej, szczególnie dla osób niepełnosprawnych w tym w podmiotach prywatnych w tej dziedzinie,
  - zwiększenie i rozszerzenie oferty usług społecznych dla seniorów poprzez kształcenia kadr, wdrażanie nowych form organizacyjnych, samopomoc sponsorowana itp.,
  - organizacja pomocy „dochodzącej” dla seniorów,

- rozwój usług specjalistycznych, medycznych i żywieniowych oferowanych między innymi w ramach domów wielopokoleniowych (np. uruchomienie usługi pralni miejskich dla osób starszych),
- rozwój oddziałów geriatrycznych,
- powstawanie przy szpitalach miejskich ośrodków medycznych dla seniorów (np. związanych z zapewnieniem opieki paliatywnej lub rehabilitacji),
- wprowadzenie zmian systemowych w zakresie wolontariatu i grup wsparcia:
  - stworzenie systemu (poza MOPS) usług (usługi bytowe, sprzątanie, zakupy) świadczone przez seniorów dla seniorów za symboliczną opłatą, (np. pokrycie dodatkowych kosztów usług, dojazdów itp.),
  - stworzenie samopomocy sąsiedzkiej, wspartej systemem szkoleń, w tym medycznych, przy współudziale samorządu oraz szkół zawodowych,
- budowa miejskiego systemu rozwiązywania potrzeb mieszkaniowych seniorów:
  - utworzenie systemu zamiany mieszkań, także w zasobie rewitalizowanym,
  - dostosowanie mieszkań pod względem technicznym oraz ekonomicznym do potrzeb i możliwości seniorów,
  - stworzenie oferty tanich mieszkań na wynajem dla seniorów,
  - budowę domów wielopokoleniowych,
  - tworzenie integracji przestrzenno- społecznej dla seniorów np. zespołów mieszkań w sąsiedztwie innych grup wiekowych,
- w ramach **miejskiej polityki mieszkaniowej** wprowadzenie pierwszeństwa w przyznawaniu mieszkań komunalnych dla osób, które wcześniej mieszkały i opiekowały się seniorami - głównymi lokatorami,
- rozbudowa funkcji Karty Seniora, w tym poprzez poprawę systemu zniżek kulturalnych dedykowanych seniorom (ulga cenowa nie powinna wiązać się z gorszą ofertą miejsc itp.)
- organizacja darmowego transportu dla osób starszych z ograniczeniami ruchowymi i niepełnosprawnych;

5. Rekomendacje w wybranych obszarach, dedykowanych wszystkim mieszkańcom Łodzi.

Osiągniecie konkurencyjności Łodzi pod względem gospodarczym i stworzenie tu dobrych warunków życia oraz zbudowanie przestrzeni miejskiej przyjaznej mieszkańcom wymaga realizacji celów odnoszących się do wszystkich grup wiekowych:

Cele szczegółowe:

- **poprawa atrakcyjności przestrzeni publicznej:**
  - **przyjazna przestrzeń publiczna i likwidowanie barier architektonicznych** poprzez: zwiększenie udogodnień dla osób niepełnosprawnych, osób starszych oraz dzieci w wózkach (np.: podjazdy dla wózków, budowa wind zewnętrznych w istniejących budynkach, poszerzenie i wyniesienie przystanków tramwajowych), uzupełnienie przestrzeni w chodniki i ciągi piesze, ławki oraz doświetlenie łódzkich ulic i parków miejskich, a także estetyzacja, ujednolicenie przestrzeni publicznych pod kątem małej architektury, reklam itp.
  - **zwiększenie obszaru i uatrakcyjnienie terenów rekreacyjnych,** w tym rewitalizacja łódzkich parków poprzez:
    - modernizację infrastruktury parków i jej uzupełnienie w nową (wprowadzenie do parków toalet, większej ilości ławek, koszy na śmieci, zmodernizowanie i uzupełnienie chodników, oświetlenia, utwardzenie ścieżek i alejek) oraz atrakcyjniejsze zagospodarowanie istniejących terenów rekreacyjnych (np. ZOO i jego połączenie z parkiem rozrywki),
    - tworzenie parków kieszonkowych w centrum miasta, ale nie kosztem miejsc postojowych,
    - stworzenie nowych, atrakcyjnych dla różnych grup wiekowych wyspecjalizowanych przestrzeni rekreacyjnych w tzw. „bezpiecznych" lokalizacjach, czyli w oddaleniu od ulicy (parki linowe, place zabaw, drogi dla rolkarzy, siłownie na powietrzu),
    - zwiększenie przestrzeni umożliwiających mieszkańcom aktywne spędzanie czasu wolnego (np.. zwiększenie liczby boisk, łatwo dostępnych podwórców i skwerów na terenach blokowisk, a także przestrzeni rekreacyjnych na terenie kampusów akademickich), wyrównanie przestrzennego niedoboru infrastruktury sportowej w mieście poprzez zwiększenie liczby obiektów i urządzeń sportowych, w szczególności zewnętrznych siłowni, boisk (głównie przyszkolnych), skateparków, workoutów, obiektów sportów motorowych, basenów oraz kompleksów wodnych itp., oraz zwiększenie dostępności do obiektów kultury

i rekreacji (np. udostępnienie bibliotek, szkół i świetlic w godzinach popołudniowych, tworzenie i wypromowanie atrakcyjnych turystycznie miejsc kulturowych, plenerowych, a także stworzenie placów zabaw i rekreacji na osiedlach domów jednorodzinnych),

- **zwiększenie skuteczności działań służb porządkujących** przestrzeń publiczną, wprowadzenie funkcji „lokalnego zarządcy" (odpowiedzialnego za codzienne sprzątanie przestrzeni publicznych, w tym parków, skwerów, placów zabaw, utrzymywanie w dobrym stanie technicznym infrastruktury publicznej),
- podjęcie działań na rzecz **poprawy bezpieczeństwa w mieście** poprzez:
  - usprawnienie i poprawę jakości pracy Policji oraz Straży Miejskiej, w tym ukierunkowanie jej na osoby nietrzeźwe, agresywne,
  - rozbudowanie monitoringu miejskiego, obejmującego również place zabaw oraz istniejącą i nowopowstałą infrastrukturą sportową,
  - zwiększenie liczby patroli Policji na cały obszar miasta, także w godzinach nocnych, w tym w nocnej komunikacji miejskiej,
  - poprawę edukacji rowerzystów w zakresie przepisów ruchu drogowego,
  - skuteczne egzekwowanie przepisów dotyczących poprawy stanu środowiska, w tym zakazu palenia śmieci, likwidacji pieców węglowych.
- dostosowanie **miejskiej polityki rozwoju przestrzennego** do interwencji demograficznej:
  - zapobieganie rozlewaniu się miasta poprzez podejmowanie stosownych działań planistycznych i administracyjnych. Promocja zamieszkania w centrum miasta,
  - uwzględnianie w dokumentach planistycznych optymalizacji konkurencyjności różnopowierzchniowych obiektów handlowych (np.: wprowadzenia rozwiązań blokujących powstawanie obiektów handlowych na terenach zielonych),
  - kompleksowa rewitalizacja miasta w tym obejmująca: likwidację nieużytków szpecących miasto, rozbiórkę zdewastowanych kamienic, zwiększenie liczby remontów (szczególnie łódzkich zabytków), uzupełnianie pierzei oraz przeciwdziałanie enklawom biedy w centrum miasta,

- **poprawa wizerunku miasta i zwiększenie jego popularności.**
  - **poprawa organizacji i efektowności promocji** Łodzi dotycząca:
    - działających placówek, istniejących festiwali oraz łódzkich szlaków turystycznych,

- poszerzenia działań informacyjno - promocyjnych dotyczących łódzkich imprez kulturalnych na obszar całej łódzkiej aglomeracji,
- promowania w mediach pozytywnych wydarzeń,
- dalszego poszerzenie współpracy pomiędzy Miastem a organizacjami pozarządowymi promującymi Łódź pośród łodzian oraz w innych rejonach kraju,
- promowania absolwentów i łodzian, którzy odnieśli sukces oraz zachęcanie ich do promowania Łodzi,
- wykreowania nowych, niepowtarzalnych i atrakcyjnych wydarzeń (kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych),
- opracowania filmu zachęcającego do osiedlania się w Łodzi i promującego miasto w mediach społecznościowych,
- budowy nowego wizerunku Łodzi jako miejsca oferującego dobre warunki życia, miasta międzypokoleniowego, atrakcyjnego dla różnych grup społecznych, w tym przyjaznego rodzinom,
- monitorowanie (badania) motywacji osób pozostających w mieście oraz atrakcyjności miasta,
- stworzenia systemu współpracy z podmiotami prywatnymi na rzecz rozwoju kultury w mieście (np.: z Widzewską Manufakturą itp.),

– **poprawa jakości i organizacji pracy** Urzędu Miasta Łodzi:
  - skrócenie czasu oczekiwania na decyzje administracyjne,
  - dotrzymywanie terminów realizacji miejskich przedsięwzięć (np.: końca remontów),
  - obsługa w językach obcych,
  - zwiększenia efektywności miejskich działań integracyjnych dla lokalnej społeczności (np.: mniej sformalizowane procedury urzędowe wobec twórców, artystów i organizacji pozarządowych),
  - zwiększenia aktywności w pozyskiwaniu różnych źródeł funduszy na działalność na rzecz, istotnych z demograficznego punktu widzenia, grup społecznych,
– **społeczna, kulturalna i sportowa aktywizacja** mieszkańców Łodzi poprzez:
  - poszerzenie oferty bezpłatnych wydarzeń kulturalnych i sportowych (np.: imprez plenerowych i masowych, koncertów, gier, zabaw, konkursów, jak również kin, teatrów) organizowanych nie tylko w centrum miasta, ale także na łódzkich osiedlach,

- budowę, modernizację i optymalizację wykorzystania obiektów infrastruktury kulturalnej w mieście,
- organizowanie imprez o wysokich standardach (np. koncertów muzycznych),
- zwiększenie liczby animatorów kultury,
- zwiększenie dostępności obiektów sportowych, w tym wprowadzenie nieodpłatnego użytkowania boisk, lodowisk, kręgielni, sal gimnastycznych itp., zmiany systemu rezerwacji i udostępnienia obiektów (wyrównanie dostępności obiektów pomiędzy klubami a mieszkańcami,) oraz wydłużenia czasu ich funkcjonowania, zwiększenia nadzoru w obiektach sportowych i rekreacyjnych, z uwzględnieniem możliwości prawnych i ekonomicznych.

- **wzmocnienie konkurencyjności miasta**
  - rozwój zrównoważonego miejskiego **transportu publicznego**:
    - poprawa rozwiązań komunikacyjnych i zarządzania ruchem (dostosowanie sygnalizacji świetlnej do komunikacji miejskiej, poprawa częstotliwości kursowania i punktualności transportu publicznego, oznakowania przejść dla pieszych, uporządkowanie znaków drogowych), skomunikowanie łódzkich tramwajów z Łódzkim Obszarem Metropolitarnym, likwidacja przejazdów z pierwszeństwem dla rowerów (tzw. śluz rowerowych), poprawa zasięgu dystrybucji roweru publicznego (odwożenie),
    - pełne wykorzystanie informacji pasażerskiej poprzez oznakowanie tras i kierunków tramwajowych, wprowadzenie monitorów i zapowiedzi głosowych obejmujących przede wszystkim informacje o opóźnieniach; wprowadzenie aplikacji mobilnej, uporządkowanie wariantów rozkładów jazdy, zwiększenie dostępności biletomatów na przystankach, upowszechnienie Wi-Fi w tramwajach,
    - podejmowanie działań zachęcających do poruszania się komunikacją miejską w ścisłym centrum, obniżenie cen i poszerzenie katalogu ulg w opłatach za transport zbiorowy, dywersyfikacja taryf poprzez wprowadzenie biletów dziesięciominutowych,
    - dostosowanie taboru komunikacji miejskiej do potrzeb społecznych (w kontekście różnych grup wiekowych) i ekologicznych,
    - realizacja II etapu Roweru Miejskiego i szybka rozbudowa sieci dróg rowerowych (np.: budowa ścieżki rowerowej Brus – Zdrowie; Andrzejów, Wojska Polskiego między Marynarską, placem Kościelnym i Lutomierską, Tatrzańska, Olechów/ Janów),

- podejmowanie działań na rzecz lepszego skomunikowania Łodzi z regionem, krajem i światem poprzez budowę nowych dróg i poprawę jakości istniejących oraz rozwój połączeń lotniczych i promocja Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej, a także poprawy stanu łódzkich dworców komunikacyjnych i kolejowych, w tym krótszych (niż miesięczne) biletów okresowych,
- zwiększenie ilości miejsc postojowych poprzez budowę parkingów wielopoziomowych i adaptację budynków na parkingi w centrum miasta,

– dostosowanie **miejskiej polityki mieszkaniowej** do potrzeb grup społecznych wymagających pilnej interwencji demograficznej poprzez: poprawę relacji wysokości kosztów komunalnych do łódzkich zarobków, rozwój systemu tanich kredytów mieszkaniowych (np. typu program Mieszkania dla Młodych oraz wprowadzenie dofinansowania dla młodych małżeństw na zakup mieszkania), ułatwienie procedur najmu mieszkań, zwłaszcza komunalnych, w tym budowa tanich osiedli i budynków czynszowych.

5 a Rekomendacje ogólne

– **budowy silnego lobbingu łódzkich środowisk na rzecz podniesienia jakości służby zdrowia** i zmian systemowych (uproszczenie i skrócenia procedur w służbie zdrowia, poprawa dostępności do rehabilitacji zaraz po urazie (w tym za niewielką opłatą) oraz do lekarzy specjalistów i badań,
– **budowy silnego lobbingu łódzkich środowisk na rzecz zmian systemowych na rynku pracy** w szczególności dotyczących zachowania równowagi pomiędzy pracownikiem i pracodawcą na rynku pracy, podwyższenia płacy minimalnej, skutecznego ograniczania pracy na „czarno” i „humanizacji” umów śmieciowych, zmian organizacyjnych ułatwiających kobietom powiązanie macierzyństwa lub opieki nad osobami starszymi z pracą zawodową,
– podjęcia przez łódzkich polityków, działaczy, samorządowców działań zmierzających do uzyskania **rządowego wsparcia** dla Miasta Łodzi na rzecz reindustrializacji i dywersyfikacji branżowej Łodzi, odpowiedniego objęcia Łodzi Strategią Na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju oraz decentralizacji administracyjnej i funkcjonalnej państwa.

2. Zestawienie zgłoszonych przez mieszkańców Miasta Łodzi opinii dotyczących przedmiotu konsultacji.

Lp.	Opinia
Opinie zgłoszone na spotkaniach „Łódź – miasto przyjazne dla młodzieży - działania Miasta, potrzeby osób młodych”	
	„Jak stworzyć konkurencyjne warunki życia i pracy w stosunku do innych miast? Jak zachęcać młode osoby do przyjazdu do Łodzi?
1	Zły stan dróg
2	Brak pracy
3	Trudność pogodzenia pracy ze studiami
4	Słaby dostęp do pracy
5	Umowy śmieciowe
6	Brak satysfakcjonującej pracy (zarobki niższe niż gdzie indziej)
7	Miejsca pracy
8	Praca związana z zainteresowaniami i z profilem nauki zawodowej
9	Brak dyskryminacji zawodowej dla imigrantów
10	Praca
11	Zwiększenie ilości przedsiębiorstw i miejsc pracy
12	Pewność pracy
13	Bezrobocie (nieskuteczne działania Urzędu Pracy)
14	Brak atrakcyjnej oferty Łodzi na zewnątrz
15	Zła opinia o mieście
16	Brak wsparcia działań startup-owych
17	Trudny start młodych ludzi do własnej firmy: lokale, pomoc w zakładaniu firmy, edukacja
18	Lepsze warunki działania dla małych i średnich przedsiębiorstw i startup-ów
19	Brak rozwiązań między uczelniami a biznesem
20	Za mało wydarzeń kulturalnych
21	Mało wydarzeń kulturalnych, sportowych itd. – bezpłatnych
22	Przewodnik (ekonomiczno – społeczny) dla nowych mieszkańców Łodzi
23	Rozproszenie wydatków (wydatki na niepotrzebne inwestycje)
24	Biotechnologia – mało funduszy
25	Brak lub za duże opłaty za parkingi
26	Nie trzymanie się terminów remontów
27	Źle usytuowane inwestycje, np.: drogi donikąd, siłownia w szczerym polu, boisko też
28	Brak miejsca do uprawiania sportów motorowych
29	Ulgi dla rodzin
30	Lepsza opieka lekarska
31	Oświetlenie parków (Mickiewicza)
32	Poprawa bezpieczeństwa
33	Rozwój lotniska łódzkiego
34	Poprawa modelu mobilności w mieście
35	Brak pociągów międzynarodowych
36	Rozwój połączeń lotniczych
37	Problem z korkami w centrum miasta
38	Przestarzałe tramwaje
39	Korki
40	Droga komunikacja miejska
41	Brak bazy mieszkaniowej dla studentów i młodych absolwentów
42	Drogie mieszkania
43	Ceny kupna i wynajmu mieszkań w Łodzi
44	Niedosyt mieszkań

45	Brak mieszkań dostępnych dla młodych ludzi –głównie na wynajem
46	Lepsze ZOO połączone z parkiem rozrywki
47	Zwiększenie ilości boisk i urządzonych przestrzeni
48	Mała ilość udogodnień dla inwalidów
49	Brak czystości na osiedlowych placach zabaw
	Problemy i potrzeby wskazane w odpowiedzi na pytanie: „W jaki sposób stworzyć odpowiednie warunki dla rozwoju młodzieży „ku zdrowemu stylowi życia” w mieście?
50	Mało powierzchni biurowych
51	Szkoły obskurne
52	Zła jakość dróg
53	Brak ścieżek rowerowych
54	Zaniedbane kamienice
55	W parkach brak oświetlenia i utwardzonych ścieżek
56	Wciąż za mało ścieżek rowerowych
57	Ścieżki rowerowe
58	Za mało ścieżek rowerowych
59	Mało dróg rowerowych, nieczytelne oznakowanie dróg rowerowych (niebezpieczeństwo)
60	Słaba widoczność przejść dla pieszych
61	Brak miejsc parkingowych
62	Źle ustawione światła
63	Brak obwodnicy
64	Brak odpowiedniego skomunikowania z regionem
65	Brak perspektyw pracy
66	Brak miejsc pracy
67	Zbyt niskie zarobki do kosztów utrzymania
68	Złe warunki dorywczej pracy
69	Wysokie oczekiwania pracodawców w stosunku do młodych ludzi (studia + 10 letnie doświadczenie)
70	Zbyt niskie zarobki po technikum
71	Brak miejsc pracy
72	Wysokie oczekiwania mieszkańców w stosunku do pracy
73	Mała ilość miejsc pracy
74	Niskie płace
75	Praca na czarno
76	Brak możliwości zatrudnienia po zakończeniu studiów
77	Innowacyjne firmy
78	Zbyt skomplikowane procedury i wysokie opłaty przy zakładaniu firmy
79	Trudny start młodych ludzi do własnej firmy: lokale, pomoc w zakładaniu firmy, edukacja
80	Bankructwa małych firm
81	Dominacja dużych przedsiębiorstw
82	Brak znajomości łódzkich pracodawców
83	Brak wiary w sukces bez protekcji
84	Źle prowadzone lekcje przedsiębiorczości
85	Na rynku pracy dominują znajomości, trudno bez nich zdobyć pracę
86	Brak bazy firm informatycznych
87	Potrzeba wzmocnienia szkolnictwa zawodowego
88	Słaba jakość praktyk
89	Brak możliwości kontynuowania edukacji zawodowej w szkołach wyższych (np.: druga najlepsza szkoła geodezyjna w Polsce a brak studiów w Łodzi
90	Kierunek studiów w Łodzi, np.: AWF
91	Szkoła powinna służyć także do przekazywania dobrych wzorców
92	Dostosowanie szkolnictwa do rynku pracy
93	Brak doradztwa zawodowego, ewentualnie jakieś testy
94	Szkoły zawodowe – niska ranga
95	Słabo prowadzone zajęcia wf

96	Brak infrastruktury do odbywania lekcji wf (prysznice, tragiczne boiska zewnętrzne)
97	Brak niektórych kierunków (np.: produkcji muzycznej)
98	Brak szkół kształcących w zanikających zawodach
99	Brak pomysłu i moda na studiowanie powoduje niechęć do usamodzielnienia się po szkole średniej
100	Zakaz spożywania słodyczy – nieskuteczny
101	Kampanie prozdrowotne narzucają opinie, a nie przedstawiają faktów
102	Doradztwo zawodowe wcale nie jest realizowane albo jest na niskim poziomie, niepraktyczne podejście
103	Klasy patronackie – niedostosowanie poziomu
104	Oferta kulturalna zbyt droga
105	Festiwale – słaba informacja
106	Brak miejsc dla młodych artystów do zaprezentowania się
107	Wydarzenia tylko na Piotrkowskiej
108	Brak miejsc rozwijających rozrywkę
109	Imprezy plenerowe
110	Słaba konkurencyjność i atrakcyjność Atlas Areny w stosunku do innych miast
111	Mało imprez kulturalnych
112	Słaba koordynacja prac drogowych, powtórne remonty w tym samym miejscu
113	Obiekty sportowe
114	Wydarzenia sportowe
115	Siłownie na powietrzu – więcej, lepszy dozór, wandalizm
116	Baseny
117	Brak kąpielisk, kompleksów wodnych (3)
118	Przepełnienie boisk, np.: rezerwacja orlików przez kluby sportowe
119	Więcej ofert nieodpłatnych dotyczących aktywności fizycznej i kulturalnej (np.: lodowiska, kręgle, sale gimnastyczne, kina, teatr)
120	Mało obiektów sportowych w centrum miasta (orliki, skate parki, workouty)
121	Zbyt skomplikowane i długotrwałe procedury leczenia publicznego
122	Długie kolejki do lekarzy specjalistów (nawet 1,5 roku)
123	Zdrowie – długie kolejki w NFZ
124	Mała ilość badań bezpłatnych
125	Brak informacji o przysługujących programach profilaktycznych
126	Brak bezpieczeństwa
127	Ograniczenie patroli policji do Piotrkowskiej
128	Bezpieczeństwo osobiste – bramy
129	Zwiększenie bezpieczeństwa (Teofilów, Abramowskiego)
130	Policja nie reaguje na problemy
131	Brak uprawnień dla straży miejskiej
132	Nieuwaga rowerzystów przy skrzyżowaniach
133	Słabe poczucie bezpieczeństwa
134	Bezpieczeństwo
135	Dewastacja terenów przestrzeni publicznej
136	Korki na drogach
137	Komunikacja miejska (niepunktualność) – zbyt droga dla osób dorosłych
138	Zły stan torowisk, pojazdy niedostosowane dla starszych osób
139	Dziesięciominutowe bilety i wprowadzenie krótszych (niż miesięczne) biletów okresowych w ŁKA
140	Niedopasowanie sygnalizacji do komunikacji miejskiej
141	Złe rozwiązania komunikacyjne (np.: Łódź Kaliska)
142	Nieczytelny system informacji komunikacyjnej
143	Transport publiczny – niskie częstotliwości kursowania
144	Komunikacja zbiorowa – niedostateczna informacja, błędy, chaos w czasie wydarzeń
145	Korki tramwajowe
146	Mało tramwajów podmiejskich
147	Niepunktualne kursowanie

148	Brudne pojazdy
149	Niebezpieczne, wąskie przystanki
150	Zły stan pojazdów / taboru
151	Problem z punktualnością komunikacji miejskiej
152	Fatalne zarządzanie ruchem (sygnalizacja świetlna)
153	Podejmowanie działań zachęcających społeczeństwo do poruszania się komunikacją
154	Przestarzałe tramwaje
155	Korki
156	Mieszkania – drogie, niedostępne dla młodych
157	Za wysokie ceny mieszkań
158	Ceny kupna i wynajmu mieszkań w Łodzi
159	Kłopoty z mieszkaniami dla młodych rodzin
160	Złe rozmieszczenie sklepów (np.: sieć Biedronka kilka sklepów w jednym miejscu)
161	Miasto jest zaniedbane, brudne, nieatrakcyjne
162	Enklawy biedy w centrum
163	Wygląd miasta, zaniedbane obszary
164	Stan dworców - fatalny
165	Stan parków – zniszczenia i infrastruktura
166	Za dużo supermarketów
167	Brak chodników, oświetlenia
168	Brudno
169	Większa ilość terenów zielonych, złe zagospodarowanie
170	Brak parkingów wielopoziomowych w centrum miasta
171	Więcej atrakcyjnych przestrzeni (parki, siłownie na wolnym powietrzu (pojawia się uwaga, że to spowoduje problemy z parkowaniem)
172	Za mało terenów rekreacyjnych (parki linowe, siłownie na świeżym powietrzu)
Opinie zgłoszone na spotkaniu „Łódzki rynek pracy w kontekście przemian demograficznych – działania Miasta, potrzeby przedsiębiorców”	
	Problemy i potrzeby wskazane w odpowiedzi na pytanie: Jak stworzyć konkurencyjne warunki życia i pracy w stosunku do innych miast?
173	Konkurencja niskimi płacami się kończy, trzeba konkurować jakością - zagrożenie
174	Brak central firm w Łodzi
175	Niektórzy pracownicy z zagranicy wyjeżdżają z pracy po pół roku, przez co wysiłek włożony w ich szkolenie jest tracony
176	Drudzy przyjeżdżają na dłużej, ściągają rodziny
177	Niskie koszty utrzymania są przewagą konkurencyjną Łodzi
178	Rozwój aglomeracji
179	Dostosowanie oferty edukacyjnej do rynku pracy
180	Drenaż rynku pracy przez Warszawę, poprzez dojazdy
181	Zła promocja Łodzi, brak pozytywnych informacji w mediach
182	Niedostosowana oferta szkół wyższych (np.: zbyt duże kształcenie na kierunku Zarządzanie i marketing)
183	Niedoinwestowanie techników (wyposażenie)
184	Brak dofinansowania do praktyk (np.: badania wstępne dla uczniów)
185	Mała elastyczność szkół średnich i zawodowych
186	Ryzyko, że nowo wybudowanymi autostradami będą mieszkańcy wyjeżdżać
187	Edukacja, szkolnictwo zawodowe
188	Niedostateczna wśród pracowników znajomość języka angielskiego i innych języków
189	Brak pracowników ze specjalistycznym wykształceniem i umiejętnościami, np.: Cloud
190	Generacja „ Z”, mniejsze nastawienie na karierę a na styl życia
191	Hasło „Zdrowy styl życia” nie trafia do młodzieży
192	Media nagłaśniają negatywne wydarzenia
193	Brak zaangażowania nauczycieli i dorosłych
194	Problemy w relacji szkół zawodowych z pracodawcami, dyrektorzy nie pytają się pracodawców o potrzeby, nie biorą na siebie problemu, potrzebna jest większa proaktywność dyrekcji szkół
195	Niskie poczucie bezpieczeństwa, niebezpieczne zdarzenia na imprezach wieczorem na Piotrkowskiej,

	w Manufakturze
196	Małe zaangażowanie Straży Miejskiej, brak interwencji na zdarzenia, oraz brak uprzejmości policji
Opinie zgłoszone na spotkaniu „Łódź przyjazna rodzinie - potrzeby rodzin, działania Miasta”	
	„Jak stworzyć społeczne, ekonomiczne i socjalne uwarunkowania sprzyjające wspieraniu rodziny?”
197	Brak ochrony zatrudnionych na „umowach śmieciowych”
198	Brak atrakcyjnych miejsc pracy w odpowiedniej liczbie (umowy o pracę)
199	Młodzież – pokolenie mało zaangażowane, bez chęci pracy, samorozwoju, roszczeniowe
200	Mały nacisk na poziom edukacji, szczególnie w kwestii nauk ścisłych
201	Zróżnicowany poziom w przedszkolach (nierówna jakość)
202	Brak działań kompleksowych w zakresie edukacji
203	Słaba dostępność do poradni pedagogiczno – psychologicznych
204	Łączenie studiów z rodzicielstwem
205	Dostęp do profilaktyki zdrowotnej, utrudniony dostęp do lekarzy
206	Zbyt małe zniżki w karcie dużej rodziny
207	Różne karty zniżkowe dużej rodziny (ogólnopolska, regionalna, łódzka)
208	Problemy osób z zajściem w ciążę
209	Problem nazewnictwa – nieodpowiednie słowo bezpłodność
210	Problem z dostępem do przedszkoli
211	Brak nadzoru nad orlikami, niszczenie (niedziałające kamery), utrudniona dostępność dla dzieci
212	Brak zainteresowania dziećmi niepełnosprawnymi
213	Długi okres oczekiwania na wizytę w poradni psychologiczno – pedagogicznej
214	Niski poziom nauczania języków
215	Upadek autorytetów dla dzieci
216	Problemy mieszkaniowe: przyznanie mieszkania komunalnego, wysokie oprocentowanie kredytów
217	Zbyt wysokie ceny mieszkań deweloperskich
218	Brak placów zabaw, np.: Bałuty, Marysin, Rogi, zwłaszcza na osiedlach domów jednorodzinnych
219	Problem korków
220	Zbyt mała częstotliwość komunikacji w weekendy
221	Brak parkingów w śródmieściu dla mieszkańców, parkingi źle ustawione
Opinie zgłoszone na spotkaniach "Jak Miasto może sprzyjać poprawie jakości życia i aktywności seniorów?”	
	Jak stworzyć konkurencyjne warunki życia i pracy w stosunku do innych miast? Jak zachęcać młode osoby do przyjazdu do Łodzi?
222	Praca
223	Brak szkół zawodowych
224	Dostępność mieszkań, pomoc w tym finansowa
	Problemy i potrzeby wskazane w odpowiedzi na pytanie: Jak wspierać seniorów w jak najdłuższej aktywności oraz poprawić jakość ich życia?
225	Brak zainteresowania firm potrzebami seniorów np.: obuwie – brak oferty dla seniorów
226	Problem mentalności ludzi, brak odpowiedniego podejścia do seniorów
227	Większy szacunek dla seniorów
228	Brak środków na działanie Rady Seniorów
229	Problem z organizacją zajęć w klubach seniora, brak klubów
230	Niektóre instytucje miejskie prowadzą działania dla seniorów, a nie dostają dotacji jak Centrum Aktywnego Seniora
231	Zbyt długi okres oczekiwania na miejsce w niektórych Uniwersytetach III Wieku
232	Ulgowe miejsca dla seniorów w nieatrakcyjnych miejscach (daleko)
233	Koordynacja działań oferty dla seniorów
234	Uboga oferta domów pomocy społecznej
235	Pomoc dochodząca jest niewystarczająca
236	Brak dostępu do rehabilitacji zaraz po urazie
237	Długie oczekiwanie na lekarzy i zabiegi
238	Brak dostosowania mieszkań do potrzeb seniorów
239	Mieszkania seniorów na wysokich piętrach
240	Brak doceniania doświadczeń ludzi w okresie przedsenioralnym

Opinie zgłoszone na spotkaniu „Łódź – miasto przyjazne studentom i absolwentom - działania Miasta, potrzeby studentów”	
	„Jak stworzyć konkurencyjne warunki życia i pracy w stosunku do innych miast? Jak zachęcać młode osoby do przyjazdu do Łodzi?”
241	Brak przemysłu
242	Zbyt wąska ilość branż, w których można się rozwinąć
243	Brak kierunków studiów związanych z lokalnym przemysłem
244	Studia nie przygotowują do praktyki zawodowej
245	Po odbytym stażu nie zostaje się w pracy
246	Słaba jakość staży oferowanych w Łodzi (bezpłatne i do „parzenia kawy”)
247	Niewystarczająca ilość staży
248	Brak gratyfikacji najbardziej aktywnych studentów
249	Oczekiwanie doświadczenia (znacznego) od osób kończących studia
250	Nieatrakcyjna, mało konkurencyjna oferta imprez masowych
251	Preferowanie studentów z programów (obcokrajowców) w stosunku do studentów rodzimych (np.: akademiki)
252	Brak tanich, dobrych mieszkań
253	Brak możliwości zaparkowania przy uczelniach
	W jaki sposób stworzyć odpowiednie warunki dla rozwoju młodzieży „ku zdrowemu stylowi życia” w mieście?
254	Problem z jakością zajęć z przedsiębiorczości
255	Brak doradztwa zawodowego w szkołach
256	Źle opisana oferta, rozczarowanie kierunkiem po podjęciu studiów uczelni wyższych
257	Problem z wynajmem orlików i innych obiektów sportowych
258	Konieczność objęcia dzieci modelem edukacji prozdrowotnej
259	Brak zaangażowania młodzieży w różne prelekcje/wydarzenia
260	Wartościowe szkolenia są drogie
261	SKS + system rywalizacji międzyszkolnej
262	Absencja na lekcjach WF
263	Nakazy typu „zdrowa żywność” w sklepikach, forma nakazu neguje dobrą akcję
264	Niewystarczająca promocja wydarzeń kulturalnych
265	Niedopasowanie oferty kulturalnej dla młodszego widza
266	Poziom prowadzenia zajęć sportowych w szkołach – zastrzeżenia, usytuowanie w planie lekcji
267	Miejsca do uprawiania sportu (szkoły) i sprzętu sportowego
268	Niszczenie dostępnej infrastruktury sportowej (np.: rowerów miejskich)
269	Brak odpowiedniej jakościowo infrastruktury do zdrowego spędzania wolnego czasu (w oddaleniu od ulicy, bezpiecznie)
	Problemy i potrzeby wskazane w odpowiedzi na pytanie: W jaki sposób wspierać rodziny i poprawić warunki do zwiększenia liczby urodzeń w Łodzi?
270	Wyższe pensje
271	Pewność pracy
272	Wymagania rynku pracy powodują, że kobiety później decydują się na dziecko
273	Dobrze płatna praca - wymagana
274	Więcej żłobków, przedszkoli
	Opinie zgłoszone na formularzach
	Pytanie 2.1 Jakie najistotniejsze działania należy podjąć w celu zwiększenia liczby urodzeń w Łodzi
275	Mieszkania (by mieć dzieci świadomy rodzic powinien mieć swoje gniazdo)
276	Zapewnienie ojcu rodziny pracy za godziwą płacę
	Pytanie 2.3 Jakie najistotniejsze działania należy podjąć w celu stworzenia odpowiednich warunków dla rozwoju dzieci i młodzieży w Łodzi
277	Nie eksperymentować z oświatą
278	Rzeczywista współpraca edukacji, kultury i sportu
	Pytanie 2.4 Jakie najistotniejsze działania należy podjąć w celu stworzenia konkurencyjnych warunków życia i pracy w stosunku do innych miast Polski w Łodzi
279	Zapewnienie ojcu rodziny pracy za godziwą płacę
280	Zauważanie i docenianie jednostek myślących niekonwencjonalnie, niestereotypowo

281	Dbałość o zdrowie pracowników i ich rodzin
	Pytanie 2.5 Jakie najistotniejsze działania należy podjąć w celu zachęcenia do przyjazdu do Łodzi nowych mieszkańców
282	"Obawiam się, że może się nie udać mimo rewitalizacji kamienic"
	Pytanie 2.6 Jakie najistotniejsze działania należy podjąć w celu zwiększenia długości aktywnego życia seniorów w Łodzi
283	"Decydenci winni posiadać świadomość, że będą emerytami i należy ich pytać, jak wypełnią czas 65 +"
	Pytanie 3 Inne propozycje i opinie dotyczące Programu „Łódź łączy pokolenia – łódzka polityka demograficzna”
284	Bardzo poważne traktowanie młodzieży w liceach i technikach (młodzież nie może realizować swoich pomysłów, w szkole i w domu ma zakazy i nakazy)
285	Troska władz o wygodę mieszkańców
286	W materiale do konsultacji brak zupełnie danych liczbowych i lokalizacji działań oraz ich finansowania - grozi to odłożeniem do szuflady programu i podpinania pod niego wyłącznie już realizowanych działań, bez szukania bardziej efektywnych rozwiązań
287	Ostrożność w używaniu terminu senior ("jeszcze nie tak dawno Dziennik Łódzki wydawał tygodnik 50+ dla seniorów, w zasadzie największe sukcesy odnoszą ludzie 70+, artyści politycy, naukowcy)

3. Zestawienie propozycji zgłoszonych w trakcie konsultacji przez mieszkańców Łodzi wraz ze stanowiskiem Prezydenta Miasta Łodzi.

Komentarz:

Jako „Uwzględnione” uznano propozycje mieszkańców, które zostaną lub zostały uwzględnione w Programie „Łódź łączy pokolenia – łódzka polityka demograficzna” i/lub w innych dokumentach strategicznych Miasta Łodzi oraz zostaną wskazane jako ogólne kierunki działań Miasta realizowane samodzielnie lub przy współpracy z innymi podmiotami. Przy czym kategoria „Uwzględniono” nie oznacza literalnego zapisu przyjętej propozycji.

Lp.	Propozycja	Uwzględniono/ Nie uwzględniono	Uzasadnienie
	Propozycje zgłoszone na spotkaniach		
	Propozycje zgłoszone na spotkaniach „Łódź – miasto przyjazne dla młodzieży - działania Miasta, potrzeby osób młodych”		
	Propozycje działań wskazane w odpowiedzi na pytanie: Jak stworzyć konkurencyjne warunki życia i pracy w stosunku do innych miast? Jak zachęcać młode osoby do przyjazdu do Łodzi?		
1.	Poprawa infrastruktury obiektów takich jak ZOO, stworzenie nowej jakości	Uwzględniono	
2.	Więcej miejsc do uprawiania sportów motorowych	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości prawnych i ekonomicznych
3.	Więcej miejsc parkingowych	Uwzględniono	
4.	Budowa obwodnicy	Uwzględniono	
5.	Budowa nowych dróg	Uwzględniono	
6.	Miasto powinno zabiegać o dobre (wysokopłatne) miejsca pracy	Uwzględniono	
7.	Pozyskanie znanych marek, np.: Starbucks	Uwzględniono	
8.	Tworzenie miejsc pracy, które zapewniają dalszy rozwój	Uwzględniono	

9.	Lepsze ściąganie inwestorów zagranicznych	Uwzględniono	
10.	Zwiększenie ofert pracy	Uwzględniono	
11.	Skuteczniejsze działania Urzędu Pracy – lepsza oferta, indywidualne podejście	Uwzględniono	
12.	Likwidacja urzędu pracy na rzecz organizacji pozarządowych	Nie uwzględniono	Likwidacja Urzędu Pracy nie leży w kompetencjach samorządu
13.	Oferta płatnych staży	Uwzględniono	
14.	Oferta praktyk podczas wakacji dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych	Uwzględniono	
15.	Stałe monitorowanie potrzeb pracowników	Uwzględniono	
16.	Przyciągnięcie pracodawców oferujących pracę dla młodych ludzi	Uwzględniono	
17.	Konkurencyjne warunki pracy w stosunku do innych miast	Uwzględniono	
18.	Kształtowanie dobrego wizerunku Łodzi	Uwzględniono	
19.	Wypromowanie szlaków turystycznych ukazujących łódzkie zabytki	Uwzględniono	
20.	Podkreślenie charakteru Miasta i promowanie jego stylu, a nie kopiowanie innych miast	Uwzględniono	
21.	Preferencyjne stawki za lokale komunalne do prowadzenia działalności	Uwzględniono częściowo	Preferencyjne stawki mogą mieć zastosowanie w przetargach pisemnych (konkursach ofert) na wynajem lokali na działalności „kreatywne”. O wyborze najciekawszej oferty decyduje komisja konkursowa
22.	Wsparcie młodych przedsiębiorców w rozwoju „ciekawych” inicjatyw, „coś odmiennego”	Uwzględniono	
23.	Stworzenie programu wsparcia nowych firm	Uwzględniono	
24.	Rozwinięcie branży hotelarskiej	Uwzględniono	

25.	Preferencyjne stawki za lokale komunalne do prowadzenia działalności	Uwzględniono częściowo	Preferencyjne stawki mogą mieć zastosowanie w przetargach pisemnych (konkursach ofert) na wynajem lokali na działalności „kreatywne". O wyborze najciekawszej oferty decyduje komisja konkursowa
26.	Ulgi dla rozpoczynających przedsiębiorców (np.: zwolnienie z podatków i ZUS), wprowadzenie darmowych szkoleń, dofinansowanie	Uwzględniono częściowo	W ramach kompetencji samorządu
27.	Wykorzystanie myśli technicznej powstającej np. na Politechnice Łódzkiej przez łódzki biznes, podjęcie działań promujących takie rozwiązania	Uwzględniono	
28.	Zbudowanie parku rozrywki np. dla fanów seriali	Uwzględniono częściowo	W miarę zapotrzebowania i możliwości finansowych
29.	Więcej imprez masowych, np. koncerty, gry, zabawy, konkursy	Uwzględniono	
30.	Znacznie więcej (kilkukrotnie) bezpłatnych wydarzeń kulturalnych i sportowych	Uwzględniono	
31.	Opublikowanie przewodnika, aktualizacje + doradztwo (asystent migracyjny)	Uwzględniono	
32.	Informatory, skrócenie czasu oczekiwania na decyzje	Uwzględniono	
33.	Ukierunkowanie wydatków na potrzeby mieszkańców	Uwzględniono	
34.	Stworzenie przez miasto oferty dla młodych ludzi	Uwzględniono	
35.	Wsparcie bliskich kulturowo kierunków migracji	Uwzględniono	

36.	Ulgi dla studentów w parkowaniu	Nie uwzględniono	Postulat do rozważenia przy realizacji polityki parkingowej
37.	Dotrzymywanie terminów remontów	Uwzględniono	
38.	Wsparcie innych sportów niż piłka nożna	Uwzględniono	
39.	Karta rodziny a nie tylko dużej rodziny	Nie uwzględniono	Niewskazane – cel przedsięwzięcia zostanie zatracony
40.	Wprowadzić ulgi dla seniorów np.: darmowa komunikację, kartę zamienić na przepisy umożliwiające korzystanie z ulg na podstawie dowodu osobistego	Nie uwzględniono	Postulat dot. darmowej komunikacji realizowany obecnie w zakresie 70+ (zgodnie z uchwałą Nr XXIX/754/16 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie ustalenia opłat za usługi przewozowe lokalnego transportu zbiorowego w Łodzi). W obszarze „karty” – nie uwzględniamy Program funkcjonował na podstawie dowodu osobistego, Kartę Seniora wprowadzono na wniosek seniorów.
41.	Monitoring na placach zabaw oraz codzienne ich sprzątanie	Uwzględniono	
42.	Dobre oświetlenie całego miasta	Uwzględniono	
43.	Rozwój połączeń lotniczych z łódzkiego lotniska	Uwzględniono	
44.	Lepsze połączenie z siecią komunikacyjną	Uwzględniono	

45.	Lepsze połączenia z okolicznymi miejscowościami	Uwzględniono	
46.	Upowszechnienie Wi-Fi w komunikacji miejskiej	Uwzględniono częściowo	W ramach projektów realizowanych w formule budżetu obywatelskiego
47.	Stworzenie linii pociągów międzynarodowych	Nie uwzględniono	Zaproponowane działanie nie leży w kompetencjach samorządu
48.	Zwiększenie dostępności biletomatów na przystankach	Uwzględniono	
49.	Prosty system najmu mieszkań komunalnych	Uwzględniono częściowo	W ramach kompetencji samorządu Miasta Łodzi
50.	Uproszczenie przepisów prawnych dotyczących najmu	Uwzględniono częściowo	W ramach kompetencji samorządu Miasta Łodzi
51.	Tanie mieszkania	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości prawnych i programów rządowych oraz społecznego programu budownictwa czynszowego w Łodzi
52.	Potrzebna jest specjalna oferta mieszkań dla młodych ludzi	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości prawnych, wymaga opracowania systemu ulg dla pożądanych nowych mieszkańców Łodzi, obecnie realizowane w ramach programu Absolwent
53.	Poprawa warunków mieszkaniowych	Uwzględniono	
54.	Wynajem mieszkań w atrakcyjnych cenach	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości prawnych
55.	Powiązanie pracy z otrzymaniem mieszkania (podejmujesz pracę w Łodzi – miasto oferuje mieszkanie)	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości prawnych, wymaga opracowania systemu ulg dla pożądanych nowych mieszkańców Łodzi, obecnie realizowane w ramach programu Absolwent

56.	Udostępnienie przestrzeni publicznej mieszkańcom (np.: boiska po godzinach pracy szkół)	Uwzględniono częściowo	W zależności od zapotrzebowania i możliwości ekonomicznych
57.	Likwidacja nieużytków szpecących miasto, rozbiórka zdewastowanych kamienic	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości prawnych i ekonomicznych
58.	Podjazdy dla wózków inwalidzkich	Uwzględniono	
59.	Remonty kamienic	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości prawnych i ekonomicznych
	Propozycje działań wskazane w odpowiedzi na pytanie: W jaki sposób stworzyć odpowiednie warunki dla rozwoju młodzieży „ku zdrowemu stylowi życia” w mieście?		
60.	Remonty szkół	Uwzględniono częściowo	Realizacja uzależniona od możliwości finansowych
61.	Prysznice w szkołach	Uwzględniono częściowo	Realizacja uzależniona od możliwości finansowych
62.	Ścieżka rowerowa Brus – Zdrowie	Uwzględniono częściowo	W ramach rozbudowy systemu dróg rowerowych w mieście
63.	Wyprowadzenie roweru publicznego poza ścisłe centrum miasta (na pozostałe osiedla mieszkalne)	Uwzględniono	
64.	Remonty torowisk i taboru	Uwzględniono	
65.	Parkingi piętrowe	Uwzględniono	
66.	Rozszerzenie zasięgu roweru publicznego	Uwzględniono	
67.	Lepsza dystrybucja roweru publicznego (odwożenie)	Uwzględniono	
68.	Rozwijanie systemu „roweru miejskiego”	Uwzględniono	
69.	Realizacja II etapu roweru miejskiego (wyjście z rowerem na osiedla, umożliwiające dojazd do centrum)	Uwzględniono	
70.	Budowa parkingów wielopoziomowych w centrum miasta	Uwzględniono	
71.	Rozwój działalności rowerowej - (Andrzejów, Wojska Polskiego między Marynarską, placem Kościelnym i Lutomierską, Tatrzańska, rozwój infrastruktury rowerowej Olechów/ Janów)	Uwzględniono	

72.	Rozwój inicjatyw takich jak np. rower miejski	Uwzględniono	
73.	Rozbudowa ścieżek rowerowych	Uwzględniono	
74.	Rozwój „roweru miejskiego”	Uwzględniono	
75.	Likwidacja przejazdów dla rowerów przez skrzyżowania (pojawiło się też zdanie odrębne)	Uwzględniono	
76.	Szybka rozbudowa sieci dróg rowerowych, poprawienie ich widoczności	Uwzględniono	
77.	Lepsze oznakowanie przejść dla pieszych	Uwzględniono	
78.	Zagospodarowanie pierwszych pięter w budynkach zbiorowych (wieżowce) na parkingi	Uwzględniono	
79.	Rozszerzenie dostępności rowerów miejskich na pozostałe obszary Łodzi	Uwzględniono	
80.	Praca w okresie studiów, np. 4 godziny dziennie i w weekendy (min.1000 zł netto)	Nie uwzględniono	Postulat nie leży w kompetencjach samorządu, może być promowany w ramach współpracy z pracodawcami
81.	Podwyższenie płacy minimalnej	Uwzględniono częściowo	Jako postulat do władz publicznych, ponieważ propozycja nie leży w kompetencjach samorządu
82.	Stworzenie lepszych warunków do otwierania działalności (lokale, biurowce)	Uwzględniono	
83.	Ulgi podatkowe dla przedsiębiorców	Uwzględniono	
84.	Uproszczenie procedur	Uwzględniono	
85.	Wsparcie finansowe dla firm	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości finansowych i prawnych
86.	Wsparcie dla młodych przedsiębiorców	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości finansowych i prawnych
87.	Stwarzanie odpowiednich warunków do powstawania nowych miejsc pracy	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości finansowych i prawnych
88.	Ułatwienia dla małych i średnich przedsiębiorstw	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości finansowych i prawnych

89.	Obniżenie podatków i podniesienie usług w ramach tych podatków, które mamy	Nie uwzględniono	Zaproponowane działanie nie leży w kompetencjach samorządu
90.	Zmniejszenie biurokracji podczas zakładania firmy oraz pomoc przy jej zakładaniu (informacja o środkach z UE)	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości finansowych i prawnych
91.	Większa kontrola nad dużymi firmami, zmiana przepisów (np.: PIT)	Nie uwzględniono	Zaproponowane działanie nie leży w kompetencjach samorządu
92.	Lepiej prowadzone zajęcia z przedsiębiorczości	Uwzględniono	
93.	W trakcie nauki w technikum praktyki powinny być płatne i połączone z rzeczywistą pracą i zdobywaniem doświadczenia. Uczniowie powinni opuszczać mury szkoły przygotowani do zawodu	Uwzględniono	
94.	Organizowanie spotkań w szkołach gimnazjalnych na temat zalet poszczególnych kierunków zawodowych	Uwzględniono	
95.	Więcej szkoleń praktycznych / zawodowych	Uwzględniono	
96.	Więcej płatnych praktyk	Uwzględniono	
97.	Prezentacja działania firm, w których chcemy pracować	Uwzględniono	
98.	Otwarcie kierunków stanowiących kontynuacje edukacji średniej i zawodowej na łódzkich uczelniach	Uwzględniono	
99.	Zwiększyć atrakcyjność kierunków studiów w obszarze aktywności fizycznej	Uwzględniono	
100.	Skuteczniejsza promocja wydarzeń kulturalnych na terenie aglomeracji (np.: dla uczniów)	Uwzględniono	
101.	Zniżki dla uczniów do teatrów i instytucji kultury, np.: w ferie lub wakacje za symboliczną 1zł	Uwzględniono częściowo	Realizacja możliwa jedynie w jednostkach prowadzonych przez Miasto

102.	Zwiększenie ilości reklam wydarzeń kulturalnych (brak informacji o koncertach organizowanych w mieście)	Uwzględniono	
103.	Stworzenie miejsca dla prezentacji „młodych talentów”	Uwzględniono	
104.	Rozwój festiwali powtarzających się, co rok (np.Light Move Festiwal)	Uwzględniono	
105.	Kulturalne imprezy plenerowe na osiedlach	Uwzględniono	
106.	Więcej imprez o wysokich standardach. Wykorzystanie istniejących placówek np.: Atlas Arena (np.: Planetarium – późniejszy brak zaangażowania prowadzących obniża rangę placówki)	Uwzględniono	
107.	Obniżyć koszty utrzymania	Nie uwzględniono	Proces ten w zdecydowanej większości nie leży w kompetencjach i możliwościach samorządu
108.	Likwidacja składki ZUS	Nie uwzględniono	Zaproponowane działanie nie leży w kompetencjach samorządu
109.	Wsparcie w organizacji imprez – mniej biurokracji	Uwzględniono	
110.	Większe motywowanie menadżerów jednostek miejskich przez miasto	Nie uwzględniono	Działanie realizowane przez nadzór właścicielski. Zakres działania nie wpisuje się w obszar polityki demograficznej
111.	Możliwość korzystania z ulg (karty dużej rodziny na każde dziecko osobno, a nie tylko łącznie dla całej rodziny)	Uwzględniono	
112.	Prywatyzacja MPK	Nie uwzględniono	Ze względu na uwarunkowania formalno – prawne
113.	Niższe czynsze w miejskich zrewitalizowanych kamienicach	Nie uwzględniono	Zakłada się, że czynsz w zrewitalizowanych kamienicach o wysokim standardzie nie będzie niższy

114.	Więcej obiektów sportowych	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości prawnych i ekonomicznych
115.	Boiska przy szkołach	Uwzględniono częściowo	W zależności od zapotrzebowania i możliwości ekonomicznych
116.	Zwiększenie ilości boisk, chociaż nie jest źle	Uwzględniono częściowo	W zależności od zapotrzebowania i możliwości ekonomicznych
117.	Organizowanie zajęć sportowych (turniejów, itp.)	Uwzględniono	
118.	Więcej dostępnych boisk dla młodzieży	Uwzględniono częściowo	W zależności od zapotrzebowania i możliwości ekonomicznych
119.	Zmiana systemu rezerwacji – szansa dla większej ilości użytkowników	Uwzględniono częściowo	Z uwagi na uwarunkowania prawne nie ma możliwości wprowadzenia ujednoliconego cennika i systemu rezerwacji w obiektach zarządzanych przez różne podmioty
120.	Organizacja turniejów dla amatorskich drużyn	Uwzględniono	
121.	Zatrudnienie młodych ludzi (trenerów) w obiektach sportowych (orliki, itp.)	Uwzględniono częściowo	W zależności od zapotrzebowania i możliwości ekonomicznych
122.	Zwiększenie dostępności obiektów sportowych i zajęć (nieodpłatnie), dostęp do sal gimnastycznych, hal sportowych.	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości prawnych i ekonomicznych
123.	Wyrównanie niedoboru obiektów sportowych w centrum miasta	Uwzględniono częściowo	W zależności od zainteresowania i możliwości ekonomicznych

124.	Karta sportowa dla dziecka sfinansowana przez miasto	Nie uwzględniono	Wprowadzanie kart obejmujących wyłącznie dzieci i młodzież nie jest zasadne z uwagi na fakt, że grupy te objęte są bardzo szeroką ofertą darmowych zajęć, realizowanych przez MOSiR w Łodzi oraz wiele stowarzyszeń i klubów sportowych, w oparciu o środki samorządowe. Ponadto wszystkie obiekty miejskie i znaczna większość prywatnych stosuje ulgi dla dzieci i młodzieży. Wprowadzenie tego typu karty nie zwolni z opłat za korzystanie z bazy gminnej, ani ze składek członkowskich w klubach. Tego typu karty działają na zasadzie dobrowolności, gmina może zobowiązać podmiotów gospodarczych do przystępowania do takich programów.
125.	Prywatyzacja placówek służby zdrowia	Uwzględniono częściowo	W zakresie miejskich placówek
126.	Wychowanie osób odpowiedzialnych za służbę zdrowia	Nie uwzględniono	Uwaga niezrozumiała
127.	Miejski program profilaktycznych badań przesiewowych dla młodych ludzi (miasto powinno zakontraktować takie badania)	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości finansowych i rekomendacji Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji
128.	Zmniejszyć biurokracje w służbie zdrowia	Uwzględniono częściowo	W ramach kompetencji samorządu oraz jako postulat do władz publicznych
129.	Poszerzenie oferty programów profilaktycznych, informacja zakrojona na szeroka skalę	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości finansowych i rekomendacji Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji

130.	Rozbudowa Monitoringu	Uwzględniono	
131.	Zwiększenie liczby patroli policji na cały obszar Miasta i wprowadzenie ich w godzinach nocnych	Uwzględniono	
132.	Lepsza praca policji, straży miejskiej – ukierunkowanie pracy na osoby nietrzeźwe, agresywne	Uwzględniono	
133.	Patrole w autobusach nocnych	Uwzględniono	
134.	Patrole nie tylko na Piotrkowskiej	Uwzględniono	
135.	Kontrola policjantów, aby więcej reagowali na zdarzenia	Uwzględniono	
136.	Likwidacja straży miejskiej – przesunięcie środków finansowych do policji	Nie uwzględniono	Zaproponowane działanie nie zwiększy bezpieczeństwa łodzian
137.	Doświetlenie ulic	Uwzględniono	
138.	Wprowadzenie patroli policji	Uwzględniono	
139.	Lepsza organizacja ruchu	Uwzględniono	
140.	Poprawa częstotliwości kursowania tramwajów i autobusów w godzinach szczytu i w godzinach wieczorno-nocnych	Uwzględniono	
141.	Poprawa skomunikowania Łodzi z miejscowościami wokół (poprawa jakości torowiska, taboru i częstotliwości)	Uwzględniono	

142.	Dostosowanie sygnalizacji świetlnej	Uwzględniono	
143.	Oznakowania tras tramwajowych i kierunków (np.: przystanek Piotrkowska Centrum)	Uwzględniono	
144.	Remonty, utrzymanie bieżące, czystość	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości prawnych i ekonomicznych
145.	Aplikacja mobilna – informacja MPK, w tym informacje o opóźnieniach	Uwzględniono	
146.	Lepsze, pełne wykorzystanie informacji pasażerskiej – monitory, zapowiedzi głosowe, etc	Uwzględniono	
147.	Mniejsze autobusy, ale częściej	Uwzględniono	
148.	Rozkład jazdy – uporządkowanie wariantów	Uwzględniono	
149.	Mniej znaków drogowych	Uwzględniono	
150.	Wprowadzanie nowego taboru, usuwanie starych tramwajów	Uwzględniono	
151.	Wyregulowanie sygnalizacji i poprawa punktualności komunikacji miejskiej	Uwzględniono	
152.	Bezpłatne bilety MPK dla uczniów i studentów	Uwzględniono	
153.	Rozbudowanie i modernizacja komunikacji miejskiej	Uwzględniono	

154.	Ułatwienia dla komunikacji zbiorowej	Uwzględniono	
155.	Podniesienie standardów MPK	Uwzględniono	
156.	Dofinansowania dla młodych małżeństw na mieszkania	Uwzględniono częściowo	Jako postulat do odpowiednich władz i podmiotów
157.	Potrzebna jest specjalna oferta mieszkań dla młodych ludzi	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości prawnych, wymaga opracowania systemu ulg dla pożądanych nowych mieszkańców Łodzi, obecnie realizowane w ramach programu Absolwent
158.	Budowa tanich osiedli	Uwzględniono częściowo	W miarę tworzenia programów rządowych
159.	Ograniczenie dzierżaw i udzielania zezwoleń dużym koncernom i przeznaczenie przestrzeni na zieleń	Uwzględniono częściowo	Realizowane poprzez zapisy w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Łodzi i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
160.	Park linowy dla Łodzi, w którymś z łódzkich parków	Uwzględniono	
161.	Stworzenie i wypromowanie miejsc kulturowych, plenerowych poza ul. Piotrkowską	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości prawnych i ekonomicznych, zgodnie z polityką przestrzennego rozwoju Miasta
162.	Więcej służb sprzątających i większa skuteczność, wymiana chodników	Uwzględniono	
163.	Więcej zielonych przestrzeni w centrum miasta, ogólnodostępnych przestrzeni do spędzania aktywnie czasu	Uwzględniono	

164.	Remonty w parkach, zarządca na miejscu	Uwzględniono	
165.	Ujednolicenie przestrzeni publicznych	Uwzględniono	
166.	Sprzątanie przestrzeni publicznych	Uwzględniono	
167.	Lepsze zagospodarowywanie terenu – więcej ławek, koszy na śmieci, chodników	Uwzględniono	
168.	Zakaz parkowania w ścisłym centrum (ograniczenie miejsc parkingowych), przesiadki na transport zbiorowy	Uwzględniono częściowo	Realizowane poprzez zapisy w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Łodzi i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
169.	Utrzymanie w dobrym stanie dostępnych „terenów rekreacyjnych” (siłownie w parku)	Uwzględniono	
170.	Atrakcyjne zagospodarowanie rekreacyjnych terenów Łodzi	Uwzględniono	
171.	Remonty i rewitalizacje kamienic	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości prawnych i ekonomicznych
172.	Więcej remontów kamienic, zabytków	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości prawnych i ekonomicznych
	Propozycje zgłoszone na spotkaniu „Łódzki rynek pracy w kontekście przemian demograficznych – działania Miasta, potrzeby przedsiębiorców”		
	Propozycje działań wskazane w odpowiedzi na pytanie: „Jak stworzyć konkurencyjne warunki życia i pracy w stosunku do innych miast?		
173.	Wsparcie rządu, w tym decentralizacja	Uwzględniono częściowo	Jako postulat do władz publicznych, ponieważ propozycja nie leży w kompetencjach samorządu

174.	Wsparcie przedsiębiorczości młodych, np.: w branży odzieżowej	Uwzględniono	
175.	City branding, employer branding	Uwzględniono	
176.	Budowa wizerunku Miasta dostosowana do różnych grup społecznych	Uwzględniono	
177.	Monitoring potrzeb rynku pracy i losów absolwentów	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości prawnych i finansowych
178.	Pożyczki na zasiedlenie wzorem programu „Wróć do mnie” realizowanego w Kleszczowie	Nie uwzględniono	Ze względu na uwarunkowania ekonomiczne do rozważenia w przyszłości
179.	Badania motywacji osób pozostających w mieście, badania atrakcyjności miasta	Uwzględniono	
180.	Oferta wyższych uczelni dostosowana „tylko” do potrzeb rynku	Uwzględniono	
181.	Oferta spędzania czasu po pracy	Uwzględniono	
182.	Duże wydarzenia, np.: „zawody” pracodawców	Uwzględniono	
183.	Inna atrakcyjna forma edukacji zdrowotnej	Uwzględniono	
184.	Pakiet relokacyjny dla pracowników przybywających z innych miast – kwota pieniędzy, pomoc w przeprowadzce, pomoc w znalezieniu mieszkania, pracy dla współmałżonka	Uwzględniono	
185.	Kursy językowe i inne szkolenia dla przyjezdnych	Uwzględniono	

186.	Podkreślanie kreatywności Łodzi i łodzian, jako atutu miasta	Uwzględniono	
187.	Lepsza promocja Politechniki Łódzkiej	Uwzględniono	
	Propozycje zgłoszone na spotkaniu „Łódź przyjazna rodzinie - potrzeby rodzin, działania Miasta”		
	Propozycje działań wskazane w odpowiedzi na pytanie: „Jak stworzyć społeczne, ekonomiczne i socjalne uwarunkowania sprzyjające wspieraniu rodziny?”		
188.	Reklamowanie, promocja firm IT wchodzących na łódzki rynek	Uwzględniono	
189.	Promocja Łodzian, którzy odnieśli sukces i zabieganie o informację zwrotną, tzn. promowanie Łodzi przez te osoby	Uwzględniono	
190.	Promocja dobrych łódzkich firm	Uwzględniono	
191.	Wsparcie finansowe w okresie żłobkowym dla rodzin, które nie chcą korzystać ze żłobka	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości prawnych i ekonomicznych
192.	Tworzenie miejsc pracy, ściąganie inwestorów, wsparcie samozatrudnienia, (np.: małe sklepy, zamiast koncernów)	Uwzględniono	
193.	Promowanie wzorców, aktywności, odpowiedzialności wśród młodych ludzi	Uwzględniono	
194.	Promocja łódzkich uczelni za granicą, szczególnie na wschodzie, w Łodzi jest taniej, a poziom uczelni jest porównywalny, wspieranie uczelni w tych działaniach, wykorzystanie studentów tym zakresie	Uwzględniono	
195.	Zachęcenie uczelni wyższych do współpracy ze szkołami np.: w ramach kół zainteresowań, co powinno wpłynąć na podniesienie poziomu nauczania i rozwijanie zainteresowań wśród dzieci i młodzieży	Uwzględniono	
196.	Szersza współpraca szkół z rodzinami (stanowisko Ogólnopolskiej Konferencji rad Rodziców), wspólne przedsięwzięcia np.: teatralne	Uwzględniono	

197.	Szersza oferta miasta w zakresie organizowania konkursów, wzbogacenie oferty w szkołach, przejmowanie dobrych praktyk z najaktywniejszych szkół	Uwzględniono	
198.	Promocja aktywnych grup młodych ludzi	Uwzględniono	
199.	Wsparcie miasta dla dobrych placówek	Uwzględniono	
200.	Wprowadzanie integracji seniorów z młodszymi (np.: akcje czytania w przedszkolach, pikniki)	Uwzględniono	
201.	Miejsca spotkań seniorów (np.: w parkach), wspólne akcje, promocja Uniwersytetów III Wieku	Uwzględniono	
202.	Poprawa dostępności żłobków	Nie uwzględniono	Nie ma problemu z dostępnością
203.	Wsparcie „mamy w domu” – oferta zajęć dla maluchów, wsparcie w decyzji, akcje promocyjne, społeczne	Uwzględniono	
204.	Wsparcie dla najzdolniejszych uczniów	Uwzględniono	
205.	Stworzyć ośrodki dla seniorów, połączone np.: wokół szpitala miejskiego (zapewnienie opieki paliatywnej, rehabilitacji)	Uwzględniono częściowo	Jako postulat do władz publicznych, ponieważ propozycja nie leży w kompetencjach samorządu
206.	Organizowanie w szkołach zajęć z autorytetami (np.: zajęcia sportowe z mistrzem)	Uwzględniono	
207.	Wykorzystanie potencjału łódzkiej młodzieży na imprezach miejskich, akademiach, spotkaniach w UMŁ, organizowanych przez miasto	Uwzględniono	
208.	Zajęcia tematyczne dla narzeczonych, małżeństw, rodziców, ojców itp., wspieranie rodzin w formie wykładów, warsztatów	Uwzględniono	

209.	Weryfikacja programów edukacji seksualnej w szkole pod kątem zgodności z celami demograficznymi i wsparciem „zdrowej” rodziny i relacji	Uwzględniono	
210.	„Łódź oazą szacunku” – wszelkie działania powinny być podyktowane szacunkiem – może akcja promocyjna, społeczna	Uwzględniono	
211.	Formy kontaktu międzypokoleniowego, jako element edukacji (np.: współpraca szkół z Domami Pomocy Społecznej, Centrami Opiekuńczo – Rehabilitacyjnymi, Centrami Aktywności Seniorów	Uwzględniono	
212.	Współpraca miasta z Klubami Maluchów, fundacjami, organizacjami promującymi miasto	Uwzględniono	
213.	Wsparcie na uczelniach: żłobki i przedszkola przy uczelniach, stypendia dla rodziców, akademiki dla rodzin/mieszkania	Uwzględniono częściowo	Jako postulat do odpowiednich władz i podmiotów
214.	Opieka medyczna w szkołach w tym badania profilaktyczne, dostęp do medycyny dla dzieci	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości prawnych i finansowych oraz jako postulat do odpowiednich władz i podmiotów
215.	Większe zniżki dla dużych rodzin na karcie dużej rodziny	Uwzględniono częściowo	W ramach współpracy z partnerami
216.	Zniżki dla zwykłych rodzin (karta „zwykłej rodziny”, ujednolicenie kart ogólnopolskiej, lokalnej i regionalnej	Uwzględniono częściowo	Jako postulat do odpowiednich władz i podmiotów
217.	System wsparcia dla osób mających problem z zajściem w ciąże, profilaktyka płodności	Uwzględniono	
218.	Więcej miejsc przedszkolnych	Uwzględniono	
219.	Działania integracyjne dla lokalnej społeczności	Uwzględniono	
220.	Zmiana metod nauczania języków obcych, nacisk na konwersacje	Uwzględniono	

221.	Większe wsparcie ofiar przemocy domowej	Uwzględniono	
222.	Promocja Kolei Aglomeracyjnej	Uwzględniono	
223.	Promocja rowerów miejskich	Uwzględniono	
224.	Pierwszeństwo w przyznawaniu mieszkań komunalnych dla osób, które mieszkały wcześniej (np.: wnuczka)	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości prawnych
225.	Nisko oprocentowanie kredyty mieszkaniowe	Uwzględniono	
226.	Oddanie kamienic spółdzielniom, wspólnotom młodych rodzin, które remontują z własnych środków	Nie uwzględniono	Prawo nie przewiduje takiej formy przekazania nieruchomości przez gminę
	Propozycje zgłoszone na spotkaniach "Jak Miasto może sprzyjać poprawie jakości życia i aktywności seniorów?”		
	Propozycje działań wskazane w odpowiedzi na pytanie: Jak stworzyć konkurencyjne warunki życia i pracy w stosunku do innych miast? Jak zachęcać młode osoby do przyjazdu do Łodzi?		
227.	Rozwój szkolnictwa zawodowego	Uwzględniono częściowo	Realizacja uzależniona od przepisów prawa oświatowego
	Propozycje działań wskazane w odpowiedzi na pytanie: Jak wspierać seniorów w jak najdłuższej aktywności oraz poprawić jakość ich życia?		
228.	Inicjowanie kontaktów (np.: w formie konferencji) pomiędzy biznesem a seniorami	Uwzględniono	
229.	Społeczne spółdzielnie seniorów. Zapewnić wsparcie organizacyjne np.: do budowy domów dla seniorów	Uwzględniono	
230.	Domy dla seniorów obsługiwane przez mieszkańców z centrami aktywności w parterach budynków, dostępnych dla wszystkich seniorów z okolicy (same będą się finansować), + tanie obiady w ofercie	Uwzględniono częściowo	W miarę możliwości finansowych
231.	Współpraca z młodzieżą, także nieformalna	Uwzględniono	
232.	Edukacja od przedszkola dotycząca szacunku dla seniorów	Uwzględniono	
233.	Aktywizacja młodych, którzy mogliby robić zakupy (zwłaszcza ciężkie)	Uwzględniono	
234.	Teatr może różnicować miejsca, ale nie dyskryminować, np.: tańsze bilety w dniu spektaklu na stojące miejsca	Uwzględniono	
235.	Poszukiwanie funduszy z różnych dostępnych źródeł	Uwzględniono	

236.	Wsparcie dla organizacji pozarządowych na działania na rzecz seniorów	Uwzględniono	
237.	Wsparcie instytucji miejskich (np.: biblioteki i inne) na rzecz seniorów	Uwzględniono częściowo	W miarę możliwości finansowych
238.	Poprawa komunikacji o ofercie dla seniorów, tablice ogłoszeń, telefony, różne instytucje kultury, lepsza koordynacja przekazywania informacji	Uwzględniono	
239.	Roczna składka członkowska (abonament) w ramach karty seniora za udział w Centrach Aktywnego Seniora	Nie uwzględniono	Program Miejska Karta Seniora jest odrębnym projektem, niezwiązanym z Dzielnicowymi Centrami Aktywnego Seniora, pozwalającym posiadaczom Karty korzystać ze zniżek i specjalnych usług oferowanych przez partnerów projektu. Miejska Karta Seniora jest wydawana nieodpłatnie oraz bezterminowo i w takiej formie powinna niezmiennie funkcjonować.
240.	Środki dla Centrum Aktywnego Seniora powinny być przekazywane do marca	Uwzględniono	
241.	Zwiększenie środków dla osób i instytucji (w tym zespołu do spraw seniorów) na działania informacyjne, np.: Kalejdoskop, Klaster Łódzki, powinna być jedna gazeta – jeden informator	Uwzględniono	
242.	Rozwój usług specjalistycznych np.: w ramach domów wielopokoleniowych, ale nie tylko	Nie uwzględniono	Ze względu na brak możliwości skutecznego wdrożenia propozycji
243.	Wprowadzenie symbolicznych opłat za wolontariat seniorów, pokrycia dodatkowych kosztów wolontariatu (np.: koszty dojazdu)	Uwzględniono częściowo	Możliwy jedynie zwrot dodatkowych kosztów wolontariatu – w miarę możliwości finansowych
244.	Grupy wsparcia przy współudziale samorządu, dotyczące samopomocy sąsiedzkiej. Samorząd mógłby organizować szkolenia (w tym medyczne) połączyć np.: ze współpracą ze szkołami zawodowymi	Uwzględniono	
245.	Usługi świadczone seniorom przez seniorów za symboliczną, ale jednak opłatą, poza usługami opiekuńczymi	Uwzględniono częściowo	W ramach wprowadzenia zmian systemowych w zakresie wolontariatu i grup wsparcia planowane jest wdrożenie Banku Czasu Seniora. Świadczone usługi będą nieodpłatne, projekt opiera się na wzajemnej wymianie usług.
246.	Większą wagę powinno się przykładać do działań w domu seniorów, a nie nastawienie na domy pomocy społecznej	Uwzględniono	

247.	Tanie obiady w formie cateringu w domach dla seniorów i nie tylko	Uwzględniono	
248.	Centra wielopokoleniowe, możliwość kontaktu różnych grup wiekowych	Uwzględniono	
249.	Działania integracji międzypokoleniowej	Uwzględniono	
250.	Zorganizowanie sytemu opieki/pomocy seniorom (sprzątanie, usługi, zakupy) – wprowadzić opłaty za usługi, współpłacenie na rozsądnym poziomie (poza MOPS)	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości organizacyjnych, prawnych i finansowych
251.	System pralni miejskich (na tzw. duże pranie), zniżki dla seniorów w ramach Karty Seniora	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości organizacyjnych, prawnych i finansowych
252.	Bezpłatna sala na ćwiczenia ruchowe dla seniorów w miejskich placówkach	Uwzględniono częściowo	Jednolity system nieodpłatnego udostępniania wszystkich sal znajdujących się w miejskich obiektach nie jest możliwy do wprowadzenia ze względu na różne uwarunkowania prawne poszczególnych obiektów. Baza MOSiR w Łodzi wykorzystywana jest nieodpłatnie w ramach przedsięwzięć organizowanych lub współorganizowanych przez MOSiR.
253.	Rozwój geriatrii	Uwzględniono częściowo	Jako postulat do władz publicznych, ponieważ propozycja nie leży w kompetencjach samorządu
254.	System dostępu do rehabilitacji w nagłych przypadkach (nawet za niewielką opłatą)	Uwzględniono	
255.	Profilaktyka zdrowotna dla wszystkich grup	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości finansowych i rekomendacji Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji
256.	Lobbing za lepsza służbą zdrowia	Uwzględniono częściowo	Jako postulat do władz publicznych, ponieważ propozycja nie leży w kompetencjach samorządu
257.	Powrót do opieki medycznej w szkołach	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości prawnych i finansowych oraz jako postulat do odpowiednich władz i podmiotów

258.	Wsparcie przy moderacji mieszkań dla potrzeb seniorów	Uwzględniono	
259.	System zamiany mieszkań na mniejsze i dostosowane dla seniorów	Uwzględniono	
260.	Ze względów społecznych korzystne byłoby tworzenie integracji przestrzenno - społecznej dla seniorów. Mogłyby w to wchodzić np.: zespoły mieszkań dla seniorów w sąsiedztwie innych grup wiekowych	Uwzględniono	
261.	Stworzenie oferty mieszkań na wynajem (dla seniorów, ale nie tylko)	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości prawnych
262.	Możliwości zamiany mieszkań w przypadku mieszkań na wyższych piętrach, ale z drugiej strony przeprowadzka nie jest dla wszystkich atrakcyjna, „nie przesadza się starych drzew”	Uwzględniono	
263.	Współpraca z Wydziałem Architektury Politechniki Łódzkiej dotycząca konkursu na urządzenie wind zewnętrznych	Uwzględniono	
264.	Zwiększyć dostępność (zmniejszając koszty czynszu) mieszkań po rewitalizacji dla seniorów i młodych	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości prawnych i w zależności od pozyskania środków finansowych na realizację takiego programu
265.	Skorzystanie z rozwiązań programu „Przestrzeń przyjazna seniorom”	Uwzględniono	
266.	Toaleta w każdym parku	Uwzględniono	
267.	Kontynuacja modernizacji łódzkich parków	Uwzględniono	
268.	Wyniesienie przystanków tramwajowych	Uwzględniono	
	Propozycje zgłoszone na spotkaniu „Łódź – miasto przyjazne studentom i absolwentom - działania Miasta, potrzeby studentów”		
	Propozycje działań wskazane w odpowiedzi na pytanie: Jak stworzyć konkurencyjne warunki życia i pracy w stosunku do innych miast?		
269.	Reindustrializacja Łodzi	Uwzględniono	
270.	Więcej płatnych praktyk	Uwzględniono	
271.	Rozbudowany system stażów	Uwzględniono	

272.	Obowiązkowe staże	Uwzględniono	
273.	Większa współpraca szkół z firmami	Uwzględniono	
274.	Więcej siedzib firm w Łodzi	Uwzględniono	
275.	Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej	Uwzględniono	
276.	Pokazać coś więcej, niż Piotrkowską	Uwzględniono	
277.	Wspomaganie małych lokalnych firm branży IT, stworzenie małej „doliny krzemowej”	Uwzględniono	
278.	Stworzenie korzystnych warunków do rozwoju firm logistycznych w Łodzi	Uwzględniono	
279.	Szkolenia, doradztwo w zakresie np.: założenia firmy (zadbanie o wysoki poziom a jednocześnie dostosowany do potrzeb studentów)	Uwzględniono	
280.	Akcje promujące dobre przykłady (sukcesy poszczególnych kół, biur karier)	Uwzględniono	
281.	Lepsza współpraca uczelni z biznesem (także w zakresie organizacji efektywnych staży)	Uwzględniono	
282.	Zwiększenie imprez masowych, festiwali muzycznych	Uwzględniono	
283.	Dofinansowanie karnetów na siłownie i zajęcia sportowe dla młodzieży i studentów	Uwzględniono	

284.	Zajęcia o zdrowym stylu życia, praktyczne gotowanie dietetyczne	Uwzględniono	
285.	Miejsce do aktywności w pobliżu miejsca zamieszkania studentów	Uwzględniono	
286.	Lepsza promocja uczelni wyższych (Filmówka)	Uwzględniono	
287.	Stworzenie czegoś nowego, innowacyjnego w sferze wydarzeń	Uwzględniono	
288.	Stworzenie nowoczesnych, unikalnych w skali kraju kierunków	Uwzględniono	
289.	Zadbanie o infrastrukturę uczelni (budynki, przestrzenie, poprawa jakości akademików)	Uwzględniono	
290.	Poprawa dostępności akademików	Uwzględniono	
291.	Stworzenie przestrzeni rekreacyjnych na terenie kampusu	Uwzględniono	
292.	Rewitalizacja	Uwzględniono	
293.	Rozbudowany projekt MDM	Uwzględniono	
294.	Poprawa standardów komunikacji miejskiej	Uwzględniono	
295.	Zwiększenie ilości miejsc parkingowych na uczelniach	Uwzględniono	
	Propozycje działań wskazane w odpowiedzi na pytanie: „W jaki sposób stworzyć odpowiednie warunki dla rozwoju młodzieży „ku zdrowemu stylowi życia” w mieście?		

296.	Włączenie firm w edukację przedsiębiorczości	Uwzględniono	
297.	Wyjście uczelni do potencjalnych studentów i współpraca ze szkołami ponadgimnazjalnymi, wyjazd/wyjście na uczelnię w ramach „ Dni Otwartych” itp. (przykładowe zajęcia)	Uwzględniono	
298.	Rozwój sensownych kół przedsiębiorczości w szkołach, (wszystko robimy sami, zdobywamy doświadczenie), nauczyciel tylko wspiera, nie decyduje	Uwzględniono	
299.	Ulepszenie regulaminu, procedur, zwiększenie pieniędzy w zakresie korzystania z infrastruktury sportowej	Uwzględniono	
300.	Partnerstwo publiczno-prywatne, współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie edukacji prozdrowotnej młodzieży	Uwzględniono	
301.	Edukacja o charakterze praktycznym, jako odpowiedź na niskie zaangażowanie młodzieży w organizowane wydarzenia	Uwzględniono częściowo	Realizacja zadania uzależniona od środków finansowych
302.	Dotacje, dofinansowania, bony edukacyjne na dodatkowe zajęcia i szkolenia dla aktywnych	Uwzględniono częściowo	W miarę możliwości finansowych
303.	Współpraca z partnerami, firmami prywatnymi w zakresie dodatkowych szkoleń dla studentów	Uwzględniono	
304.	Sportowcy promujący zdrowy styl życia	Uwzględniono	
305.	Rozwój roweru miejskiego, wyjście z nim na osiedla	Uwzględniono	
306.	Profilaktyka zdrowotna w szkołach (aktywne działania angażujące uczniów)	Uwzględniono częściowo	Realizacja zadania uzależniona od środków finansowych
307.	Bogata oferta zdrowej, atrakcyjnej żywności w sklepikach, jako alternatywa do jedzenia śmieciowego, (promowanie zdrowego stylu życia, akcje z tym związane w szkołach)	Uwzględniono	

308.	Stworzenie oferty łatwodostępnych skwerów na blokowiskach	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości prawnych i ekonomicznych
309.	Poprawa jakości infrastruktury parkowej	Uwzględniono	
310.	Tzw. „Festiwale Talentów” integrujące społeczności szkolne, promowanie dobrych praktyk przez Wydział Edukacji	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości prawnych i ekonomicznych
311.	Wprowadzenie większej ilości zieleni w mieście	Uwzględniono	
312.	Dostosowanie programów zajęć sportowych do możliwości dziecka	Uwzględniono	
313.	Budowa infrastruktury sportowej dostępnej dla młodzieży	Uwzględniono	
314.	Monitoring infrastruktury sportowej	Uwzględniono	
315.	Stworzenie dróg dla rolkarzy w parkach dla dzieci (najmłodsza grupa wiekowa)	Uwzględniono	
316.	Siłownie na „świeżym powietrzu” w okolicach szkół	Uwzględniono	
317.	Akcje promujące „społeczne podejście do przestrzeni publicznych" celem dbania o nie i poprawy bezpieczeństwa	Uwzględniono	
	Propozycje działań wskazane w odpowiedzi na pytanie: W jaki sposób wspierać rodziny i poprawić warunki do zwiększenia liczby urodzeń w Łodzi?		
318.	Dobre miasto, dobre warunki życia	Uwzględniono	
319.	Przyzakładowe systemy opieki nad dziećmi	Uwzględniono	

320.	Zapewnienie opieki nad dzieckiem przy uczelniach	Uwzględniono	
321.	Alternatywne formy opieki nad dzieckiem (dofinansowanie) – miejskie formy wsparcia	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości prawnych i ekonomicznych
322.	Elastyczny czas pracy (możliwość rozpoczęcia i zakończenia pracy w interwale 1-2h) w spółkach zależnych od Miasta i promocja tego typu rozwiązań u innych pracodawców	Uwzględniono	
323.	Zakładowe przedszkole, przy uczelniach wyższych	Uwzględniono	
324.	Wsparcie finansowe dla studentów będących rodzicami, stypendia socjalne	Uwzględniono	
325.	Edukacja seksualna w szkole – podniesienie jakości i zweryfikowanie programu	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości prawnych i ekonomicznych
326.	Poprawa opieki nad kobietą w ciąży i w okresie okołoporodowym	Uwzględniono	
327.	Specjalistyczny program opieki nad „pierworódką”	Uwzględniono	
328.	Upowszechnienie dostępu do szkół rodzenia	Uwzględniono	
329.	Wzbogacenie oferty placówek miejskich w zakresie opieki nad dzieckiem w ferie, częściowo w wakacje itp.	Uwzględniono częściowo	Realizacja zadania uzależniona od środków finansowych
330.	Mieszkanie dla absolwentów uczelni spoza Łodzi (dla tych, którzy założyli rodziny)	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości prawnych, wymaga opracowania systemu ulg dla pożądanych nowych mieszkańców Łodzi, obecnie realizowane w ramach programu Absolwent
	Propozycje zgłoszone za pomocą formularzy		

	Pytanie 1 Jakie powinny być najważniejsze priorytety Miasta Łodzi związane z odpowiedzią na zmiany demograficzne w mieście – malejącą liczbę mieszkańców, wzrost udziału w społeczeństwie liczby osób starszych?		
331.	Dostęp do opieki zdrowotnej i placówek pomocowych	Nie uwzględniono	Postulat niezrozumiały
332.	Promocja zatrudnienia i aktywności społeczno-zawodowej z podkreśleniem roli wolontariatu	Uwzględniono	
333.	Zwiększenie przyjaznych i ciekawych miejsc dla mieszkańców, w których mogą spędzać czas wolny	Uwzględniono	
334.	Wsparcie dla rodzin z dziećmi	Uwzględniono	
335.	Działanie powodujące pozostawanie w Łodzi młodych ludzi, w tym po studiach	Uwzględniono	
336.	Prawdziwa opieka medyczna i pomoc dla osób starszych	Nie uwzględniono	Postulat niezrozumiały
337.	Budowa tanich mieszkań dla młodych małżeństw	Uwzględniono częściowo	W miarę tworzenia programów rządowych
338.	Zapewnienie pracy rodzicom dzieci lub dodatki dla matek wychowujących dzieci	Uwzględniono	
339.	Upowszechnianie oświaty	Uwzględniono	
340.	Tworzenie miejsc pracy	Uwzględniono	
341.	Rozwój form opieki społecznej dla seniorów	Uwzględniono	
342.	Poprzez politykę wydawania pozwoleń na budowę, ograniczyć rozrost powierzchni miasta, by zmniejszyć koszty serwisowania infrastruktury	Uwzględniono częściowo	Realizowane w ramach Polityki Przestrzennego Rozwoju Miasta i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w zakresie zgodnym z obowiązującym prawem
343.	Likwidacja barier architektonicznych - krawężników na przejściach, szczególnie Bałuty	Uwzględniono	
344.	Więcej ławek (nie tylko w parkach) i toalet publicznych	Uwzględniono	
345.	Solidna oferta możliwości pracy	Uwzględniono	
346.	Solidna oferta spędzania czasu wolnego w pobliżu miejsca zamieszkania za symboliczną odpłatnością	Uwzględniono	
347.	Więcej pracy	Uwzględniono	
348.	Więcej mieszkań	Uwzględniono	

349.	Lokale użytkowe dla MŚP	Uwzględniono	
350.	Przyjazna przestrzeń	Uwzględniono	
351.	Szukanie nietypowych i odważnych rozwiązań		
352.	Stworzenie warunków sprzyjających zakładaniu rodzin i osiedlaniu się w Łodzi	Uwzględniono	
353.	Przygotowanie środowiska przyjaznego osobom starszym	Uwzględniono	
354.	Promowanie miasta jako miejsca łączącego wszystkie pokolenia	Uwzględniono	
355.	Polityka miasta polegająca na zachęcaniu do przeprowadzki do centrum (rewitalizacja)	Uwzględniono	
356.	Zwiększenie wydatków na remonty chodników	Uwzględniono	
357.	Promowanie, dawanie ulg małym przedsiębiorcom, tak by starsza osoba nie musiała iść daleko z mieszkania do sklepu	Uwzględniono	
358.	Kontynuacja dofinansowania do in vitro	Uwzględniono	
359.	Przebudowa gospodarki, dostosowanie jej do obecnych czasów i otwartego świata	Uwzględniono częściowo	Propozycja jest realizowana w ramach Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+, wykracza poza zakres "polityki demograficznej".
360.	Obniżenie bezrobocia poniżej 5% na terenie Łodzi	Uwzględniono częściowo	Działania służące obniżaniu stopy bezrobocia
361.	Więcej atrakcyjnych miejsc na weekend (aktywność sportowa)	Uwzględniono	
362.	Zwalczanie uzależnień i terapia zaburzeń osobowości	Uwzględniono	
363.	Miejsca pracy dla młodych	Uwzględniono częściowo	W miarę możliwości finansowych
364.	Edukacja dostosowana do potrzeb rynku pracy	Uwzględniono	
365.	Mechanizmy ekonomiczne przyciągające młodych np. mieszkania, programy	Uwzględniono	
366.	Szansa dla seniorów, warunki do realizacji zadań, pomysłów, których z różnych powodów nie zrealizowali w okresie pracy zawodowej	Uwzględniono	

367.	Rozwój usług kulturalnych, edukacyjnych, mieszkaniowych dla seniorów i młodzieży	Uwzględniono	
368.	Dostosowanie komunikacji miejskiej do potrzeb seniorów i młodych matek - więcej autobusów i tramwajów niskopodłogowych oraz przystanków	Uwzględniono	
369.	Starania o wzrost dzietności	Uwzględniono	
370.	Zwiększenie miejsc pracy	Uwzględniono	
	Pytanie 2.1 Jakie najistotniejsze działania należy podjąć w celu zwiększenia liczby urodzeń w Łodzi		
371.	Wsparcie dla matek (elastyczne warunki zatrudnienia, żłobki / opieka nad dzieckiem, wzmacnianie pracujących kobiet)	Uwzględniono częściowo	Jako postulat do władz publicznych
372.	Urlopy dla rodziców	Uwzględniono	
373.	Edukacja rodzinna	Uwzględniono	
374.	Budowanie mieszkań	Uwzględniono częściowo	W miarę tworzenia programów rządowych
375.	Stworzenie miejsc pracy dla młodych	Uwzględniono częściowo	W miarę możliwości finansowych
376.	Wyczyszczenie miasta, stałe dbanie o porządek	Uwzględniono	
377.	Zapewnienie dziecku miejsca w żłobku i przedszkolu	Uwzględniono częściowo	W zależności od uwarunkowań demograficznych i możliwości finansowych
378.	Wsparcie finansowe młodych rodzin	Uwzględniono	
379.	Więcej żłobków, przedszkoli	Uwzględniono częściowo	W zależności od uwarunkowań demograficznych i możliwości finansowych
380.	100 % miejsc dla dzieci w żłobkach i przedszkolach	Uwzględniono	
381.	Więcej pracy	Uwzględniono	
382.	Więcej mieszkań	Uwzględniono częściowo	W miarę tworzenia programów rządowych
383.	Więcej udogodnień - np. poprawa funkcjonowania MPK (seniorzy boją się dziurawych chodników, krawężników i braku ławek w parkach i na osiedlach)	Uwzględniono	
384.	Lepsza pomoc socjalna	Uwzględniono	

385.	Więcej szkół, przedszkoli, żłobków, klubów, placów zabaw	Uwzględniono częściowo	W zależności od uwarunkowań demograficznych i możliwości finansowych
386.	Lepsze warunki mieszkaniowe	Uwzględniono	
387.	Praca w niepełnym wymiarze i w domu	Uwzględniono częściowo	Jako postulat do władz publicznych
388.	Stworzenie warunków dla młodych ludzi	Nie uwzględniono	Postulat niezrozumiały
389.	Silne wspieranie MŚP	Uwzględniono	
390.	Dostosowanie przestrzeni miasta do potrzeb rodzin z dziećmi	Uwzględniono	
391.	Poprawa bezpieczeństwa na drogach	Uwzględniono	
392.	Stworzenie infrastruktury dla rodzin	Uwzględniono	
393.	Wspieranie programów leczenia bezpłodności (w tym problemów psychologicznych)	Uwzględniono	
394.	Przygotowanie profesjonalnych oddziałów położniczych, oferta porodów rodzinnych i szkół rodzenia	Uwzględniono	
395.	Stworzenie portalu informującego o narodzinach nowych mieszkańców Łodzi – zdjęcia, życzenia itp.	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości prawnych
396.	Uatrakcyjnienie obszarów Łodzi: kontynuacja projektów Woonerf, parki kieszonkowe czy Rower Miejski, ale większa ich liczba + również inne miejsca przyjazne rodzinom i nowoczesnemu / rodzinnemu stylowi życia	Uwzględniono	
397.	Otwarte miejskie kompleksy basenowe	Uwzględniono	
398.	Komunikacja miejska – unowocześnienie	Uwzględniono	
399.	Propozycja by traktować Łódź i urodzenia jako aglomerację, nie samo miasto, tzn. miernikiem powinna być liczba urodzeń w aglomeracji Łódzkiej, nie tylko w samym mieście	Uwzględniono częściowo	W ramach diagnozy i planowanych kierunków działań polityki demograficznej brany jest pod uwagę kontekst Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego. Ze względu na planowanie usług publicznych konieczne jest skoncentrowanie analizy na Mieście Łodzi.

400.	In vitro	Uwzględniono	
401.	Wyprawki dla niemowląt (zacząć chociaż od kocyka)	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości prawnych i finansowych
402.	Kreowanie pozytywnego wizerunku rodzin z dziećmi	Uwzględniono	
403.	Dalszy rozwój łódzkiej KDR	Uwzględniono	
404.	Jednoczesne zachęcanie rodziców do właściwej organizacji życia rodzinnego i szybszych powrotów do pracy	Uwzględniono	
405.	Zwiększenie miejsc pracy	Uwzględniono	
406.	Przyciąganie inwestycji z różnych branż	Uwzględniono	
407.	Obniżenie bezrobocia poniżej 5% na terenie Łodzi	Uwzględniono częściowo	W ramach działań realizowanych przez samorząd w celu obniżenia poziomu bezrobocia
408.	In vitro, leczenie bezpłodności wsród młodych - profilaktyka	Uwzględniono	
409.	Zachęcanie ludzi młodych do pozostania w Łodzi i stworzenie odpowiednich warunków godnego życia	Uwzględniono	
410.	Miejsca pracy dla kobiet i miejsca w szkołach i przedszkolach	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości prawnych i finansowych
411.	Wzmocnienie polityki prorodzinnej przez stworzenie warunków do wychowania dzieci	Uwzględniono	
412.	Opieka nad kobietami ciężarnymi, aby nie bały się, że po urodzeniu dziecka zostaną zwolnione z pracy	Uwzględniono	
413.	Wzrost ilości żłobków	Uwzględniono częściowo	W zależności od uwarunkowań demograficznych i możliwości finansowych
414.	Opieka nad rodziną	Uwzględniono	
	Pytanie 2.2 Jakie najistotniejsze działania należy podjąć w celu wsparcia rodziny w Łodzi		
415.	Asystenci rodziny i konsultanci (wsparcie w sytuacjach kryzysowych, doradztwo)	Uwzględniono	
416.	Promocja uczestnictwa całych rodzin w wydarzeniach + atrakcyjne ceny	Uwzględniono	
417.	Aktywizacja społeczno - zawodowa dla mniej zaradnych rodzin (bezpłatne kursy i szkolenia zawodowe) + zapewnienie opieki nad dziećmi na czas ich trwania	Uwzględniono	

418.	Kontrakty z pracownikami socjalnymi (konkretne warunki udzielonego wsparcia i zasady zobowiązań ze str. rodzin)	Uwzględniono	
419.	Miejskie (fundowane przez Łódź) wakacje dla dzieci i młodzieży (nie oszukiwać się "Latem w mieście")	Uwzględniono częściowo	W miarę możliwości finansowych i prawnych
420.	Dopłaty do czynszów i niższa kwota przypadająca na jedną osobę w rodzinie (czynsze w kamienicach są za wysokie, a mieszkania często duże, stąd zadłużenie lokatorów)	Uwzględniono częściowo	W miarę możliwości prawnych
421.	Stabilizacja zawodowa	Uwzględniono	
422.	Bezpieczeństwo socjalne	Uwzględniono częściowo	W ramach realizacji zadań ustawowych
423.	Poprawa jakości zajęć świetlicowych w szkołach (dziś rodzina przeżywa duże problemy z opieką nad dziećmi po wyjściu dziecka z przedszkola i rozpoczęciu edukacji, bo dziś świetlice szkolne to przechowalnie, standard europejski, to zajęcia szkolne np. 8:00 - 16:00 i dziecko wraca do domu z odrobionymi lekcjami)	Uwzględniono	
424.	Więcej pracy	Uwzględniono	
425.	Więcej mieszkań	Uwzględniono częściowo	W miarę tworzenia programów rządowych
426.	Więcej udogodnień - np. poprawa funkcjonowania MPK (seniorzy boją się dziurawych chodników, krawężników i braku ławek w parkach i na osiedlach)	Uwzględniono	
427.	Lepsza pomoc socjalna	Uwzględniono	
428.	Więcej szkół, przedszkoli, żłobków, klubów, placów zabaw	Uwzględniono częściowo	W zależności od uwarunkowań demograficznych i możliwości finansowych
429.	Lepsze warunki mieszkaniowe	Uwzględniono	
430.	Praca w niepełnym wymiarze i w domu	Uwzględniono	
431.	Zwalczanie szarej strefy i ograniczanie zatrudnienia na śmieciówkach – łódzki rynek pracy nie daje poczucia stabilności	Uwzględniono	
432.	Opieka nad starszymi w ciągu dnia – kobiety często nie decydują się na pracę czy drugie dziecko, bo muszą opiekować się starszymi członkami rodziny	Uwzględniono	
433.	Poszerzenie chodników i nie stawianie na nich latarni tak, ze nie można przejechać wózkiem	Uwzględniono	
434.	Karta rodziny, opłaty ulgowe w biletach wstępu 2+2 na wydarzenia kulturalne i sportowe	Uwzględniono	
435.	Zwiększanie ilości miejsc parkingowych dla rodzin z dziećmi	Uwzględniono	

436.	Tworzenie specjalnych miejsc przeznaczonych do karmienia, przewijania i przebierania dzieci w miejscach publicznych / galeriach handlowych / parkach	Uwzględniono	
437.	Rozwój łódzkiej KDR	Uwzględniono	
438.	Zapewnienie miejsc w żłobkach i przedszkolach	Uwzględniono częściowo	W zależności od uwarunkowań demograficznych i możliwości finansowych
439.	Zaangażowanie seniorów - wolontariuszy do pomocy rodzinom w przedszkolu i szkole	Nie uwzględniono	Uwaga niezrozumiała
440.	Więcej atrakcji na weekend (miejsca)	Uwzględniono	
441.	Więcej miejsc, w których można aktywnie spędzać czas - ścieżki rowerowe, sztuczne zbiorniki wodne, wzniesienia	Uwzględniono	
442.	System wsparcia rodzin realizujący programy w rzeczywistości	Nie uwzględniono	Uwaga niezrozumiała
443.	Pomoc konkretnie nakierowana na dzieci	Uwzględniono	
444.	Edukacja: żłobki, przedszkola, szkoły (przedstawić plany w zależności od sytuacji)	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości prawnych i finansowych
445.	Pomoc i poprawa warunków mieszkaniowych	Uwzględniono	
446.	Dofinansowanie osób chorych i niepełnosprawnych	Uwzględniono częściowo	W ramach realizacji zadań ustawowych
447.	Więcej żłobków i przedszkoli	Uwzględniono częściowo	W zależności od uwarunkowań demograficznych i możliwości finansowych
448.	Bezpłatne konsultacje z psychologiem	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości finansowych
449.	Bezpłatna pomoc psychologiczna oraz w znalezieniu pracy	Uwzględniono	
	Pytanie 2.3 Jakie najistotniejsze działania należy podjąć w celu stworzenia odpowiednich warunków dla rozwoju dzieci i młodzieży w Łodzi		
450.	Więcej miejsc kulturalnych, artystycznych, sportowych dla dzieci i młodzieży	Uwzględniono	
451.	Stypendia i wyjazdy dla zdolnych dzieci z ubogich rodzin	Uwzględniono częściowo	Wsparcie dla uczniów zdolnych bez kryterium dochodowego
452.	Miejsca spotkań z ciekawymi gośćmi	Uwzględniono	
453.	Konkursy dla dzieci i młodzieży	Uwzględniono	

454.	Promocja wolontariatu jako sposobu na aktywne spędzanie czasu wolnego i zdobywania doświadczenia	Uwzględniono	
455.	Utrzymanie orlików	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości prawnych i finansowych
456.	Pływanie w programie każdej szkoły	Uwzględniono	
457.	Lekcje w szkołach o historii Łodzi	Uwzględniono	
458.	Budowanie więzi z miastem i regionem	Uwzględniono	
459.	Rozwój szkolnictwa zawodowego	Uwzględniono	
460.	Sprzyjanie organizacjom młodzieżowym, ZHP oraz grupom organizacji pozarządowych	Uwzględniono	
461.	Sprzyjanie rozwojowi wszelkich form aktywności w szkołach	Uwzględniono	
462.	Większa rola Młodzieżowej Rady Miasta (nie dekoracyjna, to praca na lata)	Uwzględniono	
463.	Budowa komunalnych bloków z mieszkaniami na wynajem, na zasadach rotacyjnych z czynszami o preferencyjnej stawce i okres rotacji np. na 5 lat	Uwzględniono częściowo	W miarę tworzenia programów rządowych
464.	Zajęcia pozalekcyjne w szkołach	Uwzględniono	
465.	Basen w każdej dzielnicy	Uwzględniono	
466.	Finansowanie zajęć dodatkowych wybranych przez rodziców (to nie tylko ułatwienia dla rodziców, ale i wyrównywanie szans dla dzieci z różnych środowisk)	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości prawnych i finansowych
467.	Sport nawet już w przedszkolach (na miarę dziecka)	Uwzględniono	
468.	Boisko przy każdej szkole, a na nim lekcje W - F	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości prawnych i ekonomicznych
469.	Nie tworzyć nowej historii Polski	Nie uwzględniono	Propozycja niezrozumiała
470.	Finansowanie zajęć dodatkowych wybranych przez rodziców (to nie tylko ułatwienia dla rodziców, ale i wyrównywanie szans dla dzieci z różnych środowisk)	Uwzględniono częściowo	W zależności od zainteresowania i frekwencji
471.	Więcej świetlic	Uwzględniono	
472.	Więcej domów kultury	Uwzględniono	
473.	Lepsza pomoc socjalna	Uwzględniono	

474.	Więcej szkół, przedszkoli, żłobków, klubów, placów zabaw	Uwzględniono częściowo	W zależności od uwarunkowań demograficznych i możliwości finansowych
475.	Lepsze warunki mieszkaniowe	Uwzględniono	
476.	Praca w niepełnym wymiarze i w domu	Uwzględniono częściowo	Jako postulat do władz publicznych
477.	Poprawa jakości kształcenia i warunków w szkołach	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości prawnych i finansowych
478.	Duże inwestycje w edukację, w pomoce, programy, wspieranie zdolnych i korepetycje słabszych	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości prawnych i finansowych
479.	Stworzenie ogólnodostępnych basenów	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości prawnych i ekonomicznych
480.	Opieka dentystyczna w szkołach	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości prawnych i ekonomicznych
481.	Oferta sportowa wynikająca ze specjalizacji klubów, a nie potrzeb i zainteresowań dzieci i młodzieży	Uwzględniono	
482.	Zwiększenie liczby miejsc w szkołach, przedszkolach i żłobkach	Uwzględniono częściowo	W zależności od uwarunkowań demograficznych i możliwości finansowych
483.	Prowadzenie akcji Lato / Zima w mieście	Uwzględniono	
484.	Dofinansowanie półkolonii dla dzieci	Uwzględniono	
485.	Obiekty sportowe i rekreacyjne na nowoczesnym poziomie	Uwzględniono	
486.	Więcej boisk, siłowni, zwłaszcza w centrum miasta	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości prawnych i ekonomicznych
487.	Uczenie dzieci estetyki i szacunku dla środowiska, dla własnego miasta	Uwzględniono	
488.	Więcej miejskich otwartych basenów i kąpielisk na lato	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości prawnych i ekonomicznych
489.	Zajęcia pozaszkolne - kluby sportowe, koła zainteresowań w placówkach oświatowych	Uwzględniono	
490.	Stworzenie świetlic osiedlowych	Uwzględniono	
491.	Stomatolog w szkołach	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości prawnych i ekonomicznych

492.	Dbanie o zdrowie dzieci i młodzieży	Uwzględniono	
493.	Edukacja i włączenie młodzieży do życia społecznego Łodzi	Uwzględniono	
494.	Warsztaty dla dzieci i młodzieży z zadań zbiorowych, przygotowania do klasówek, egzaminów, gotowania itp.	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości prawnych i finansowych
495.	Dostęp do kultury i edukacji	Uwzględniono	
	Pytanie 2.4 Jakie najistotniejsze działania należy podjąć w celu stworzenia konkurencyjnych warunków życia i pracy w stosunku do innych miast Polski w Łodzi		
496.	Praca dla młodych osób, zgodnie z ich kierunkiem wykształcenia (wsparcie zawodowe)	Uwzględniono	
497.	Wsparcie aktywnych zawodowo mieszkańców (nie tylko osób z gr. wykluczenia społecznego!)	Uwzględniono	
498.	Praca i mieszkania dla młodych (wybitni młodzi powinni otrzymywać mieszkania na super preferencyjnych warunkach)	Uwzględniono	
499.	Świadome sprzyjanie tworzeniu środowiska młodej łódzkiej inteligencji	Uwzględniono	
500.	Postawienie na przemysł nowych technologii	Uwzględniono	
501.	Reaktywacja szkolnictwa zawodowego	Uwzględniono	
502.	Zapewnienie dziecku miejsca w żłobku i przedszkolu	Uwzględniono	
503.	Dopłaty do czynszów i niższa kwota przypadająca na jedną osobę w rodzinie (czynsze w kamienicach są za wysokie, a mieszkania często duże, stąd zadłużenie lokatorów)	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości prawnych i ekonomicznych
504.	Sport nawet już w przedszkolach (na miarę dziecka)	Uwzględniono	
505.	Boisko przy każdej szkole, a na nim lekcje W - F	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości prawnych i ekonomicznych
506.	Wykorzystanie atutów lokalnych: komunikacja, oświata, centra naukowe	Uwzględniono	Realizowane w ramach Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+
507.	Codzienne sprzątanie całej Łodzi	Uwzględniono częściowo	Zadanie realizowane w ramach możliwości finansowych i prawnych
508.	Zakaz palenia śmieci i tytoniu w miejscach publicznych	Uwzględniono	
509.	Zapewnienie mieszkań	Uwzględniono	
510.	Zapewnienie pracy, nauki	Uwzględniono	
511.	Zapewnienie ciekawego otoczenia (szkoły, parki, świetlice)	Uwzględniono	

512.	Tanie mieszkania, lokale i grunty (to nasz potencjał, sztywne trzymanie się przetargów cenowych i podnoszenie kosztów utrzymania mieszkań to błąd, mniej zarobić, później zarobić, ale uzyskać konkretny cel w określonym czasie i na naszych warunkach – uzupełnienie pierzei, remont zabytku na mieszkania, otwarcie siedziby firmy z miejscami pracy)	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości prawnych i ekonomicznych poszczególnych punktów propozycji
513.	Propagowanie elastycznego czasu pracy i telepracy	Uwzględniono	
514.	Propagowanie rodzicielstwa, wspólne akcje ze strefą ekonomiczną / przedsiębiorcami na rzecz tworzenia warunków pracy sprzyjających rodzicielstwu (np. wspieranie tworzenia przyzakładowych klubów dziecięcych)	Uwzględniono	
515.	Promowanie zalet miasta	Uwzględniono	
516.	Zwiększenie miejsc pracy poprzez szukanie kolejnych inwestorów	Uwzględniono	
517.	Rewitalizacja kolejnych kwartałów	Uwzględniono	
518.	Stworzenie miejsc pracy - różnego typu, przemyślenie jakiego rodzaju przemysły, usługi, oprócz obecnie istniejących, mogą znaleźć tu swoje siedziby	Uwzględniono	
519.	Dalsze tworzenie bazy rekreacyjnej i rozwoju kultury	Uwzględniono	
520.	Stworzenie na terenie miasta lub w pobliżu atrakcyjnych miejsc, w które można łatwo dojechać komunikacją publiczną (kolej) i spędzić czas latem w weekend - otwartych kąpielisk, dużych sztucznych zbiorników wodnych i innych takich atrakcji (nad zbiornik sulejowski i Jeziorsko nie można niestety dojechać koleją, a w zasadzie jedynie samochodem)	Nie uwzględniono	Nie leży w kompetencjach samorządu
521.	Konkurencyjne warunki mieszkaniowe	Nie uwzględniono	Uwaga niezrozumiała
522.	Ściąganie pracodawców realizujących ekonomię społeczną	Uwzględniono częściowo	
523.	Nowe miejsca pracy	Uwzględniono	
524.	Warunki mieszkaniowe	Nie uwzględniono	Uwaga niezrozumiała
525.	Godziwe zarobki	Uwzględniono	
526.	Zapewnienie dzieciom pracowników właściwej opieki	Uwzględniono	
527.	Dostosowanie mieszkań do potrzeb osób starszych	Uwzględniono	

528.	Dostosowanie komunikacji miejskiej do potrzeb osób starszych	Uwzględniono	
529.	Praca z mobilnymi terminami rozpoczęcia rano (elastyczny czas pracy)	Uwzględniono częściowo	W ramach kompetencji samorządu oraz jako postulat do władz publicznych i innych podmiotów
530.	Ochrona pracowników - prawna i psychologiczna	Nie uwzględniono	Działanie nie leży w kompetencjach samorządu
	Pytanie 2.5 Jakie najistotniejsze działania należy podjąć w celu zachęcenia do przyjazdu do Łodzi nowych mieszkańców		
531.	Więcej przyjaznych i ciekawych miejsc przyciągających gości i mieszkańców (kawiarnie, podwórce itp.), a także wydarzeń (typu koncerty)	Uwzględniono	
532.	Ciekawe oferty pracy	Uwzględniono	
533.	Zwiększenie atrakcyjności Łodzi pod względem kierunków studiów, szczególnie artystycznych ("tradycyjnie Łódź była atrakcyjna dla woj. Świętokrzyskiego, ale też podkarpackie, podlaskie, szczególnie na kierunki studiów artystycznych")	Uwzględniono	
534.	Zapewnienie pracy	Uwzględniono	
535.	Tanie mieszkania	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości prawnych i programów rządowych oraz społecznego programu budownictwa czynszowego w Łodzi
536.	Czyste miasto	Uwzględniono	
537.	Krzewienie otwartości światopoglądowej	Nie uwzględniono	Wykracza poza zakres polityki demograficznej
538.	Walka z formami nacjonalizmu	Nie uwzględniono	Wykracza poza zakres polityki demograficznej
539.	Zwiększenie bezpieczeństwa - patroli straży	Uwzględniono	
540.	Zwiększenie ilości latarń	Uwzględniono	
541.	Poprawa MPK (zwiększenie częstotliwości wygodnych wejść do pojazdów)	Uwzględniono	
542.	Zapewnienie mieszkań	Uwzględniono	
543.	Zapewnienie pracy, nauki	Uwzględniono	
544.	Zapewnienie ciekawego otoczenia (szkoły, parki, świetlice)	Uwzględniono	

545.	Szybkie podjęcie decyzji o przyjmowaniu przez Łódź imigrantów o określonych zawodach wraz z opracowaniem skutecznego, wzorcowego programu włączania ich w społeczeństwo	Uwzględniono	
546.	Promowanie miejsc pracy i różnych form zatrudnienia (np. telepraca) zachęcające do migracji z innych miast	Uwzględniono	
547.	Promowanie miasta w mediach społecznościowych (np. film reklamujący miasto Łódź)	Uwzględniono	
548.	Aktywna promocja w mediach a propos Łodzi, odkrycie tego, co w Łodzi najlepsze	Uwzględniono	
549.	Współpraca z pracodawcami i mediami w celu kreowania odpowiedniego wizerunku Łodzi na zewnątrz	Uwzględniono	
550.	Dalsze unowocześnianie miasta: komunikacja / IT / inteligentne Miasto	Uwzględniono	
551.	Edukacja i rozwój służb w celu dostosowania do zmian (wielokulturowość, wielonarodowość, język angielski i obsługa „klienta” itd.)	Uwzględniono	
552.	Opracowanie jasnej strategii migracyjnej dla miasta i aglomeracji	Uwzględniono częściowo	W zakresie pomocy nowym mieszkańcom, w ramach możliwości prawnych i ekonomicznych
553.	Rewitalizacja kolejnych kwartałów	Uwzględniono	
554.	Promocja miasta	Uwzględniono	
555.	Poszukiwanie kolejnych inwestorów	Uwzględniono	
556.	Wśród nowych mieszkańców powinni się znaleźć imigranci, którzy zapełnią lukę demograficzną, jednak należy zapewnić im środki utrzymania i możliwość zamieszkania, a nie bylejakość	Uwzględniono częściowo	
557.	Mieszkania	Nie uwzględniono	Uwaga niezrozumiała
558.	Miejsca pracy	Uwzględniono	
559.	Zatrzymanie najzdolniejszych	Uwzględniono	
560.	Nowe miejsca pracy	Uwzględniono	
561.	Warunki mieszkaniowe	Nie uwzględniono	Uwaga niezrozumiała
562.	Godziwe zarobki	Uwzględniono	

563.	Dbałość o zdrowie pracowników i ich rodzin	Nie uwzględniono	Uwaga niezrozumiała
564.	Zapewnienie dzieciom pracowników właściwej opieki	Uwzględniono	
565.	Walory turystyczne	Nie uwzględniono	Uwaga niezrozumiała
566.	Możliwość kształcenia się w każdym wieku	Uwzględniono	
567.	Korzystanie z kultury - imprezy kulturalne, teatr	Uwzględniono	
568.	Mieszkania na raty dla młodych	Uwzględniono	
569.	Informacja w publikatorach o działaniach i miejscach pracy w Łodzi	Uwzględniono	
	Pytanie 2.6 Jakie najistotniejsze działania należy podjąć w celu zwiększenia długości aktywnego życia seniorów w Łodzi		
570.	Promocja aktywnych form (nie tylko rekreacji, kultury i sztuki), np. wolontariat seniorów	Uwzględniono	
571.	Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej	Uwzględniono częściowo	Jako postulat do władz publicznych
572.	Dofinansowanie centr aktywności dla seniorów (aktywność rozumiana szeroko, nie tylko jako atrakcyjne spędzanie czasu wolnego, ale promująca zaangażowanie)	Uwzględniono	
573.	Zlikwidować palenie w piecach	Uwzględniono częściowo	W miarę możliwości finansowych i prawnych w ramach rewitalizacji i działań termomodernizacyjnych
574.	Sport i aktywność przez całe życie	Uwzględniono	
575.	Lepsza opieka zdrowotna	Uwzględniono częściowo	Jako postulat do władz publicznych
576.	Lepsza opieka socjalna	Uwzględniono	
577.	Centra rozwoju trzeciego wieku	Nie uwzględniono	Uwaga niezrozumiała
578.	Poprawa czystości środowiska	Uwzględniono	
579.	Poprawa opieki społecznej, zdrowotnej (domów opieki)	Uwzględniono	
580.	Likwidacja barier architektonicznych dla niepełnosprawnych i nie tylko	Uwzględniono	
581.	Więcej Centrów Aktywnego Seniora	Uwzględniono	

582.	Oferta programowa ze strony służby zdrowia i lokalnego środowiska	Nie uwzględniono	Uwaga niezrozumiała
583.	Czystość powietrza, likwidacja pieców	Uwzględniono częściowo	W miarę możliwości finansowych i prawnych w ramach rewitalizacji i działań termomodernizacyjnych
584.	Uspokojenie ruchu samochodowego	Uwzględniono	
585.	Więcej zieleni	Uwzględniono	
586.	Programy zdrowotne wynikające z przebadanych potrzeb (np. pylica, astma), a nie z widzimisię miejskich szpitali	Uwzględniono	
587.	Należy zapewnić seniorom ofertę wspólnego spędzania czasu blisko domu, obecnie brakuje jej zupełnie w centrum miasta	Uwzględniono	
588.	Tworzenie uniwersytetów trzeciego wieku, klubów seniora	Uwzględniono częściowo	Jako postulat do podmiotów odpowiedzialnych
589.	Reaktywacja zawodowa (program babcia / dziadek + wnuczek programują uczą się angielskiego – pracodawcy chętnie zatrudnią obydwie generacje w IT)	Uwzględniono częściowo	W miarę możliwości finansowych i prawnych
590.	Organizowanie koncertów / prelekcji / wydarzeń w plenerze i domach kultury	Uwzględniono	
591.	Zajęcia sportowe dla seniorów, liga seniorów, organizacja dni / godzin seniora z niższą ceną za bilety wstępu do ośrodków kulturalnych i rekreacyjnych	Uwzględniono	
592.	Zwiększenie liczby wydarzeń dla seniorów	Uwzględniono	
593.	Remonty szpitali (zdrowy senior jest aktywny)	Uwzględniono	
594.	Zadbanie o utrzymanie zdrowia seniorów i włączanie ich do tworzenia społeczeństwa obywatelskiego	Uwzględniono	
595.	Zadbać o zdrowie mieszkańców, w szczególności o szeroko pojęte zdrowie psychiczne, czyli walka z uzależnieniami, z alkoholizmem, pomoc w terapii zaburzeń osobowości - to ma również znaczenie przy zwalczaniu długotrwałego bezrobocia	Uwzględniono	
596.	Coroczne targi organizacji z ofertą dla seniorów	Uwzględniono	
597.	Wolontariat	Uwzględniono	
598.	Lepsza informacja o ofercie dla seniorów	Uwzględniono	
599.	Dbałość o zdrowie seniorów	Uwzględniono	

600.	Pomoc seniorom w życiu codziennym, zainteresowanie się w jakich warunkach żyją, czy mają właściwą opiekę, aktywny tryb życia	Uwzględniono	
601.	Opieka medyczna, profilaktyka	Uwzględniono	
602.	Wolontariat seniorów - mentoring	Uwzględniono	
603.	Edukacja, sport, turystyka nawet ta najbliższa	Uwzględniono	
604.	Dostępność do leczenia specjalistycznego	Uwzględniono częściowo	Jako postulat do władz publicznych i podmiotów odpowiedzialnych
605.	Profilaktyka zdrowotna	Uwzględniono	
606.	Zwiększenie dostępu do opieki zdrowotnej	Uwzględniono częściowo	Jako postulat do władz publicznych i podmiotów odpowiedzialnych
	Pytanie 3 Inne propozycje i opinie dotyczące Programu „Łódź łączy pokolenia – łódzka polityka demograficzna”		
607.	Konkretne i jasne wspieranie (finansowe i pozafinansowe) dla podmiotów realizujących działania ujęte w Programie	Uwzględniono częściowo	W miarę możliwości finansowych i pozyskania środków zewnętrznych
608.	Budowa domów dla starszych i młodych małżeństw	Uwzględniono częściowo	W miarę tworzenia programów rządowych
609.	Angażowanie młodzieży do pomocy starszym - zakupy, sprzątanie, pomoc sąsiedzka	Uwzględniono	
610.	Tworzenie w Łodzi centrów pracy dla młodzieży z ośrodków i miejscowości podłódzkich	Nie uwzględniono	Uwaga niezrozumiała
611.	Zadbanie o czystość i estetykę miasta	Uwzględniono	
612.	Zabezpieczenie możliwości spędzania czasu wolnego w lokalnych środowiskach, bez konieczności wyjazdu do centrum miasta, wykorzystanie szkół, świetlic, bibliotek, boisk, sal gimnastycznych po południu i wieczorem	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości prawnych i ekonomicznych
613.	Program mieszkaniowy na dużą skalę dla młodych ludzi	Uwzględniono	
614.	Program lokalowy skierowany do przedsiębiorców sektora MSP	Uwzględniono	
615.	Konkrety, które pozwolą zachęcić deweloperów do budowy i remontowania mieszkań (by miasto stało się konkurencją np. dla Aleksandrowa)	Nie uwzględniono	W ramach Łódzkiego Obszaru Metropolitarnego nie powinniśmy konkurować lecz współpracować
616.	Dzierżawa gruntów na specjalnych warunkach, podpisywanie umów wieczystego użytkowania z umorzeniem części opłat po realizacji zabudowy, zwalnianie z podatków	Uwzględniono częściowo	W ramach obowiązującego prawa
617.	Kooperatywy mieszkaniowe i grunty dla nich na preferencyjnych warunkach	Uwzględniono częściowo	W ramach obowiązującego prawa

618.	Przekazywanie dzierżawionych przez miasto fabryk na pracownie z mieszkaniami dla twórców, do samodzielnego urządzenia	Nie uwzględniono	Uwaga niezrozumiała
619.	Wspieranie Widzewskiej Manufaktury itp. w działaniach na rzecz kultury	Uwzględniono	
620.	Wypracowanie we współpracy z uczelniami pakietów atrakcyjniejszych niż w innych miastach kierunków kształcenia	Uwzględniono	
621.	Najlepsze w Polsce stypendia i mieszkania dla doktorantów	Uwzględniono częściowo	W miarę możliwości finansowych, obecnie realizowane w ramach programu Absolwent
622.	Zwiększenie aktywności łódzkich uczelni w nawiązywaniu współpracy międzynarodowej w porównaniu z uczelniami z innych miast	Uwzględniono	
623.	Wspomaganie ze strony miasta procedur patentowych	Uwzględniono	
624.	Wspieranie oddolnych inicjatyw	Uwzględniono	
625.	Mniej sformalizowane procedury urzędowe wobec twórców i NGO	Uwzględniono częściowo	W ramach możliwości prawnych
626.	Ciekawsza oferta instytucji kultury (nie pisana pod kompetencje pracowników)	Uwzględniono	
627.	Więcej animatorów kultury	Uwzględniono	
628.	Organizowanie opieki geriatrycznej przy szpitalach i przychodniach – na wzór opieki paliatywnej / onkologicznej (w ramach NFZ i komercyjnie)	Uwzględniono częściowo	Jako postulat do władz publicznych i podmiotów odpowiedzialnych
629.	Tworzenie domów opieki oraz dziennych domów opieki dla seniorów	Uwzględniono	
630.	Wspieranie prywatnych inwestycji w zakresie tworzenia domów opieki oraz dziennych domów opieki dla seniorów	Nie uwzględniono	Niemożliwe ze względów prawnych
631.	Organizacja transportu dla osób starszych, niepełnosprawnych / z ograniczeniami ruchowymi	Uwzględniono	
632.	Dotarcie do ludzi młodych, którzy by chcieli zapoznać się z programem i wnieść swoje pomysły	Uwzględniono	
633.	Współpraca ludzi starszych (posiadają dojrzałą wiedzę) z ludźmi młodymi, wspólne dbanie o dobro miasta, wspólna troska o siebie nawzajem	Uwzględniono	
634.	Pomoc ludziom młodym (szkolenia, rozmowy)	Uwzględniono	
635.	Troska służby zdrowia o nas wszystkich	Nie uwzględniono	Uwaga niezrozumiała

636.	Seniorzy czytają głośno lektury szkolne z młodzieżą, omawiają starannie wybrane fragmenty, ważne historycznie, psychologicznie, wychowawczo	Uwzględniono częściowo	W zależności od możliwości prawnych i finansowych

4. Protokół ze spotkań z mieszkańcami Miasta Łodzi oraz spotkań z udziałem ekspertów, raporty z badań opinii publicznej.

4.1. Protokoły z otwartych spotkań z mieszkańcami.

W ramach konsultacji społecznych Programu „Łódź łączy pokolenia – łódzka polityka demograficzna" łącznie odbyło się 7 spotkań, podczas których istniała możliwość składania do protokołu szczegółowych opinii i propozycji działań. Wszystkie spotkania odbywały się według wspólnego scenariusza:

1. Prezentowano projekt Programu „Łódź łączy pokolenia – łódzka polityka demograficzna" (omawiano diagnozę, wyzwania strategiczne i najważniejsze cele).
2. Przeprowadzano w grupach warsztaty.

Celem warsztatów było zgromadzenie odpowiedzi na pytania ujęte w 5 bloków tematycznych:

I.„Łódź – miasto przyjazne studentom i absolwentom - działania Miasta, potrzeby studentów".

II. „Łódź – miasto przyjazne dla młodzieży - działania Miasta, potrzeby osób młodych".

III. „Jak Miasto może sprzyjać poprawie jakości życia i aktywności seniorów?".

IV. „Łódź przyjazna rodzinie - potrzeby rodzin, działania Miasta".

V.„Łódzki rynek pracy w kontekście przemian demograficznych – działania Miasta, potrzeby przedsiębiorców".

Uczestnicy warsztatów pracowali w grupach liczących maksymalnie po 10 osób. Pracę każdej z nich prowadził przedstawiciel Urzędu Miasta Łodzi - moderator. Zadaniem uczestników warsztatów było wskazanie (w ramach danego bloku tematycznego) problemów/potrzeb oraz propozycji działań w podziale na 3 obszary:

- Gospodarka i Infrastruktura (przedsiębiorczość, rynek pracy),
- Społeczeństwo i Kultura (aktywność, edukacja, zdrowie, kultura),
- Przestrzeń i Środowisko (przestrzenie publiczne, mieszkalnictwo, komunikacja, bezpieczeństwo).

Zadaniem moderatorów z kolei było spisanie, na specjalnie przygotowanych flipchartach, wszystkich wynikających z warsztatów zgłoszeń i propozycji. Poniżej zamieszczono protokoły z poszczególnych warsztatów.

I. „Łódź – miasto przyjazne studentom i absolwentom - działania Miasta, potrzeby studentów”

Data i miejsce spotkania: 17 maja 2016 r., 13.30-16.00, Mała Sala Obrad, UMŁ, ul. Piotrkowska 104
Liczba uczestników: 12

1. W jaki sposób stworzyć odpowiednie warunki dla rozwoju młodzieży „ku zdrowemu stylowi życia” w mieście?

I. Gospodarka i Infrastruktura (przedsiębiorczość, rynek pracy)

Potrzeby/Problemy:

1. Problem z jakością zajęć z przedsiębiorczości
2. Brak doradztwa zawodowego w szkołach
3. Źle opisana oferta, rozczarowanie kierunkiem po podjęciu studiów uczelni wyższych

Propozycje działań:

1. Włączenie firm w edukację przedsiębiorczości
2. Wyjście uczelni do potencjalnych studentów i współpraca ze szkołami ponadgimnazjalnymi, wyjazd/wyjście na uczelnię w ramach „ Dni Otwartych” itp. (przykładowe zajęcia)
3. Rozwój sensownych kół przedsiębiorczości w szkołach, (wszystko robimy sami, zdobywamy doświadczenie), nauczyciel tylko wspiera, nie decyduje

II. Społeczeństwo i Kultura (aktywność, edukacja, zdrowie, kultura)

Potrzeby/Problemy:

1. Problem z wynajmem orlików i innych obiektów sportowych
2. Konieczność objęcia dzieci modelem edukacji prozdrowotnej
3. Brak zaangażowania młodzieży w różne prelekcje/wydarzenia
4. Wartościowe szkolenia są drogie
5. SKS + system rywalizacji międzyszkolnej
6. Absencja na lekcjach WF
7. Nakazy typu „zdrowa żywność” w sklepikach, forma nakazu neguje dobrą akcję
8. Niewystarczająca promocja wydarzeń kulturalnych
9. Niedopasowanie oferty kulturalnej dla młodszego widza
10. Poziom prowadzenia zajęć sportowych w szkołach – zastrzeżenia, usytuowanie w planie lekcji

Propozycje działań:

1. Ulepszenie regulaminu, procedur, zwiększenie pieniędzy w zakresie korzystania z infrastruktury sportowej
2. Partnerstwo publiczno-prywatne, współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie edukacji prozdrowotnej młodzieży
3. Edukacja o charakterze praktycznym, jako odpowiedź na niskie zaangażowanie młodzieży w organizowane wydarzenia
4. Dotacje, dofinansowania, bony edukacyjne na dodatkowe zajęcia i szkolenia dla aktywnych
5. Współpraca z partnerami, firmami prywatnymi w zakresie dodatkowych szkoleń dla studentów
6. Sportowcy promujący zdrowy styl życia
7. Rozwój roweru miejskiego, wyjście z nim na osiedla
8. Profilaktyka zdrowotna w szkołach (aktywne działania angażujące uczniów)

9. Bogata oferta zdrowej, atrakcyjnej żywności w sklepikach, jako alternatywa do jedzenia śmieciowego, (promowanie zdrowego stylu życia, akcje z tym związane w szkołach)
10. Stworzenie oferty łatwo dostępnych skwerów na blokowiskach
11. Poprawa jakości infrastruktury parkowej
12. Tzw. „Festiwale Talentów" integrujące społeczności szkolne, promowanie dobrych praktyk przez Wydział Edukacji
13. Wprowadzenie większej ilości zieleni w mieście
14. Dostosowanie programów zajęć sportowych do możliwości dziecka

III. Przestrzeń i Środowisko (przestrzenie publiczne, mieszkalnictwo, komunikacja, bezpieczeństwo)

Potrzeby/Problemy:

1. Miejsca do uprawiania sportu (szkoły) i sprzętu sportowego
2. Niszczenie dostępnej infrastruktury sportowej (np.: rowerów miejskich)
3. Brak odpowiedniej jakościowo infrastruktury do zdrowego spędzania wolnego czasu (w oddaleniu od ulicy, bezpiecznie)

Propozycje działań:

1. Budowa infrastruktury sportowej dostępnej dla młodzieży
2. Monitoring infrastruktury sportowej
3. Stworzenie dróg dla rolkarzy w parkach dla dzieci (najmłodsza grupa wiekowa)
4. Siłownie na „świeżym powietrzu" w okolicach szkół
5. Akcje promujące „społeczne podejście do przestrzeni publicznych" celem dbania o nie i poprawy bezpieczeństwa

2. Jak stworzyć konkurencyjne warunki życia i pracy w stosunku do innych miast? Jak zachęcać młode osoby do przyjazdu do Łodzi?

I. Gospodarka i Infrastruktura (przedsiębiorczość, rynek pracy)

Potrzeby/Problemy:

1. Brak przemysłu
2. Zbyt wąska ilość branż, w których można się rozwinąć
3. Brak kierunków studiów związanych z lokalnym przemysłem
4. Studia nie przygotowują do praktyki zawodowej
5. Po odbytym stażu nie zostaje się w pracy
6. Słaba jakość staży oferowanych w Łodzi (bezpłatne i do „parzenia kawy")
7. Niewystarczająca ilość staży
8. Brak gratyfikacji najbardziej aktywnych studentów
9. Oczekiwanie doświadczenia (znacznego) od osób kończących studia

Propozycje działań:

1. Reindustrializacja Łodzi
2. Więcej płatnych praktyk
3. Rozbudowany system stażów
4. Obowiązkowe staże
5. Większa współpraca szkół z firmami
6. Więcej siedzib firm w Łodzi
7. Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej
8. Pokazać coś więcej, niż Piotrkowską

9. Wspomaganie małych lokalnych firm branży IT, stworzenie małej „doliny krzemowej”
10. Stworzenie korzystnych warunków do rozwoju firm logistycznych w Łodzi
11. Szkolenia, doradztwo w zakresie np.: założenia firmy (zadbanie o wysoki poziom a jednocześnie dostosowany do potrzeb studentów)
12. Akcje promujące dobre przykłady (sukcesy poszczególnych kół, biur karier)
13. Lepsza współpraca uczelni z biznesem (także w zakresie organizacji efektywnych staży)

II. Społeczeństwo i Kultura (aktywność, edukacja, zdrowie, kultura)

Potrzeby/Problemy:

1. Nieatrakcyjna, mało konkurencyjna oferta imprez masowych
2. Preferowanie studentów z programów (obcokrajowców) w stosunku do studentów rodzimych (np.: akademiki)

Propozycje działań:

1. Zwiększenie imprez masowych, festiwali muzycznych
2. Dofinansowanie karnetów na siłownie i zajęcia sportowe dla młodzieży i studentów
3. Zajęcia o zdrowym stylu życia, praktyczne gotowanie dietetyczne
4. Miejsce do aktywności w pobliżu miejsca zamieszkania studentów
5. Lepsza promocja uczelni wyższych (Filmówka)
6. Stworzenie czegoś nowego, innowacyjnego w sferze wydarzeń
7. Stworzenie nowoczesnych, unikalnych w skali kraju kierunków
8. Zadbanie o infrastrukturę uczelni (budynki, przestrzenie, poprawa jakości akademików)
9. Poprawa dostępności akademików
10. Stworzenie przestrzeni rekreacyjnych na terenie kampusu

III. Przestrzeń i Środowisko (przestrzenie publiczne, mieszkalnictwo, komunikacja, bezpieczeństwo)

Potrzeby/Problemy:

1. Brak tanich, dobrych mieszkań
2. Brak możliwości zaparkowania przy uczelniach

Propozycje działań:

1. Rewitalizacja
2. Rozbudowany projekt MDM
3. Poprawa jakości taboru tramwajowego (zastrzeżenia do tramwaju typu PESA)
4. Poprawa standardów komunikacji miejskiej
5. Zwiększenie ilości miejsc parkingowych na uczelniach

3. W jaki sposób wspierać rodziny i poprawić warunki do zwiększenia liczby urodzeń w Łodzi?

I. Gospodarka i Infrastruktura (przedsiębiorczość, rynek pracy)

Potrzeby/Problemy:

1. Wyższe pensje
2. Pewność pracy
3. Wymagania rynku pracy powodują, że kobiety później decydują się na dziecko.
4. Dobrze płatna praca - wymagana

Propozycje działań:

1. Dobre miasto, dobre warunki życia
2. Przyzakładowe systemy opieki nad dziećmi
3. Zapewnienie opieki nad dzieckiem przy uczelniach
4. Alternatywne formy opieki nad dzieckiem (dofinansowanie) – miejskie formy wsparcia
5. Elastyczny czas pracy (możliwość rozpoczęcia i zakończenia pracy w interwale 1 – 2 h) w spółkach zależnych od Miasta i promocja tego typu rozwiązań u innych pracodawców

II. Społeczeństwo i Kultura (aktywność, edukacja, zdrowie, kultura)

Potrzeby/Problemy:

1. Więcej żłobków, przedszkoli

Propozycje działań:

1. Zakładowe przedszkole, przy uczelniach wyższych
2. Wsparcie finansowe dla studentów będących rodzicami, stypendia socjalne
3. Edukacja seksualna w szkole – podniesienie jakości i zweryfikowanie programu
4. Poprawa opieki nad kobietą w ciąży i w okresie okołoporodowym
5. Specjalistyczny program opieki nad „pierworódką”
6. Upowszechnienie dostępu do szkół rodzenia
7. Wzbogacenie oferty placówek miejskich w zakresie opieki nad dzieckiem w ferie, częściowo w wakacje itp.

III. Przestrzeń i Środowisko (przestrzenie publiczne, mieszkalnictwo, komunikacja, bezpieczeństwo)

Potrzeby/Problemy:

Brak

Propozycje działań:

1. Mieszkanie dla absolwentów uczelni spoza Łodzi (dla tych, którzy założyli rodziny) na konkretny okres czasu np.: 3 lata

II. „Łódź – miasto przyjazne dla młodzieży - działania Miasta, potrzeby osób młodych”

Data i miejsce spotkania:
Spotkanie I: 2 czerwca 2016 r., 10.00-12.30, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9, al. Politechniki 38
Spotkanie II: 3 czerwca 2016 r., 13:00-15:30,, III Liceum Ogólnokształcące, ul. Sienkiewicza 46
Łączna liczba uczestników: 76

1. W jaki sposób stworzyć odpowiednie warunki dla rozwoju młodzieży „ku zdrowemu stylowi życia” w mieście?

I. Gospodarka i Infrastruktura. (przedsiębiorczość, rynek pracy)

Potrzeby/Problemy:

1. Innowacyjne firmy
2. Brak perspektyw pracy
3. Mało powierzchni biurowych
4. Brak znajomości łódzkich pracodawców
5. Brak wiary w sukces bez protekcji
6. Źle prowadzone lekcje przedsiębiorczości
7. Brak miejsc pracy
8. Zbyt niskie zarobki do kosztów utrzymania
9. Zbyt skomplikowane procedury i wysokie opłaty przy zakładaniu firmy
10. Złe warunki dorywczej pracy
11. Wysokie oczekiwania pracodawców w stosunku do młodych ludzi (studia + 10 letnie doświadczenie)
12. Na rynku pracy dominują znajomości, trudno bez nich zdobyć pracę
13. Zbyt niskie zarobki po technikum
14. Brak bazy firm informatycznych
15. Potrzeba wzmocnienia szkolnictwa zawodowego
16. Brak miejsc pracy
17. Słaba jakość praktyk
18. Wysokie oczekiwania mieszkańców w stosunku do pracy
19. Bankructwa małych firm
20. Trudny start młodych ludzi do własnej firmy: lokale, pomoc w zakładaniu firmy, edukacja
21. Brak możliwości kontynuowania edukacji zawodowej w szkołach wyższych (np.: druga najlepsza szkoła geodezyjna w Polsce a brak studiów w Łodzi)
22. Obiekty sportowe
23. Złe rozmieszczenie sklepów (np.: sieć Biedronka kilka sklepów w jednym miejscu)
24. Mała ilość miejsc pracy
25. Niskie płace
26. Praca na czarno
27. Dominacja dużych przedsiębiorstw
28. Kierunek studiów w Łodzi, np.: AWF

Propozycje działań:

1. Stworzenie lepszych warunków do otwierania działalności (lokale, biurowce)
2. Lepiej prowadzone zajęcia z przedsiębiorczości
3. Ulgi podatkowe dla przedsiębiorców
4. Obniżyć koszty utrzymania

5. Uproszczenie procedur
6. W trakcie nauki w technikum praktyki powinny być płatne i połączone z rzeczywistą pracą i zdobywaniem doświadczenia. Uczniowie powinni opuszczać mury szkoły przygotowani do zawodu
7. Organizowanie spotkań w szkołach gimnazjalnych na temat zalet poszczególnych kierunków zawodowych
8. Praca w okresie studiów, np. 4 godziny dziennie i w weekendy (min.1000 zł netto)
9. Więcej szkoleń praktycznych/zawodowych
10. Więcej płatnych praktyk
11. Prezentacja działania firm, w których chcemy pracować
12. Wsparcie finansowe dla firm
13. Wsparcie dla młodych przedsiębiorców
14. Stwarzanie odpowiednich warunków do powstawania nowych miejsc pracy
15. Prewencyjne stawki za lokale komunalne do prowadzenia działalności
16. Otwarcie kierunków stanowiących kontynuacje edukacji średniej i zawodowej na łódzkich uczelniach
17. Więcej obiektów sportowych
18. Ograniczenie dzierżaw i udzielania zezwoleń dużym koncernom i przeznaczenie przestrzeni na zieleń
19. Ułatwienia dla małych i średnich przedsiębiorstw
20. Podwyższenie płacy minimalnej
21. Obniżenie podatków i podniesienie usług w ramach tych podatków, które mamy
22. Zmniejszenie biurokracji podczas zakładania firmy oraz pomoc przy jej zakładaniu (informacja o środkach z UE)
23. Większa kontrola nad dużymi firmami, zmiana przepisów (np.: PIT)
24. Zwiększyć atrakcyjność kierunków studiów w obszarze aktywności fizycznej

II. Społeczeństwo i Kultura. (aktywność, edukacja, zdrowie, kultura)

Potrzeby/Problemy:

1. Szkoła powinna służyć także do przekazywania dobrych wzorców
2. Dostosowanie szkolnictwa do rynku pracy
3. Brak doradztwa zawodowego, ewentualnie jakieś testy
4. Szkoły zawodowe – niska ranga
5. Oferta kulturalna zbyt droga
6. Słabo prowadzone zajęcia wf
7. Brak infrastruktury do odbywania lekcji wf (prysznice, tragiczne boiska zewnętrzne)
8. Brak niektórych kierunków (np.: produkcji muzycznej)
9. Brak możliwości zatrudnienia po zakończeniu studiów
10. Brak szkół kształcących w zanikających zawodach
11. Brak pomysłu i moda na studiowanie powoduje niechęć do usamodzielnienia się po szkole średniej
12. Zbyt skomplikowane i długotrwałe procedury leczenia publicznego
13. Festiwale – słaba informacja
14. Wydarzenia sportowe
15. Siłownie na powietrzu – więcej, lepszy dozór, wandalizm
16. Zakaz spożywania słodyczy – nieskuteczny
17. Szkoły obskurne
18. Zły sposób prowadzenia zajęć przez nauczycieli, nudne lekcje, brak ciekawych zajęć
19. Brak miejsc dla młodych artystów do zaprezentowania się
20. Wydarzenia tylko na Piotrkowskiej

21. Kampanie prozdrowotne narzucają opinie, a nie przedstawiają faktów
22. Doradztwo zawodowe wcale nie jest realizowane albo jest na niskim poziomie, niepraktyczne podejście
23. Klasy patronackie – niedostosowanie poziomu
24. Nauka w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych głównie pod egzamin – zastrzeżenia do systemu edukacji
25. Szkoła nie uczy kreatywności, elastyczności, wręcz ogranicza
26. Konieczność zbyt wczesnej decyzji, co będę robił w życiu
27. Zastrzeżenia w wielu przypadkach, co do jakości pracy nauczycieli
28. Baseny
29. Brak miejsc rozwijających rozrywkę
30. Brak kąpielisk, kompleksów wodnych
31. Imprezy plenerowe
32. Brak czasu na zajęcia pozalekcyjne w tygodniu
33. Przepełnienie boisk, np.: rezerwacja orlików przez kluby sportowe
34. Brak zaangażowania niektórych nauczycieli w problemy uczniów, np.: w kłopoty w nauce (w porównaniu z Anglią, gdzie nauczyciel angażuje się, aby pomóc uczniowi)
35. Miasto jest zaniedbane, brudne, nieatrakcyjne
36. Słaba konkurencyjność i atrakcyjność Atlas Areny w stosunku innych miast
37. Korki na drogach
38. Długie kolejki do lekarzy specjalistów (nawet 1,5 roku)
39. Mało miejsc w przedszkolach
40. Zbyt mało zajęć dotyczących przedsiębiorczości i jej rozwoju
41. Enklawy biedy w centrum
42. Niedosyt praktyk
43. Brak współpracy między szkołami i szkoła/pracodawca
44. Mało imprez kulturalnych
45. Zdrowie – długie kolejki w NFZ
46. Mała ilość badań bezpłatnych
47. Brak informacji o przysługujących programach
48. Więcej ofert nieodpłatnych dotyczących aktywności fizycznej i kulturalnej (np.: lodowiska, kręgle, sale gimnastyczne, kina, teatr)
49. Możliwość korzystania z oferty kulturalnej w ramach zajęć szkolnych – odpowiednia organizacja programu nauczania

<u>Propozycje działań:</u>

1. Skuteczniejsza promocja wydarzeń kulturalnych na terenie aglomeracji (np.: dla uczniów)
2. Pobudzanie aktywności młodych ludzi poprzez promowanie takich akcji jak np.: oddawanie krwi poza miastem, w podłódzkich miejscowościach
3. Więcej zajęć promujących zdrowy styl życia, np.: wyjść w ramach szkoły na atrakcyjne zajęcia np.: z Anną Lewandowską
4. Dodatkowe zajęcia, ale na wysokim poziomie pod kątem praktycznym (np.: praktyka w biznesie), warsztaty filmowe, spotkania z ciekawymi ludźmi, wybór tematów – alternatywa
5. Studia dualne (w ściślej współpracy z pracodawcami), możliwość zdobywania doświadczenia podczas studiów
6. Zajęcia w szkole wprowadzające wiedzę, co i w jakim zakresie oferują uczelnie, w ramach współpracy łódzkich uczelni ze szkołami

7. Zniżki dla uczniów dla teatrów i instytucji kultury, np.: w ferie lub wakacje za symboliczną 1zł
8. Park linowy dla Łodzi, w którymś z łódzkich parków
9. Kampanie społeczne podnoszące rangę szkól zawodowych
10. Prezentacja absolwentów szkół zawodowych
11. Spotkania w szkołach z przedstawicielami różnych zawodów
12. Większa ilość konferencji i wydarzeń dla osób młodych
13. Lekcje WF z pomysłem
14. Ankiety w sprawie pożądanych kierunków studiów (w szkołach średnich)
15. Współpraca uczelni z pracodawcami
16. Rozwijanie szkół w zanikających zawodach
17. Prywatyzacja placówek służby zdrowia
18. Wychowanie osób odpowiedzialnych za służbę zdrowia
19. Dwie osoby za likwidacją składki ZUS
20. Zwiększenie ilości reklam wydarzeń kulturalnych (brak informacji o koncertach organizowanych w mieście)
21. Wsparcie w organizacji imprez – mniej biurokracji
22. Remonty szkół
23. Boiska przy szkołach
24. Szersza oferta zajęć sportowych w szkołach – nie tylko gry zespołowe
25. Prysznice w szkołach
26. Stworzenie miejsca dla prezentacji „młodych talentów”
27. Wyjścia lub praktyczne szkolenia dla uczniów
28. Stworzenie i wypromowanie miejsc kulturowych, plenerowych poza ul. Piotrkowską
29. Zwiększenie ilości boisk, chociaż nie jest źle
30. Doradztwo zawodowe na poziomie II klasy gimnazjum, uczniowie oczekują pomocy przy wyborze. Postulat, aby dworactwo zawodowe prowadzili praktycy z doświadczeniem, więcej spotkań z przedstawicielami konkretnych zawodów, ludzi którzy odnieśli sukces
31. Modyfikacja programów nauczania w technikach, pomysł wprowadzenia w szkole szkoleń przez konkretne firmy, dające konkretne uprawnienia, jeszcze lepiej certyfikaty, które miałyby znaczenie na rynku pracy
32. Więcej godzin zawodu w technikach, praktycznej wiedzy
33. Przy rekrutacji lepsza informacja, co konkretnie oferuje szkoła, (jakie umiejętności konkretne)
34. W technikum nie powinno się powtarzać matematyki z gimnazjum, program powinien być dostosowany do osób, które idą do technikum świadomie, mających pewne predyspozycje do nauk ścisłych
35. Otwarcie szkół, które realizują potrzeby lokalnej społecznej
36. Rozwój festiwali powtarzających się, co rok (np. „Light Move Festiwal”)
37. Organizowanie zajęć sportowych (turniejów, itp.)
38. Rozwinięcie nauk społecznych, prowadzenie zdrowego trybu życia, aktywność fizyczna
39. Propozycja organizacji zajęć dodatkowych w soboty
40. Więcej dostępnych boisk dla młodzieży
41. Zmiana systemu rezerwacji – szansa dla większej ilości użytkowników
42. Organizacja turniejów dla amatorskich drużyn
43. Kulturalne imprezy plenerowe na osiedlach
44. Wsparcie młodzieży w organizacji własnych inicjatyw
45. Zatrudnianie bardziej zaangażowanych nauczycieli

46. Więcej służb sprzątających i większa skuteczność, wymiana chodników
47. Rozbudowa monitoringu
48. Większe motywowanie menadżerów przez miasto
49. Lepsza organizacja ruchu
50. Miejski program profilaktycznych badań przesiewowych dla młodych ludzi (miasto powinno zakontraktować takie badania)
51. Potrzeba rozbudowy przedszkoli
52. Zmiana ilości godzin przedsiębiorczości z lekcjami religii
53. Sponsorowanie szkół - zachęty, stypendia, zapewnienie zatrudnienia, miejsca pracy
54. Więcej imprez o wysokich standardach. Wykorzystanie istniejących placówek np.: Atlas Arena (np.: Planetarium – późniejszy brak zaangażowania prowadzących obniża rangę placówki)
55. Zmniejszyć biurokracje w służbie zdrowia
56. Poszerzenie oferty, informacja zakrojona na szeroka skalę
57. Zatrudnienie młodych ludzi (trenerów) w obiektach sportowych (orliki, itp.)
58. Zwiększenie dostępności obiektów sportowych i zajęć (nieodpłatnie), dostęp do sal gimnastycznych, hal sportowych
59. Karta sportowa dla dziecka sfinansowana przez Miasto
60. Zwiększyć siatkę godzin w celu edukacji kulturalnej (finansowanie biletów do kina, teatru)
61. Możliwość korzystania z ulg (karty dużej rodziny na każde dziecko osobno, a nie tylko łącznie dla całej rodziny)

III. Przestrzeń i Środowisko. (przestrzenie publiczne, mieszkalnictwo, komunikacja, bezpieczeństwo)

Potrzeby/Problemy:

1. Wygląd miasta, zaniedbane obszary
2. Brak bezpieczeństwa
3. Komunikacja miejska (niepunktualność) – zbyt droga dla osób dorosłych
4. Zła jakość dróg
5. Brak ścieżek rowerowych
6. Zaniedbane kamienice
7. W parkach brak oświetlenia i utwardzonych ścieżek
8. Zły stan torowisk, pojazdy niedostosowane dla starszych osób
9. Dziesięciominutowe bilety i wprowadzenie krótszych (niż miesięczne) biletów okresowych w ŁKA
10. Niedopasowanie sygnalizacji do komunikacji miejskiej
11. Złe rozwiązania komunikacyjne (np.: Łódź Kaliska)
12. Nieczytelny system informacji komunikacyjnej
13. Ograniczenie patroli policji do Piotrkowskiej
14. Stan dworców - fatalny
15. Stan parków – zniszczenia i infrastruktura
16. Mieszkania – drogie, niedostępne dla młodych
17. Transport publiczny – niskie częstotliwości kursowania
18. Komunikacja zbiorowa – niedostateczna informacja, błędy, chaos w czasie wydarzeń
19. Korki tramwajowe
20. Mało tramwajów podmiejskich
21. Niepunktualne kursowanie
22. Brudne pojazdy
23. Niebezpieczne, wąskie przystanki

24. Bezpieczeństwo osobiste – bramy
25. Za dużo supermarketów
26. Brak chodników, oświetlenia
27. Wciąż za mało ścieżek rowerowych
28. Brudno
29. Większa ilość terenów zielonych, złe zagospodarowanie
30. Zły stan pojazdów / taboru
31. Problem z punktualnością komunikacji
32. Fatalne zarządzanie ruchem (sygnalizacja świetlna)
33. Słaba koordynacja prac drogowych, powtórne remonty w tym samym miejscu
34. Brak parkingów wielopoziomowych w centrum miasta
35. Ścieżki rowerowe
36. Zwiększenie bezpieczeństwa (Teofilów, Abramowskiego)
37. Podejmowanie działań zachęcających społeczeństwo do poruszania się komunikacją miejską, zminimalizowanie ruchu samochodów)
38. Problem z punktualnością komunikacji miejskiej
39. Za mało ścieżek rowerowych
40. Za wysokie ceny mieszkań
41. Policja nie reaguje na problemy
42. Brak uprawnień dla straży miejskiej
43. Nieuwaga rowerzystów przy skrzyżowaniach
44. Mało obiektów sportowych w centrum miasta (orliki, skate parki, workouty)
45. Słabe poczucie bezpieczeństwa
46. Ceny kupna i wynajmu mieszkań w Łodzi
47. Mało dróg rowerowych, nieczytelne oznakowanie dróg rowerowych (niebezpieczeństwo)
48. Przestarzałe tramwaje
49. Słaba widoczność przejść dla pieszych
50. Korki
51. Brak miejsc parkingowych
52. Źle ustawione światła
53. Więcej atrakcyjnych przestrzeni (parki, siłownie na wolnym powietrzu (pojawia się uwaga, że to spowoduje problemy z parkowaniem)
54. Bezpieczeństwo
55. Kłopoty z mieszkaniami dla młodych rodzin
56. Za mało terenów rekreacyjnych (parki linowe, siłownie na świeżym powietrzu)
57. Dewastacja tych terenów przestrzeni publicznej

<u>Propozycje działań:</u>

1. Więcej zielonych przestrzeni w centrum miasta, ogólnodostępnych przestrzeni do spędzania aktywnie czasu
2. Poprawa częstotliwości kursowania tramwajów i autobusów w godzinach szczytu i w godzinach wieczorno-nocnych
3. Poprawa skomunikowania Łodzi z miejscowościami wokół (poprawa jakości torowiska, taboru i częstotliwości)
4. Ścieżka rowerowa Brus – Zdrowie
5. Wyprowadzenie roweru publicznego poza ścisłe centrum miasta (na pozostałe osiedla mieszkalne)
6. Prywatyzacja MPK
7. Niższe czynsze w miejskich zrewitalizowanych kamienicach
8. Remonty i rewitalizacje kamienic

9. Remonty w parkach, zarządca na miejscu
10. Remonty torowisk i taboru
11. Dostosowanie sygnalizacji świetlnej
12. Oznakowania tras tramwajowych i kierunków (np.: przystanek Piotrkowska Centrum)
13. Zwiększenie liczby patroli policji na cały obszar Miasta i wprowadzenie ich w godzinach nocnych
14. Remonty, utrzymanie bieżące, czystość
15. Aplikacja mobilna – informacja MPK, w tym informacje o opóźnieniach
16. Lepsze, pełne wykorzystanie informacji pasażerskiej – monitory, zapowiedzi głosowe, etc.
17. Mniejsze autobusy, ale częściej
18. Rozkład jazdy – uporządkowanie wariantów
19. Ujednolicenie przestrzeni publicznych
20. Lepsza praca policji, straży miejskiej – ukierunkowanie pracy na osoby nietrzeźwe, agresywne
21. Mniej znaków drogowych
22. Parkingi piętrowe
23. Patrole w autobusach nocnych
24. Patrole nie tylko na Piotrkowskiej
25. Rozszerzenie zasięgu roweru publicznego
26. Lepsza dystrybucja roweru publicznego (odwożenie)
27. Sprzątanie przestrzeni publicznych
28. Więcej remontów kamienic, zabytków
29. Rozwijanie systemu „roweru miejskiego”
30. Lepsze zagospodarowywanie terenu – więcej ławek, koszy na śmieci, chodników
31. Wprowadzanie nowego taboru, usuwanie starych tramwajów
32. Wyregulowanie sygnalizacji i poprawa punktualności komunikacji miejskiej
33. Realizacja II etapu roweru miejskiego (wyjście z rowerem na osiedla, umożliwiające dojazd do centrum)
34. Bezpłatne bilety MPK dla uczniów i studentów
35. Budowa parkingów wielopoziomowych w centrum miasta
36. Rozwój działalności rowerowej - (Andrzejów, Wojska Polskiego między Marynarską, placem Kościelnym i Lutomierską, Tatrzańska, rozwój infrastruktury rowerowej Olechów/ Janów)
37. Rozbudowanie i modernizacja komunikacji miejskiej.
38. Rozwój inicjatyw takich jak np. rower miejski
39. Rozbudowa ścieżek rowerowych
40. Rozwój „roweru miejskiego”
41. Kontrola policjantów, aby więcej reagowali na zdarzenia
42. Likwidacja straży miejskiej – przesunięcie środków finansowych do policji
43. Dofinansowania dla młodych małżeństw na mieszkania
44. Likwidacja przejazdów dla rowerów przez skrzyżowania (pojawiło się też zdanie odrębne)
45. Wyrównanie niedoboru obiektów sportowych w centrum miasta
46. Potrzebna jest specjalna oferta mieszkań komunalnych i socjalnych dla młodych ludzi (na pierwsze 2-3 lata od zakończenia nauki)
47. Szybka rozbudowa sieci dróg rowerowych, poprawienie ich widoczności
48. Unowocześnienie taboru MPK
49. Lepsze oznakowanie przejść dla pieszych
50. Ułatwienia dla komunikacji zbiorowej

51. Zakaz parkowania w ścisłym centrum (ograniczenie miejsc parkingowych), przesiadki na transport zbiorowy
52. Podniesienie standardów MPK
53. Zagospodarowanie pierwszych pięter w budynkach zbiorowych (wieżowce) na parkingi
54. Budowa tanich osiedli
55. Doświetlenie ulic
56. Wprowadzenie patroli policji
57. Rozszerzenie dostępności rowerów miejskich na pozostałe obszary Łodzi
58. Utrzymanie w dobrym stanie dostępnych „terenów rekreacyjnych" (siłownie w parku)
59. Atrakcyjne zagospodarowanie rekreacyjnych terenów Łodzi

2. Jak stworzyć konkurencyjne warunki życia i pracy w stosunku do innych miast? Jak zachęcać młode osoby do przyjazdu do Łodzi?

I. Gospodarka i Infrastruktura. Przedsiębiorczość/Rynek pracy

Potrzeby/Problemy:

1. Przewodnik (ekonomiczno – społeczny) dla nowych mieszkańców Łodzi
2. Brak wsparcia działań startup-owych
3. Brak pracy
4. Trudność pogodzenia pracy ze studiami
5. Słaby dostęp do pracy
6. Umowy śmieciowe
7. Brak satysfakcjonującej pracy (zarobki niższe niż gdzie indziej)
8. Rozwój lotniska łódzkiego
9. Brak obwodnicy
10. Poprawa modelu mobilności w mieście
11. Miejsca pracy
12. Praca związana z zainteresowaniami i z profilem nauki zawodowej
13. Brak dyskryminacji zawodowej dla imigrantów
14. Trudny start młodych ludzi do własnej firmy: lokale, pomoc w zakładaniu firmy, edukacja
15. Brak możliwości kontynuowania edukacji zawodowej w szkołach wyższych (np.: druga najlepsza szkoła geodezyjna w Polsce a brak studiów w Łodzi)
16. Lepsze warunki działania dla małych i średnich przedsiębiorstw i startup-ów
17. Praca
18. Braki w komunikacji z przedsiębiorcami i urzędami
19. Zwiększenie ilości przedsiębiorstw i miejsc pracy
20. Zmiana struktury nauczania, zwiększenie ilości szkół uczących zawodu (np.: krawcowa, szewc, włókiennik)
21. Rozproszenie wydatków (wydatki na niepotrzebne inwestycje)
22. Możliwość odbywania staży i praktyk
23. Pewność pracy
24. Bezrobocie (nieskuteczne działania Urzędu Pracy)

Propozycje działań:

1. Opublikowanie przewodnika, aktualizacje + doradztwo (asystent migracyjny)
2. Wsparcie młodych przedsiębiorców w rozwoju „ciekawych" inicjatyw, „coś odmiennego"
3. Stworzenie programu wsparcia nowych firm
4. Miasto powinno zabiegać o dobre (wysokopłatne) miejsca pracy

5. Stawianie na wysokie technologie przy pozyskiwaniu inwestorów, promowanie takich firm
6. Rozwój połączeń lotniczych z łódzkiego lotniska
7. Pozyskanie znanych marek np.: Starbucks
8. Rozwinięcie branży hotelarskiej
9. Dostosowanie profilu klas zawodowych do potrzeb rynku pracy
10. Tworzenie miejsc pracy, które zapewniają dalszy rozwój
11. Kampanie promujące tolerancję wobec innych pracowników (imigrantów)
12. Prewencyjne stawki za lokale komunalne do prowadzenia działalności
13. Otwarcie kierunków stanowiących kontynuacje edukacji średniej i zawodowej na łódzkich uczelniach
14. Lepsze ściąganie inwestorów zagranicznych
15. Lepsze połączenie z siecią komunikacyjną
16. Informatory, skrócenie czasu oczekiwania na decyzje
17. Ulgi dla rozpoczynających przedsiębiorców (np.: zwolnienie z podatków i ZUS), wprowadzenie darmowych szkoleń, dofinansowanie
18. Wprowadzić nowe kierunki w szkołach
19. Ukierunkowanie wydatków na potrzeby mieszkańców
20. Stworzenie przez miasto oferty dla młodych ludzi
21. Zwiększenie ofert pracy
22. Skuteczniejsze działania Urzędu Pracy – lepsza oferta, indywidualne podejście, likwidacja urzędu na rzecz organizacji pozarządowych
23. Oferta płatnych staży
24. Oferta praktyk podczas wakacji dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych
25. Stałe monitorowanie potrzeb pracowników

II. Społeczeństwo i Kultura. (aktywność, edukacja, zdrowie, kultura)

Potrzeby/Problemy:

1. Brak rozwiązań między uczelniami a biznesem
2. Brak atrakcyjnej oferty Łodzi na zewnątrz
3. Zła opinia o mieście
4. Źle przedstawiana oferta uczelni wyższych, złe opracowanie internetowe, a co za tym idzie błędne komunikaty dla uczniów
5. Mała dostępność akademików
6. Niskie stypendia
7. Brak geodezji na Politechnice Łódzkiej (Kraków, Warszawa)
8. Generalnie Politechnika jest dobrze postrzegana
9. Biotechnologia – mało funduszy
10. Brakuje różnych kierunków studiów, np.: geodezja, weterynaria, lotnictwo (stewardessy, obsługa lotniska)
11. Brak lub mała ilość stypendiów
12. Lepsze ZOO połączone z parkiem rozrywki
13. Za mało wydarzeń kulturalnych
14. Mało wydarzeń kulturalnych, sportowych itd. - bezpłatnych
15. Brak miejsca do uprawiania sortów motorowych
16. Niedostateczny poziom edukacji zawodowej na szczeblu wyższym
17. Lepsza opieka lekarska
18. Ulgi dla rodzin
19. Zwiększenie ilości boisk i urządzonych przestrzeni
20. Zwiększenie przygotowania zawodowego

21. Brak odpowiednio przygotowanych pracowników

Propozycje działań:

1. Stworzenie atrakcyjnej oferty edukacyjnej i zawodowej
2. Kształtowanie dobrego wizerunku Łodzi
3. Wsparcie bliskich kulturowo kierunków migracji
4. Poprawa infrastruktury obiektów takich jak ZOO, stworzenie nowej jakości
5. Lepiej przedstawiana oferta studiów – dni otwarte na poszczególnych kierunkach
6. Monitoring absolwentów uczelni wyższych, prezentowanie danych na temat kandydatom na studia
7. Zapewnienie nowych, solidnych kierunków studiów
8. Wypromowanie szlaków turystycznych ukazujących łódzkie zabytki
9. Wsparcie innych sportów niż piłka nożna
10. Wykorzystanie myśli technicznej powstającej np. na Politechnice Łódzkiej przez łódzki biznes, podjęcie działań promujących takie rozwiązania
11. Zlikwidowanie Straży Miejskiej i dofinansowanie w tym zakresie Policji
12. Zwiększenie liczby stypendiów i podniesienie ich wielkości
13. Zbudowanie parku rozrywki dla fanów seriali np.: The Walking Dead
14. Podkreślenie charakteru miasta i promowanie jego stylu, a nie kopiowanie innych miast
15. Więcej imprez masowych, np. koncerty, gry, zabawy, konkursy
16. Więcej atrakcyjnych kierunków studiów
17. Znacznie więcej (kilkukrotnie) bezpłatnych wydarzeń kulturalnych i sportowych
18. Więcej miejsc do uprawiania sportów motorowych
19. Więcej kierunków zawodowych na studiach
20. Miejski program profilaktycznych badań przesiewowych dla młodych ludzi (Miasto powinno zakontraktować takie badania)
21. Karta rodziny a nie tylko dużej rodziny
22. Wprowadzić ulgi dla seniorów np.: darmowa komunikację, kartę zamienić na przepisy umożliwiające korzystanie z ulg na podstawie dowodu osobistego
23. Udostępnienie przestrzeni publicznej mieszkańcom (np.: boiska po godzinach pracy szkół)
24. Zwiększenie liczby praktyk umożliwiających zdobycie doświadczenia zawodowego
25. Oferta kształcenia adekwatna do potrzeb rynku pracy
26. Przyciągnięcie pracodawców oferujących pracę dla młodych ludzi
27. Konkurencyjne warunki pracy w stosunku do innych miast

III. Przestrzeń i Środowisko. (przestrzenie publiczne, mieszkalnictwo, komunikacja, bezpieczeństwo)

Potrzeby/Problemy:

1. Brak bazy mieszkaniowej dla studentów i młodych absolwentów
2. Brak odpowiedniego skomunikowania z regionem
3. Drogie mieszkania
4. Mała ilość udogodnień dla inwalidów
5. Brak lub za duże opłaty za parkingi
6. Nie trzymanie się terminów remontów
7. Mała ilość akademików/mieszkań dla studentów
8. Brak pociągów międzynarodowych
9. Rozwój połączeń lotniczych
10. Oświetlenie parków (Mickiewicza)

11. Brak czystości na osiedlowych placach zabaw
12. Problem z korkami w centrum miasta
13. Ceny kupna i wynajmu mieszkań w Łodzi
14. Przestarzałe tramwaje
15. Korki
16. Niedosyt mieszkań
17. Poprawa bezpieczeństwa
18. Zły stan dróg
19. Źle usytuowane inwestycje, np.: drogi donikąd, siłownia w szczerym polu, boisko też
20. Brak mieszkań dostępnych dla młodych ludzi –głównie na wynajem
21. Droga komunikacja miejska

Propozycje działań:

1. Prosty system najmu mieszkań komunalnych
2. Uproszczenie przepisów prawnych dotyczących najmu
3. Likwidacja nieużytków szpecących miasto, rozbiórka zdewastowanych kamienic
4. Tanie mieszkania
5. Podjazdy dla wózków inwalidzkich
6. Więcej miejsc parkingowych
7. Ulgi dla studentów w parkowaniu
8. Lepsze połączenia z okolicznymi miejscowościami
9. Remonty kamienic
10. Upowszechnienie Wi-Fi w tramwajach
11. Dotrzymywanie terminów remontów
12. Budowa akademików/mieszkań dla studentów
13. Stworzenie linii pociągów międzynarodowych
14. Monitoring na placach zabaw oraz codzienne ich sprzątanie
15. Budowa obwodnicy
16. Potrzebna jest specjalna oferta mieszkań komunalnych i socjalnych dla młodych ludzi (na pierwsze 2-3 lata od zakończenia nauki)
17. Unowocześnienie taboru MPK
18. Poprawa warunków mieszkaniowych
19. Dobre oświetlenie całego miasta
20. Budowa nowych dróg
21. Wynajem mieszkań w atrakcyjnych cenach
22. Powiązanie pracy z otrzymaniem mieszkania (podejmujesz pracę w Łodzi – miasto oferuje mieszkanie)
23. Atrakcyjny system abonamentowy w komunikacji miejskiej
24. Zwiększenie dostępności biletomatów na przystankach

III. „Jak Miasto może sprzyjać poprawie jakości życia i aktywności seniorów?"

Data i miejsce spotkania:
Spotkanie I: 25 maja 2016 r., 0.30-13:00, Centrum Aktywnego Seniora – Śródmieście, Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych ul. Zachodnia 54/56
Spotkanie II: 14 czerwca 2016 r., 12.00-14.30, Centrum Aktywnego Seniora – Górna, Dom Kultury Górna, ul. Siedlecka 1
Łączna liczba uczestników: 16

1. Jak stworzyć konkurencyjne warunki życia i pracy w stosunku do innych miast? Jak zachęcać młode osoby do przyjazdu do Łodzi?

I. Gospodarka i Infrastruktura (przedsiębiorczość, rynek pracy)

Potrzeby/Problemy:
1. Praca

Propozycje działań:
Brak

II. Społeczeństwo i Kultura (aktywność, edukacja, zdrowie, kultura)

Potrzeby/Problemy:
1. Brak szkół zawodowych

Propozycje działań:
1. Rozwój szkolnictwa zawodowego

III. Przestrzeń i Środowisko (przestrzenie publiczne, mieszkalnictwo, komunikacja, bezpieczeństwo)

Potrzeby/Problemy:
1. Dostępność mieszkań, pomoc w tym finansowa

Propozycje działań:
Brak

2. Jak wspierać seniorów w jak najdłuższej aktywności oraz poprawić jakość ich życia?

I. Gospodarka i Infrastruktura (przedsiębiorczość, rynek pracy)

Potrzeby/Problemy:
1. Brak zainteresowania firm potrzebami seniorów np.: obuwie – brak oferty dla seniorów
2. Uboga oferta domów społecznych
3. Pomoc dochodząca jest niewystarczająca
4. Brak doceniania doświadczeń ludzi w okresie przedsenioralnym.

Propozycje działań:
1. Inicjowanie kontaktów (np.: w formie konferencji) pomiędzy biznesem a seniorami
2. Rozwój usług specjalistycznych np.: w ramach domów wielopokoleniowych, ale nie tylko
3. Wprowadzenie symbolicznych opłat za wolontariat seniorów, pokrycia dodatkowych kosztów wolontariatu (np.: koszty dojazdu)

II. Społeczeństwo i Kultura (aktywność, edukacja, zdrowie, kultura)

Potrzeby/Problemy:

1. Brak środków na działanie Rady Seniorów
2. Problem mentalności ludzi, brak odpowiedniego podejścia do seniorów
3. Brak dostępu do rehabilitacji zaraz po urazie
4. Większy szacunek dla seniorów
5. Problem z organizacją zajęć w klubach seniora, brak klubów,
6. Możliwość swobodnego udziału w różnych zajęciach Centrum Aktywnego Seniora bez zapisu i dodatkowych opłat
7. Brak informacji o wydarzeniach, lub zły ich przepływ, zbyt późna informacja
8. Opłaty za konkretne zajęcia, a nie niskie składki
9. Wysokość opłaty za udział w zajęciach
10. Zbyt późno przekazywane środki do Centrum Aktywnego Seniora
11. Niektóre instytucje miejskie prowadzą działania dla seniorów, a nie dostają dotacji jak Centrum Aktywnego Seniora
12. Zbyt długi okres oczekiwania na miejsce w niektórych Uniwersytetach III Wieku
13. Ulgowe miejsca dla seniorów w nieatrakcyjnych miejscach (daleko)
14. Długie oczekiwanie na lekarzy i zabiegi
15. Koordynacja działań oferty dla seniorów

Propozycje działań:

1. Grupy wsparcia przy współudziale samorządu, dotyczące samopomocy sąsiedzkiej. Samorząd mógłby organizować szkolenia (w tym medyczne) połączyć np.: ze współpracą ze szkołami zawodowymi
2. Bezpłatna sala na ćwiczenia ruchowe dla seniorów w miejskich placówkach
3. Rozwój geriatrii
4. Usługi świadczone seniorom przez seniorów za symboliczną, ale jednak opłatą, poza usługami opiekuńczymi
5. Większą wagę powinno się przykładać do działań w domu seniorów, a nie nastawienie na domy pomocy społecznej
6. System dostępu do rehabilitacji w nagłych przypadkach (nawet za niewielką opłatą)
7. Społeczne spółdzielnie seniorów. Zapewnić wsparcie organizacyjne np.: do budowy domów dla seniorów
8. Tanie obiady w formie cateringu w domach dla seniorów i nie tylko
9. Współpraca z młodzieżą, także nieformalna
10. Centra wielopokoleniowe, możliwość kontaktu różnych grup wiekowych
11. Poszukiwanie funduszy z różnych dostępnych źródeł
12. Edukacja od przedszkola dotycząca szacunku dla seniorów
13. Wsparcie dla organizacji pozarządowych na działania na rzecz seniorów
14. Wsparcie instytucji miejskich (np.: biblioteki i inne) na rzecz seniorów
15. Działania integracji międzypokoleniowej
16. Poprawa komunikacji o ofercie dla seniorów, tablice ogłoszeń, telefony, różne instytucje kultury, lepsza koordynacja przekazywania informacji
17. Roczna składka członkowska (abonament) w ramach karty seniora za udział w Centrach Aktywnego Seniora
18. Środki dla Centrum Aktywnego Seniora powinny być przekazywane do marca
19. Teatr może różnicować miejsca, ale nie dyskryminować, np.: tańsze bilety w dniu spektaklu na stojące miejsca
20. Zorganizowanie sytemu opieki/pomocy seniorom (sprzątanie, usługi, zakupy) – wprowadzić opłaty za usługi, współpłacenie na rozsądnym poziomie (poza MOPS)
21. Profilaktyka zdrowotna dla wszystkich grup
22. Lobbing za lepsza służbą zdrowia
23. Powrót do opieki medycznej w szkołach

24. Zwiększenie środków dla osób i instytucji (w tym zespołu do spraw seniorów) na działania informacyjne, np.: Kalejdoskop, Plaster Łódzki, powinna być jedna gazeta – jeden informator

III. Przestrzeń i Środowisko (przestrzenie publiczne, mieszkalnictwo, komunikacja, bezpieczeństwo)

Potrzeby/Problemy:

1. Brak dostosowania mieszkań do potrzeb seniorów
2. Mieszkania seniorów na wysokich piętrach

Propozycje działań:

1. Wsparcie przy moderacji mieszkań dla potrzeb seniorów
2. System zamiany mieszkań na mniejsze i dostosowane dla seniorów
3. Ze względów społecznych korzystne byłoby tworzenie enklaw (miejsc) dla seniorów. Mogłyby w to wchodzić np.: zespoły mieszkań dla seniorów
4. Stworzenie oferty mieszkań na wynajem (dla seniorów, ale nie tylko)
5. Skorzystanie z rozwiązań programu „Przestrzeń przyjazna seniorom”
6. System pralni miejskich (na tzw. duże pranie), zniżki dla seniorów w ramach Karty Seniora
7. Domy dla seniorów obsługiwane przez mieszkańców z centrami aktywności w parterach budynków, dostępnych dla wszystkich seniorów z okolicy (same będą się finansować) + tanie obiady w ofercie
8. Toaleta w każdym parku
9. Kontynuacja modernizacji łódzkich parków
10. Wyniesienie przystanków tramwajowych
11. Możliwości zamiany mieszkań w przypadku mieszkań na wyższych piętrach, ale z drugiej strony przeprowadzka nie jest dla wszystkich atrakcyjna, „nie przesadza się starych drzew”
12. Współpraca z Wydziałem Architektury Politechniki Łódzkiej dotycząca konkursu na urządzenie wind zewnętrznych
13. Aktywizacja młodych, którzy mogliby robić zakupy (zwłaszcza ciężkie)
14. Zwiększyć dostępność (zmniejszając koszty czynszu) mieszkań po rewitalizacji dla seniorów i młodych

IV. Łódź przyjazna rodzinie - potrzeby rodzin, działania Miasta”

Data i miejsce spotkania: 7 czerwca 2016 r., godz. 17:00-19:30, Duża Sala Obrad Urząd Miasta Łodzi, ul. Piotrkowska 104
Liczba uczestników: 19

1. Jak stworzyć społeczne, ekonomiczne i socjalne uwarunkowania sprzyjające wspieraniu rodziny?

I. Gospodarka i Infrastruktura (przedsiębiorczość, rynek pracy)

Potrzeby/Problemy:

1. Brak ochrony zatrudnionych na „umowach śmieciowych”
2. Brak atrakcyjnych miejsc pracy w odpowiedniej liczbie (umowy o pracę)
3. Młodzież – pokolenie mało zaangażowane, bez chęci pracy, samorozwoju, roszczeniowe

Propozycje działań:

1. Reklamowanie, promocja firm IT wchodzących na łódzki rynek
2. Promocja Łodzian, którzy odnieśli sukces i zabieganie o informację zwrotną, tzn. promowanie Łodzi przez te osoby
3. Promocja dobrych łódzkich firm
4. Wsparcie finansowe w okresie żłobkowym dla rodzin, które nie chcą korzystać ze żłobka
5. Tworzenie miejsc pracy, ściąganie inwestorów, wsparcie samozatrudnienia, (np.: małe sklepy, zamiast koncernów)
6. Promowanie wzorców, aktywności, odpowiedzialności wśród młodych ludzi

II. Społeczeństwo i Kultura (aktywność, edukacja, zdrowie, kultura)

Potrzeby/Problemy:

1. Mały nacisk na poziom edukacji, szczególnie w kwestii nauk ścisłych
2. Zróżnicowany poziom w przedszkolach (nierówna jakość)
3. Brak działań kompleksowych w zakresie edukacji
4. Słaba dostępność do poradni pedagogiczno – psychologicznych
5. Łączenie studiów z rodzicielstwem
6. Dostęp do profilaktyki zdrowotnej, utrudniony dostęp do lekarzy
7. Zbyt małe zniżki w karcie dużej rodziny
8. Różne karty zniżkowe dużej rodziny (ogólnopolska, regionalna, łódzka)
9. Problemy osób z zajściem w ciążę
10. Problem nazewnictwa – nieodpowiednie słowo bezpłodność
11. Problem z dostępem do przedszkoli
12. Brak nadzoru nad orlikami, niszczenie (niedziałające kamery), utrudniona dostępność dla dzieci
13. Brak zainteresowania dziećmi niepełnosprawnymi
14. Długi okres oczekiwania na wizytę w poradni psychologiczno – pedagogicznej
15. Niski poziom nauczania języków
16. Upadek autorytetów dla dzieci

Propozycje działań:

1. Promocja łódzkich uczelni za granicą, szczególnie na wschodzie, w Łodzi jest taniej, a poziom uczelni jest porównywalny, wspieranie uczelni w tych działaniach, wykorzystanie studentów tym zakresie

2. Zachęcenie uczelni wyższych do współpracy ze szkołami np.: w ramach kół zainteresowań, co powinno wpłynąć na podniesienie poziomu nauczania i rozwijanie zainteresowań wśród dzieci i młodzieży
3. Szersza współpraca szkół z rodzinami (stanowisko Ogólnopolskiej Konferencji rad Rodziców), wspólne przedsięwzięcia np.: teatralne
4. Szersza oferta miasta w zakresie organizowania konkursów, wzbogacenie oferty w szkołach, przejmowanie dobrych praktyk z najaktywniejszych szkół
5. Promocja aktywnych grup młodych ludzi
6. Wsparcie miasta dla dobrych placówek
7. Wprowadzanie integracji seniorów z młodszymi (np.: akcje czytania w przedszkolach, pikniki)
8. Miejsca spotkań seniorów (np.: w parkach), wspólne akcje, promocja Uniwersytetów III Wieku
9. Poprawa dostępności żłobków
10. Wsparcie „mamy w domu" – oferta zajęć dla maluchów, wsparcie w decyzji, akcje promocyjne, społeczne
11. Wsparcie dla najzdolniejszych uczniów
12. Stworzyć ośrodki dla seniorów, połączone np.: wokół szpitala miejskiego (zapewnienie opieki paliatywnej, rehabilitacji)
13. Organizowanie w szkołach zajęć z autorytetami (np.: zajęcia sportowe z mistrzem)
14. Wykorzystanie potencjału łódzkiej młodzieży na imprezach miejskich, akademiach, spotkaniach w UMŁ, organizowanych przez miasto
15. Zajęcia tematyczne dla narzeczonych, małżeństw, rodziców, ojców itp., wspieranie rodzin w formie wykładów, warsztatów
16. Weryfikacja programów edukacji seksualnej w szkole pod kątem zgodności z celami demograficznymi i wsparciem „zdrowej" rodziny i relacji
17. „Łódź oazą szacunku" – wszelkie działania powinny być podyktowane szacunkiem – może akcja promocyjna, społeczna
18. Formy kontaktu międzypokoleniowego, jako element edukacji (np.: współpraca szkół z Domami Pomocy Społecznej, Centrami Opiekuńczo – Rehabilitacyjnymi, Centrami Aktywności Seniorów)
19. Współpraca miasta z Klubami Maluchów, fundacjami, organizacjami promującymi miasto
20. Wsparcie na uczelniach: żłobki i przedszkola przy uczelniach, stypendia dla rodziców, akademiki dla rodzin/mieszkania
21. Opieka medyczna w szkołach w tym badania profilaktyczne, dostęp do medycyny dla dzieci
22. Większe zniżki dla dużych rodzin na karcie dużej rodziny
23. Zniżki dla zwykłych rodzin (karta „zwykłej rodziny", ujednolicenie kart ogólnopolskiej, lokalnej i regionalnej
24. System wsparcia dla osób mających problem z zajściem w ciąże, profilaktyka płodności
25. Więcej miejsc przedszkolnych
26. Działania integracyjne dla lokalnej społeczności
27. Zmiana metod nauczania języków obcych, nacisk na konwersacje
28. Większe wsparcie ofiar przemocy domowej

III. Przestrzeń i Środowisko (przestrzenie publiczne, mieszkalnictwo, komunikacja, bezpieczeństwo)

Potrzeby/Problemy:

1. Problemy mieszkaniowe: przyznanie mieszkania komunalnego, wysokie oprocentowanie kredytów
2. Zbyt wysokie ceny mieszkań deweloperskich
3. Brak placów zabaw, np.: Bałuty, Marysin, Rogi, zwłaszcza na osiedlach domów jednorodzinnych
4. Problem korków
5. Zbyt mała częstotliwość komunikacji w weekendy
6. Brak parkingów w śródmieściu dla mieszkańców, parkingi źle ustawione

Propozycje działań:

1. Promocja Kolei Aglomeracyjnej
2. Promocja rowerów miejskich
3. Pierwszeństwo w przyznawaniu mieszkań komunalnych dla osób, które mieszkały wcześniej (np.: wnuczka)
4. Nisko oprocentowanie kredyty mieszkaniowe
5. Oddanie kamienic spółdzielniom, wspólnotom młodych rodzin, które remontują z własnych środków

V. „Łódzki rynek pracy w kontekście przemian demograficznych – działania Miasta, potrzeby przedsiębiorców”

Data i miejsce spotkania: 13 czerwca 2016 r., 9.00- 12.00, Mała Sala Obrad, UMŁ, ul. Piotrkowska 104
Liczba uczestników: 7

1. Jak stworzyć konkurencyjne warunki życia i pracy w stosunku do innych miast? Rynek pracy wobec przemian demograficznych.

I. Gospodarka i Infrastruktura (przedsiębiorczość, rynek pracy)

Potrzeby/Problemy:

1. Konkurencja niskimi placami się kończy, trzeba konkurować jakością - zagrożenie
2. Brak central firm w Łodzi
3. Niektórzy pracownicy z zagranicy wyjeżdżają z pracy po pół roku, przez co wysiłek włożony w ich szkolenie jest tracony
4. Drudzy przyjeżdżają na dłużej, ściągają rodziny
5. Niskie koszty utrzymania są przewagą konkurencyjną Łodzi
6. Rozwój aglomeracji

Propozycje działań:

1. Wsparcie rządu, w tym decentralizacja
2. Wsparcie przedsiębiorczości młodych, np.: w branży odzieżowej
3. City branding, employer branding
4. Budowa wizerunku Miasta dostosowana do różnych grup społecznych

II. Społeczeństwo i Kultura (aktywność, edukacja, zdrowie, kultura)

Potrzeby/Problemy:

1. Dostosowanie oferty edukacyjnej do rynku pracy
2. Drenaż rynku pracy przez Warszawę, poprzez dojazdy
3. Zła promocja Łodzi, brak pozytywnych informacji w mediach
4. Niedostosowana oferta szkół wyższych (np.: zbyt duże kształcenie na kierunku Zarządzanie i marketing)
5. Niedoinwestowanie techników (wyposażenie)
6. Brak dofinansowania do praktyk (np.: badania wstępne dla uczniów)
7. Mała elastyczność szkół średnich i zawodowych
8. Ryzyko, że nowo wybudowanymi autostradami będą mieszkańcy wyjeżdżać
9. Edukacja, szkolnictwo zawodowe
10. Niedostateczna wśród pracowników znajomość języka angielskiego i innych języków
11. Brak pracowników ze specjalistycznym wykształceniem i umiejętnościami, np.: Cloud
12. Generacja „ Z”, mniejsze nastawienie na karierę a na styl życia
13. Hasło „Zdrowy styl życia” nie trafia do młodzieży
14. Media nagłaśniają negatywne wydarzenia
15. Brak zaangażowania nauczycieli i dorosłych
16. Problemy w relacji szkół zawodowych z pracodawcami, dyrektorzy nie pytają się pracodawców o potrzeby, nie biorą na siebie problemu, potrzebna jest większa proaktywność dyrekcji szkół

Propozycje działań:

1. Monitoring potrzeb rynku pracy i losów absolwentów
2. Przykład Kleszczowa - pożyczki za zasiedlenie, program „Wróć do mnie”

3. Badania motywacji osób pozostających w mieście, badania atrakcyjności miasta
4. Oferta wyższych uczelni dostosowana „tylko” do potrzeb rynku
5. Oferta spędzania czasu po pracy
6. Duże wydarzenia, np.: „zawody” pracodawców
7. Inna atrakcyjna forma edukacji zdrowotnej
8. Pakiet relokacyjny dla pracowników przybywających z innych miast – kwota pieniędzy, pomoc w przeprowadzce, pomoc w znalezieniu mieszkania, pracy dla współmałżonka
9. Kursy językowe i inna szkolenia dla przyjezdnych
10. Podkreślanie kreatywności Łodzi i łodzian, jako atutu miasta
11. Lepsza promocja Politechniki Łódzkiej

III. Przestrzeń i Środowisko (przestrzenie publiczne, mieszkalnictwo, komunikacja, bezpieczeństwo)

Potrzeby/Problemy:

1. Niskie poczucie bezpieczeństwa, niebezpieczne zdarzenia na imprezach wieczorem na Piotrkowskiej, w Manufakturze
2. Małe zaangażowanie Straży Miejskiej, brak interwencji na zdarzenia, oraz brak uprzejmości policji

Propozycje działań:
Brak

4.2. Protokół z otwartej debaty eksperckiej „Wyzwania demograficzne Łodzi – priorytety w obszarze pracy, zdrowia, edukacji i rozwoju”.

W ramach konsultacji społecznych w dniu 27 września 2016 r. od godz. 17.00 do 19.30 w Małej Sali Obrad Urzędu Miasta Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104, odbyła się otwarta debata z mieszkańcami Łodzi poświęcona łódzkim wyzwaniom demograficznym.
Program spotkania obejmował założenia Programu „Łódź łączy pokolenia", wnioski z pierwszego etapu konsultacji społecznych oraz panel dyskusyjny przy udziale ekspertów:

- prof. dr hab. Anna Janiszewska, Wydział Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego,
- dr n. med. Jacek Grabowski - kanclerz Uniwersytetu Medycznego w Łodzi;
- Bogdan Jankowski, Z-ca Dyrektora Regionalnego Centrum Polityki Społecznej;
- Magdalena Poulain, Fundacja 2035, przewodnicząca Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. Polityki Demograficznej i Współpracy Międzypokoleniowej.
- Iwona Iwanicka, Z-ca Dyrektora Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi;

Podczas debaty, tak jak w przypadku wcześniejszych spotkań, również istniała możliwość składania kolejnych propozycji i wyrażania opinii na temat łódzkiej demografii.

Poniżej zamieszczono szczegółowe sprawozdanie z przebiegu debaty:

Wiceprezydent Miasta Łodzi **Wojciech Rosicki** przywitał przybyłych gości, podkreślając jak ważna jest demografia, szczególnie w naszym mieście i rozpoczął debatę. Dyrektor Biura Strategii Miasta **Tomasz Jakubiec** zaprezentował sytuację demograficzną Łodzi oraz przedstawił status prowadzonych dla Programu „Łódź łączy pokolenia" konsultacji społecznych.

Część panelową rozpoczęła **prof. dr hab. Anna Janiszewska**, definiując dwa główne problemy demograficzne dotyczące Łodzi. Pierwszym z nich jest depopulacja, czyli wyludnianie się miasta. Jest ona głównie wynikiem ubytku naturalnego. Rok 1984 był w Łodzi ostatnim rokiem z dodatnim przyrostem naturalnym. W połowie lat 90 – tych doszedł drugi element, czyli ujemne saldo migracji. Na koniec roku 2015 w Łodzi mieszkało niecałe 701 tysięcy osób, dla porównania w 1989 roku najwięcej tj. 852 tysięcy. Różnica to ponad 150 tys. osób. Można powiedzieć, że jest to zapaść, regresja demograficzna.

Drugi problem, to proces starzenia się ludności. Jakie jest podłoże tych procesów, dlaczego mamy do czynienia z depopulacją, starzeniem się społeczeństwa i jakie są konsekwencje tych procesów? Elementem wyjściowym, który doprowadza do tych dwóch bardzo głębokich problemów demograficznych są zmiany w obszarze małżeńskości i rozrodczości. Przemiany te nie są specyficzne dla naszego miasta, dotykają całą Polskę, Europę i rozwinięte kraje na świecie. Małżeńskość jest momentem wyjściowym, jeżeli chodzi o zachowania prokreacyjne. W Polsce 80% dzieci rodzi się ze związków małżeńskich. Obserwujemy zmianę zachowań w sferze matrymonialnej:
- spadek skłonności do wstępowania w związki małżeńskie (z dużych miast Łódź ma najniższy wskaźnik zawierania małżeństw 4,2%). Konsekwencją niższej skłonności wstępowania w związki małżeńskie jest mniejsza ilość rodzących się dzieci;
- częstszy rozpad związków, a więc rozwody. Co 12 dorosły mieszkaniec Łodzi jest osobą rozwiedzioną. Zachowania prokreacyjne są zahamowane przez rozpad związku małżeńskiego.

Wskaźnik dzietności mówi nam o liczbie dzieci, która przypada średnio na kobietę. Żeby była tzw. zastępowalność pokoleń, na każdą statystyczną kobietę w wieku rozrodczym, czyli pomiędzy 15 a 49 rokiem życia powinno przypadać więcej niż 2,1 dziecka. Skrajnie niska dzietność występuje, gdy wskaźnik wynosi 1,3 (w Łodzi na koniec roku 2015 1,14). W Łodzi możemy powiedzieć o zjawisku pułapki dzietności. Oznacza to, że istnieją

mechanizmy sprzężone z sobą, które na długi czas nie pozwolą na wybicie się z tego niskiego progu rodności. Pierwszym mechanizmem demograficznym jest starzejące się społeczeństwo, w którym skłonność do posiadania dzieci automatycznie jest niższa. Drugim jest mechanizm ekonomiczny. Mówimy tu o obciążeniu demograficznym, obciążeniu osób dorosłych ludźmi starymi. Trzecim mechanizmem jest mechanizm społeczny, mentalnościowo – świadomościowy. Okazuje się, że osoby, które mają nieliczne rodzeństwo, nie decydują się na liczne potomstwo. Jak te trzy mechanizmy dokonają sprzężenia to ten proces prokreacyjny (w postaci niskiej dzietności) jest procesem bardzo inercyjnym. Jeżeli raz zaistnieje, to w automatyczny sposób nie jest podatny na zmianę. Możemy spróbować jedynie wyhamować spadek liczby urodzeń.

Dr n. med. Jacek Grabowski, kanclerz Uniwersytetu Medycznego w Łodzi zaprezentował „Uwarunkowania demograficzne, a wyzwania systemu ochrony zdrowia w Polsce". Wydłużenie się spodziewanego czasu życia Polaków jest sukcesem społecznym i ekonomicznym. Pojawia się jednak wyzwanie dotyczące rosnącej grupy w podeszłym wieku, który jest podstawowym czynnikiem epidemiologicznym do występowania chorób przewlekłych. Im więcej osób w podeszłym wieku, tym więcej chorób. Wydatki na ochronę zdrowia rosły w skali względnej i bezwzględnej, ale wydatki w innych krajach rosły jeszcze szybciej. Przy starzejącym się społeczeństwie w kolejnych latach dramatycznie będą rosły całkowite wydatki w systemie ochrony zdrowia. Wydatki na ochronę zdrowia bardzo nierównomiernie rozkładają się w populacji. 10% populacji zużywa ponad 70% zasobów.

Główne problemy:
- Wydłużenie czasu trwania życia, które powoduje wzrost zachorowalności i chorobowości.
- Wzrost technologii medycznych, która generuje bardzo wysokie koszty.
- Im społeczeństwo bardziej zamożne tym bardziej zwraca uwagę na stan swojego zdrowia.

Deficyt finansowy w systemie ochrony zdrowia będzie narastał. Główne wyzwania jakie stają przed systemem ochrony zdrowia to:
- Prowadzenie bardziej spójnej polityki zdrowotnej w zakresie planowania i finansowania oraz inwestowania i dopuszczania do korzystania ze środków publicznych, jak również kształcenia i rozwoju systemu wsparcia społecznego.
- Uzyskania zdolności prognozowania potrzeb zdrowotnych populacji dla której planujemy określoną politykę zdrowotną.
- Konieczna jest zmiana organizacji systemu ochrony zdrowia w kierunku: orientacji na realizację postawionych celów, efektywnego wykorzystania zasobów, (np. przeniesienie ciężaru za szpitali na ambulatoria), poprawy synergii i skuteczności implementacyjnej (opieka powinna być zintegrowana i powinna być opieką kierowaną), wsparcia w zakresie utrzymania samodzielności, organizacji samopomocy w miejscu zamieszkania, wpływu na proces leczenia i opieki.

Miasto powinno wspierać te procesy. Celem systemu powinno być jak najdłuższe utrzymanie osoby starszej w miejscu zamieszkania. Programy powinny być ukierunkowane na to zjawisko, np. umożliwienie ludziom wychodzenie z domu, przemieszczanie z możliwością odpoczynku. Ważny dla miasta powinien być proces organizacji samopomocy w miejscu zamieszkania grup ludzi w podeszłym wieku świadczących usługi sami dla siebie. Wspieranie empowermentu, czyli rozumienia i wpływu na proces terapeutyczny. Pacjent powinien rozumieć, czemu ten proces służy, jakie zostały postawione zadania i otrzymać wsparcie w realizacji zadań poprzez różne gadżety i komunikowanie się z nim. Jak pacjent sam sobie nie pomoże to system mu nie pomoże.

Z-ca Dyrektora Regionalnego Centrum Polityki Społecznej **Bogdan Jankowski** poruszył kwestie dotyczące opracowanego dokumentu „Plan przeciwdziałania depopulacji

w województwie łódzkim 2020". Powstała Wojewódzka Karta Rodzin Wielodzietnych, otwarty został niedawno Preadopcyjny Ośrodek Interwencyjny, który będzie wspierał małe dzieci z problemami zdrowotnymi. Opracowywany jest plan powstania Powiatowych Centrów Usług Nieinstytucjonalnych, które będą udzielały pomocy w miejscu zamieszkania. Jednocześnie wydział badań i analiz wykonał prognozy ludnościowe dla wszystkich 177 gmin województwa łódzkiego. Prognozy te dostarczają lokalnym władzom wiedzy, jaki przypuszczalnie będzie ich skład ludnościowy. Dzięki temu będzie można przewidzieć, np. ilość miejsc w szkołach, przedszkolach, czy też ilość miejsc dla osób starszych, którym trzeba będzie zapewnić opiekę. RCPS występuje z misją upowszechnienia i wykorzystywania wiedzy przez lokalne samorządy na temat zjawisk demograficznych.

Magdalena Poulain, Fundacja 2035, przewodnicząca Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. Polityki Demograficznej i Współpracy Międzypokoleniowej Regionalnego Centrum Pomocy Społecznej w Łodzi wypowiedziała się na temat przemian demograficznych w imieniu organizacji pozarządowych. Organizacje pozarządowe powinny być partnerem we wszystkich działaniach, które podejmują samorządy, instytucje, uczelnie, przedsiębiorcy, ponieważ są najbliżej ludzi, czyli najbliżej odbiorców tych działań. W tej chwili bardzo dużo prowadzonych jest przez organizacje pozarządowe działań edukacyjnych z osobami starszymi, z młodzieżą, także z młodzieżą trudną jak i z rodzinami, które wymagają dodatkowego wsparcia. Wypracowanie standardów pozwoli na pracę nad wzmacnianiem kapitału społecznego, budowanie lokalnych tożsamości oraz włączaniu nowych mieszkańców by chcieli działać na rzecz Łodzi i tu pozostać.

Iwona Iwanicka, Z-ca Dyrektora Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi podkreśliła kluczową rolę samorządów w polityce demograficznej. Samorząd jest w stanie skoordynować działania w wielu obszarach życia w mieście. Jednym z głównych aspektów, który ma wpływ na problem demograficzny jest jakość życia w mieście. Jakość życia jest bardzo bliska definicji zdrowia, rozumianego jako dobrostan fizyczny, psychiczny i społeczny. Łódź od 1993 roku jest zaangażowana w program Światowej Organizacji Zdrowia „Zdrowe Miasta", w którym zdrowie rozumiane jest jako działania nad poprawą jakości życia mieszkańców. Jako jedyne miasto w Polsce Łódź posiada od 1993 roku certyfikat Światowej Organizacji Zdrowia. Zdrowie w 50% to styl życia, w 20% genetyka, w 20% środowisko i dopiero w 10% medycyna naprawcza. Strategie polityk sektorowych Miasta prowadzą działania, które wpływają na jakość życia, czyli szeroko rozumiane zdrowie.

Działania prozdrowotne są działaniami systematycznymi, żeby były skuteczne potrzeba czasu na efekty (10 -15 - 20 lat). Stąd programy powinny być stabilne, skuteczne, długoletnie i na dużą skalę, by osiągnąć efekt populacyjny. Głównym problemem wprowadzania programów profilaktycznych na poziomie miasta nie jest brak środków, lecz brak świadomości zdrowotnej wśród mieszkańców. Ważnym działaniem na poziomie samorządu lokalnego jest inwestowanie w budowanie świadomości zdrowotnej mieszkańców.

W szpitalu im. Rydygiera znajduje się bezpłatna szkoła rodzenia i bezpłatna poradnia laktacyjna. Jest to „szpital przyjazny dziecku" (oznaczenie przyznawane przez Światową Organizację Zdrowia). W Miejskim Zespole Żłobków jest 2025 miejsc, które mogą na bieżąco obsługiwać około 2300 dzieci. Czas oczekiwania na miejsce w żłobku w pobliżu miejsca zamieszkania wynosi około dwóch tygodni. Jeżeli chodzi o okres aktywności zawodowej funkcjonują dwie Karty Dużej Rodziny: łódzka i ogólnopolska. Działania na rzecz seniorów realizowane przez Miasto to nowe dwa oddziały geriatryczne w szpitalu Jonschera oraz działania aktywizujące seniorów poprzez Dzielnicowe Centra Aktywnego Seniora, Miejską Radę Seniorów, senioralia, Miejska Karta Seniora.

W drugiej części spotkania stanowiącej otwartą debatę w formie dyskusji udział wzięli pozostali uczestnicy.

Pan Michał Owczarski: Jak wyglądają badania oraz wskaźniki demograficzne podawane przez profesor Janiszewską w relacji Łódź a województwa oraz Łódź a Polska?
Pani prof. dr hab. Anna Janiszewska: Z analiz statystycznych wynika, że nasze miasto jest miejscem pionierskich zachowań, jeżeli chodzi o zachowania matrymonialno – prokreacyjne. Zachowanie te są nowe jakościowo. Łódź i inne duże miasta w Polsce są obszarami, które odróżniają się od innych rejonów Polski. Łódź w większości sfer życia, o których rozmawialiśmy, ma najgorsze, albo jedne z najgorszych wskaźników. Ale nie w każdym wskaźniku jest na ostatnim miejscu, np. Gorzów ma dwa razy wyższy wskaźnik rozwodów niż Łódź. Najgorzej Łódź wypada w zachowaniach prokreacyjnych. Badania ankietowe zachowań na próbie 2 tys. Łodzian pokazały różnicę między pożądaną liczbą dzieci a faktyczną. 40% mieszkańców podaje, że chce mieć dwoje dzieci, natomiast w rzeczywistości tylko 30% rodzin w Łodzi ma dwoje dzieci, rodzin z jednym dzieckiem jest ponad 65%, natomiast rodzin wielodzietnych jest niecałe 5%. W Łodzi występuje zjawisko małodzietności oraz zjawisko intencjonalnej bezdzietności, czyli Łodzianie świadomie nie chcą mieć dzieci.
Pan Michał Owczarski: Pytanie do samorządu czy jest w stanie korygować te niekorzystne tendencje i wskaźniki?
Pan Tomasz Jakubiec: Samorząd stara się podjąć odpowiednie działania, których kierunek będzie właściwy. Temu służą między innymi konsultacje społeczne. Można formułować postulaty czy wyzwania, które później mogą znaleźć się w naszym dokumencie i z którymi trzeba będzie się zmierzyć.
Pani Mirosława Łatkowska: Jak wyglądają standardy mieszkań indywidualnych, w kontekście opieki dochodzącej do osób starszych, (np. mieszkania na czwartym piętrze, brak sanitariatów)? Co z mieszkaniami w budynkach komunalnych dla osób starszych? Domy dziennego pobytu cieszą się dużą popularnością, a będą jeszcze większą. Trzeba o nie zadbać i zwiększyć w nich liczę dostępnych miejsc. Dobrze by również było, jakby Miasto rozwinęło sieć tanich stołówek, barów, w których mogliby stołować się seniorzy.
Pan Bogdan Jankowski: Problemów jest bardzo dużo. Wiedza, że społeczeństwo się starzeje zobowiązuje nas do tego, żebyśmy patrzyli na świat z punktu widzenia osób starszych. Nie tylko władze lokalne powinny spojrzeć w ten sposób na świat, ale też budowniczowie mieszkań, urbaniści.
Pan Wojciech Michalski: W polityce demograficznej jednym z najważniejszych elementów sukcesu jest poczucie sukcesu. Czy spadek liczby ludności 0,7% rocznie od 1988 roku to: zapaść, kryzys, czy też naturalny proces, do którego trzeba się dostosować?
Pan dr n. med. Jacek Grabowski: Łódź ma jedne z gorszych wskaźników, jeżeli nie najgorsze wskaźniki schorzeń w Polsce. Od lat siła polityczna tego miasta była kiepska, pomimo dziury epidemiologicznej interwencje, jeżeli chodzi o inwestycje w ochronę zdrowia odbywały się gdzie indziej. W Łodzi jest kłopot w tworzeniu konkretnych programów, dlatego że jesteśmy poszatkowani. Miasto dysponuje uprawnieniami tylko w odniesieniu do szpitala im. Rydygiera, marszałek do innego szpitala, a szpital gdzie odbywa się najwięcej porodów nie jest związany z władzą w regionie. Nie ma synergii i współdziałania dużych instytucji. Program interwencji o charakterze strategicznym nie będzie funkcjonował, jeżeli nie będzie umieszczony w całości, będzie dotyczył tylko części populacji i nie będzie tak naprawdę żadnej interwencji.
Pani prof. dr hab. Anna Janiszewska: Pod względem ilościowym od końca lat 50 - tych nie ma stabilizacji, jeżeli chodzi o potencjał ludnościowy w Europie. Czy to jest kryzys? Pojawiło się coś nowego, może nie jest gorzej, ale na pewno inaczej. Być może odbijemy się od tego dołka, w którym się znaleźliśmy. Co trzeba by było zrobić żeby zmienić zachowania

prokreacyjne mieszkańców? Czy można sformułować nową wizję modelu rodziny, dzięki czemu oderwiemy młodzież od komputerów i Facebooka, a zainteresujemy supernowoczesnym modelem rodziny? Nie wiem, czy komukolwiek by się to udało. Być może trzeba upatrywać rozwoju ludnościowego dla naszego miasta w migracji. Miasto rozwija się gospodarczo i infrastrukturalnie i być może to zachęci do pozostania w Łodzi. Przez ostatnie 15 – 20 lat w Łodzi ubyło nam ponad 40 tysięcy studentów. Łódź chyba nie jest aż tak bardzo atrakcyjna, jak byśmy sobie tego życzyli. Nie mamy kryzysu rodziny, mówi znany naukowiec Tyszka, mamy inną sytuację w rodzinie, inne formy życia małżeńsko - rodzinnego. Można zatem podejść w ten sposób, bardziej optymistycznie, nie mówić o kryzysie, tylko mówić o innej, nowej sytuacji.

Pani Magdalena Poulain: W konsultacjach z początku roku dotyczących polityki społecznej wypowiadali się mieszkańcy, że bez mieszkań, bez przyjaznej polityki mieszkaniowej, bez miejsc pracy nie zostaną w Łodzi. To jest klucz do rozwiązywania i zapobiegania problemom, które się pojawiają. Polityka mieszkaniowa powinna być w centrum uwagi i powinna być lepiej promowana zarówno ze względu na młodych ludzi jak i na osoby starsze.

Pan Maciej Sobieraj: O odwrócenie tego niekorzystnego trendu demograficznego będzie bardzo trudno. Bardzo dużą szansą dla Łodzi są migracje zewnętrzne. W tej chwili buduje się około 200 tys. m² powierzchni biurowej. To jest czwarty rynek w Polsce. Łódź po Krakowie jest również miastem z najmniejszą ilością pustostanów tylko około 6-8%. Kolejnym problem, który już zaczyna w Łodzi występować, to jest brak możliwości znalezienia ludzi do pracy. Trzeba postawić na migracje zewnętrzne tak jak to stało się w Krakowie i we Wrocławiu. Kolejną istotną kwestię stanowi poprawa jakości życia w śródmieściu. W ten sposób będziemy mogli zatrzymać nowoprzybyłych w granicach miasta. Następnie oni będą płacić podatki, za które będzie można zrealizować kolejne projekty, typu mieszkania komunalne dla młodych i starszych osób. Miasto powinno bardzo radykalnie działać w zakresie odnowy śródmieścia.

Pani Janina Tropisz: Seniorów jest dziś w Łodzi 200 tys. i ich liczba będzie stale rosła. Seniorzy nie mają czasu na politykę małych kroków, oczekują konkretnych działań. Jakie konkretne kroki Miasto przeprowadzi dla seniorów? Jak władze miasta podchodzą do Miejskiej Rady Seniorów? Czy Miejska Rada Seniorów jest partnerem dla Miasta i jakie urząd ma do niej podejście?

Pani Iwona Iwanicka: Wydział Zdrowia może wystąpić z propozycją zmian w statucie Miejskiej Rady seniorów tak, aby usprawnić jej funkcjonowanie. Miejska Rada Seniorów powinna mieć informacje, co dokładnie dzieje się w mieście na rzecz seniorów. Działania dla seniorów nie są związane z wielkimi inwestycjami, pieniądze adresowane na te działania są rozproszone w budżetach wydziałów, które je realizują.

Pani Magdalena Poulain: Propozycja zrobienia dodatkowego panelu dotyczącego stricte polityki senioralnej. Dokument dotyczący polityki demograficznej powinien dotyczyć równomiernie wszystkich grup wiekowych. Szczególnie powinien dotyczyć rodziny i osób pracujących, bo to jest to co pozwoli nam się rozwijać.

Pan Wojciech Michalski: Czy mniej, to lepiej czy gorzej? Mamy dwa problemy. Pierwszy to jest sprawa podaży pracy. Przy mniejszej ilości pracowników należy zwiększyć ich wydajność. Drugim problem jest to, że gospodarka światowa oparta jest na wzroście konsumpcji. Nie potrafimy ustawić gospodarki na stałej, zmniejszającej się konsumpcji. Mniejsza liczba osób nawet więcej zarabiających powoduje, że zdolność do nabycia odpowiedniej ilości dóbr i usług zaczyna się zmniejszać. Miasto powinno przestać się bać, że będzie mniejsze a potrafiło ten proces kontrolować i wykorzystać ku swojemu lepszemu rozwojowi a nie przyjmować, że jest to kryzys.

Pan Maciej Sobieraj: Zgadzam się, że przy zmniejszającej się liczbie osób, popyt będzie mniejszy. Należałoby postawić na trzy gałęzie: medycynę, prawo i nowe technologie. Jeżeli

chodzi o programowanie to jest to jakiś pomysł dla miasta na aktywizację ludzi, którzy nie mają pracy a chcieliby się przekwalifikować. W Stanach Zjednoczonych jest realizowany program na zasadzie wolontariatu wśród programistów, fachowcy uczą osoby, które straciły zawód ze względu na deindustarlizację i muszą się przekwalifikować. Po trzech miesiącach intensywnych kursów człowiek jest w stanie rozpocząć pracę i dalej się uczyć. Może mieć u nas miejsce po raz kolejny rewolucja przemysłowa. Przejście od pracy ręcznej, do pracy wykonywanej przez maszyny, ale ktoś te maszyny musi zbudować, zaprogramować i obsługiwać. W tym kierunku trzeba by było działać, jeżeli chodzi o edukację społeczeństwa, żeby nie nastąpiło rozwarstwienie społeczeństwa, na część bogatą, którą stać na edukację i na biedną, którą na tę edukację nie stać.

Pan dr n. med. Jacek Grabowski: Chciałbym odnieść się i skomentować do zastosowania informatyki, narzędzi informatycznych do opieki nad ludźmi w podeszłym wieku. Uczestniczyłem w europejskim projekcie: jak odzyskać trwały system ochrony zdrowia? Tam dominowały dwa podejścia jak tych narzędzi używać. Jeden przedstawia duże narzędzia mogące wszystko. Druga opcja natomiast przedstawia podejście, co to narzędzie wnosi w procesie opieki i znaczenia świadczeń zdrowotnych. Jeżeli nie ma poukładanych procesów, to jest to duży kłopot. W Łodzi nawet informacje mamy poszatkowaną a co dopiero mówić o jakimś spójnym systemie, który zapewniałby interwencję na przyzwoitym poziomie, tak by ta interwencja dała jakiś efekt.

Debatę podsumował Dyrektor Biura Strategii Miasta **Tomasz Jakubiec**. W diagnozach jesteśmy nieźli, natomiast z rozwiązaniami jest dużo trudniej. Wyróżnia się fakt, że jesteśmy zdezorganizowani, ze względu na różną podmiotowość. To nie jest kwestia tylko szpitali, ale także nakładania się wielu obszarów kompetencji. Urząd Marszałkowski, władztwo państwowe, Urząd Wojewody itd., można to dostrzec też na innych poziomach, np. uczelni. Odchodzą nam studenci i absolwenci. Tracimy ich nie tylko w kontekście konkurencyjności, walorów związanych z edukacją, ale także z pewnej kanibalizacji, która występuje na uczelniach. Powstają na różnych wydziałach te same kierunki. Jest też trend pozytywny w grupie 20 – 29 lat, jest to nieduże per saldo na plus, jeżeli chodzi o kontekst migracyjny, które daje pewne nadzieje. Nadzieją jest też to, o czym mówił Pan Maciej Sobieraj, czyli kwestia związana z budującymi się biurowcami, w których już w większości sprzedano powierzchnie. Można dostrzec element wiary i potencjału, który tkwi w naszym mieście. Najbardziej jednak borykamy się z kontekstem naturalnym, czyli urodzenia i zgony. Żeby tych urodzeń było więcej, co pokazują badania i o czym mówiła pani profesor jest potrzebna rodzina. Rodzina powinna być podstawową jednostką, na której będziemy budować wielodzietność. Jednak tak jak i ilość, jakość też ma znaczenie.

W trakcie debaty nie pojawiła się odpowiedź na pytanie: ile państwa w demografii a ile samorządu? Widzimy, że jesteśmy ważnym ogniwem, ale jesteśmy też pewnym rodzajem puzzla. Potrzeba całościowej polityki państwa, która zajmie się kontekstem demograficznym, rozumianym bardzo szeroko. Być może nowa nazwa Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej jest właściwa i rodzina będzie miała tu duże znaczenie. My jeszcze nie widzimy polityki demograficznej na poziomie państwowym. Mam nadzieję, ze nasza debata będzie przyczynkiem do szerszej dyskusji na poziomie państwowym. Warto wrócić do definicji zrównoważonego rozwoju, w którym próbuje się pewne rzeczy równoważyć. Tak naprawdę ta definicja mówi o rozwoju samopodtrzymującym się, czyli jeżeli będziemy we właściwy sposób rozstrzygać te dylematy, o których tu dzisiaj mówimy to wzrost powinien praktycznie samopodtrzymywać się. Jest jeszcze kontekst poruszania się w ograniczonych zasobach, bo środków zawsze będzie niewystarczająca ilość. To też przyczynek do dyskusji na poziomie państwowym. Jak realizować politykę społeczną, żeby te środki bardziej sprawiedliwie były dzielone? Na tym możemy zakończyć dzisiejszą debatę. Dziękuje Państwu za przybycie, za udział i zapraszam do dalszej dyskusji.

4.3. Raport z ankiety z mieszkańcami

Raport z badań ankietowych w ramach konsultacji „polityki demograficznej”.

Informacja o badaniu

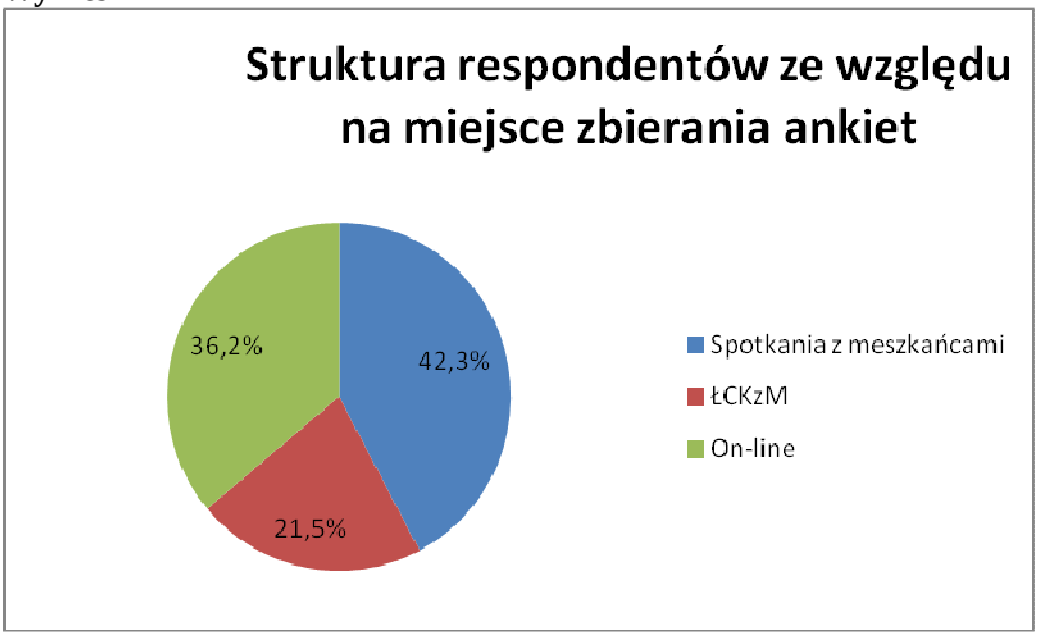
W trakcie trwania konsultacji społecznych przeprowadzono badanie opinii publicznej dotyczące priorytetów polityki demograficznej z użyciem ankiety skierowanej do mieszkańców. Zadano w nim trzy pytania:

1. Jakie działania Miasto Łódź powinno rozwijać w pierwszej kolejności, aby wspierać rodziny i poprawić warunki do zwiększenia liczby urodzeń?
2. Jakie działania Miasto Łódź powinno rozwijać w pierwszej kolejności, aby zachęcić seniorów do jak najdłuższej aktywności oraz poprawić jakość ich życia?
3. Jakie działania Miasto Łódź powinno rozwijać w pierwszej kolejności, aby zachęcić młodych do migracji do Łodzi**?**

W każdym pytaniu respondenci mogli wybrać maksymalnie trzy odpowiedzi ze wskazanej kafeterii.

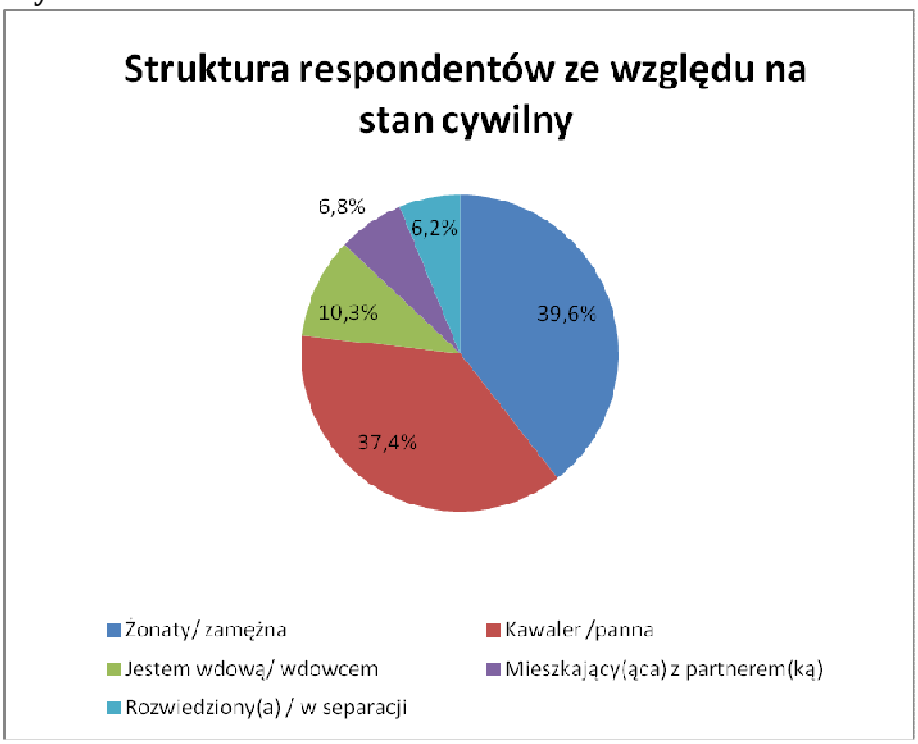
Ankieta była dostępna do wypełnienia w punktach Łódzkiego Centrum Kontaktu z mieszkańcami, on-line na stronie www.uml.lodz.pl/lodzlaczypokolenia, a także w trakcie łódzkich wydarzeń: II Targów Aktywnego i Zdrowego Seniora oraz spotkań konsultacyjnych. Łącznie zebrano 376 ankiet, w tym 136 on-line, 81 w Łódzkim Centrum Kontaktu z Mieszkańcami, oraz 159 w trakcie spotkań z mieszkańcami.

Wykres 1

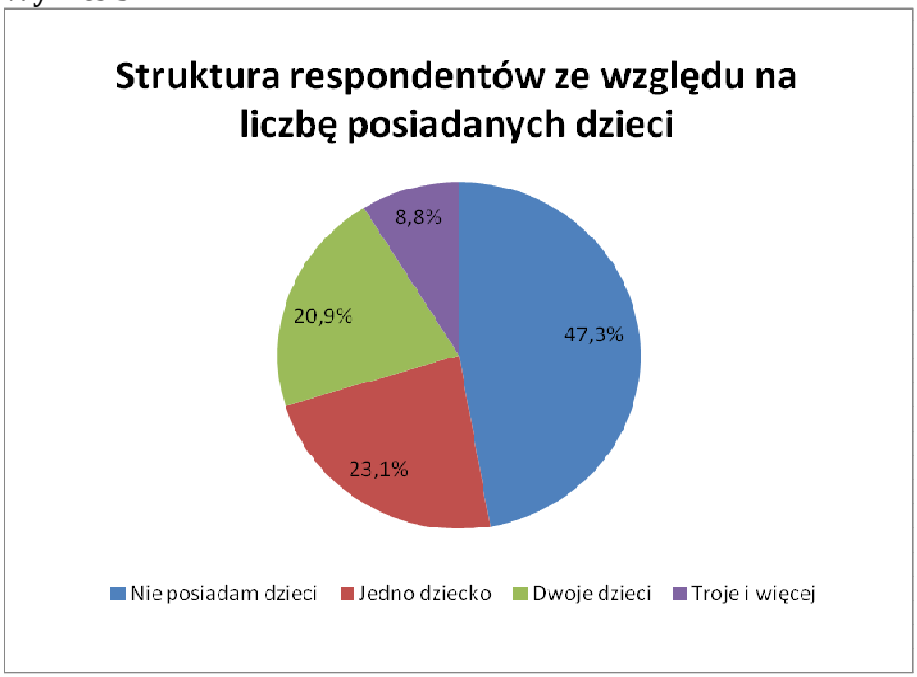
W podziale na stan cywilny respondentów zebrano następujące ilości ankiet: kawaler /panna - 138, żonaty/ zamężna - 146, mieszkający(ąca) z partnerem(ką) - 25, rozwiedziony(a) /w separacji - 23, wdowa/ wdowiec – 38.

Wykres 2

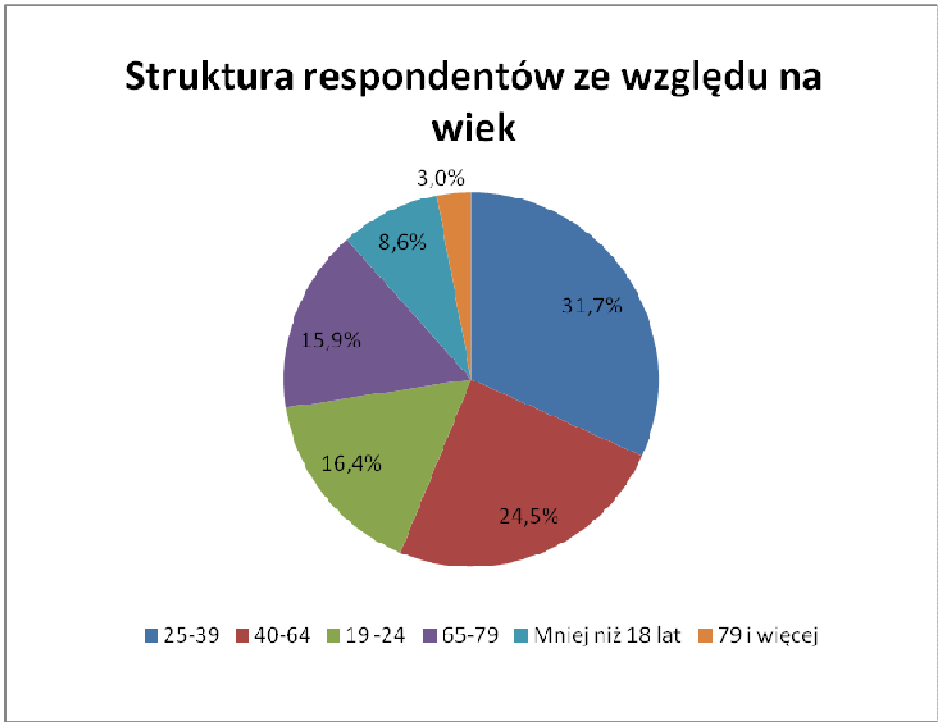
Ze względu na liczbę posiadanych dzieci respondentów liczba zebranych ankiet przedstawia się następująco: jedno dziecko -84, dwoje dzieci - 76, troje i więcej dzieci - 32, nie posiadam dzieci -172.

Wykres 3

Natomiast w podziale na wiek respondentów zebrano następującą liczbę ankiet: mniej niż 18 lat - 32, 19 -24 lat - 59, 25-39 lat - 118, 40-64 lat - 91, 65-79 lat – 61, 79 i więcej – 11.

Wykres 4

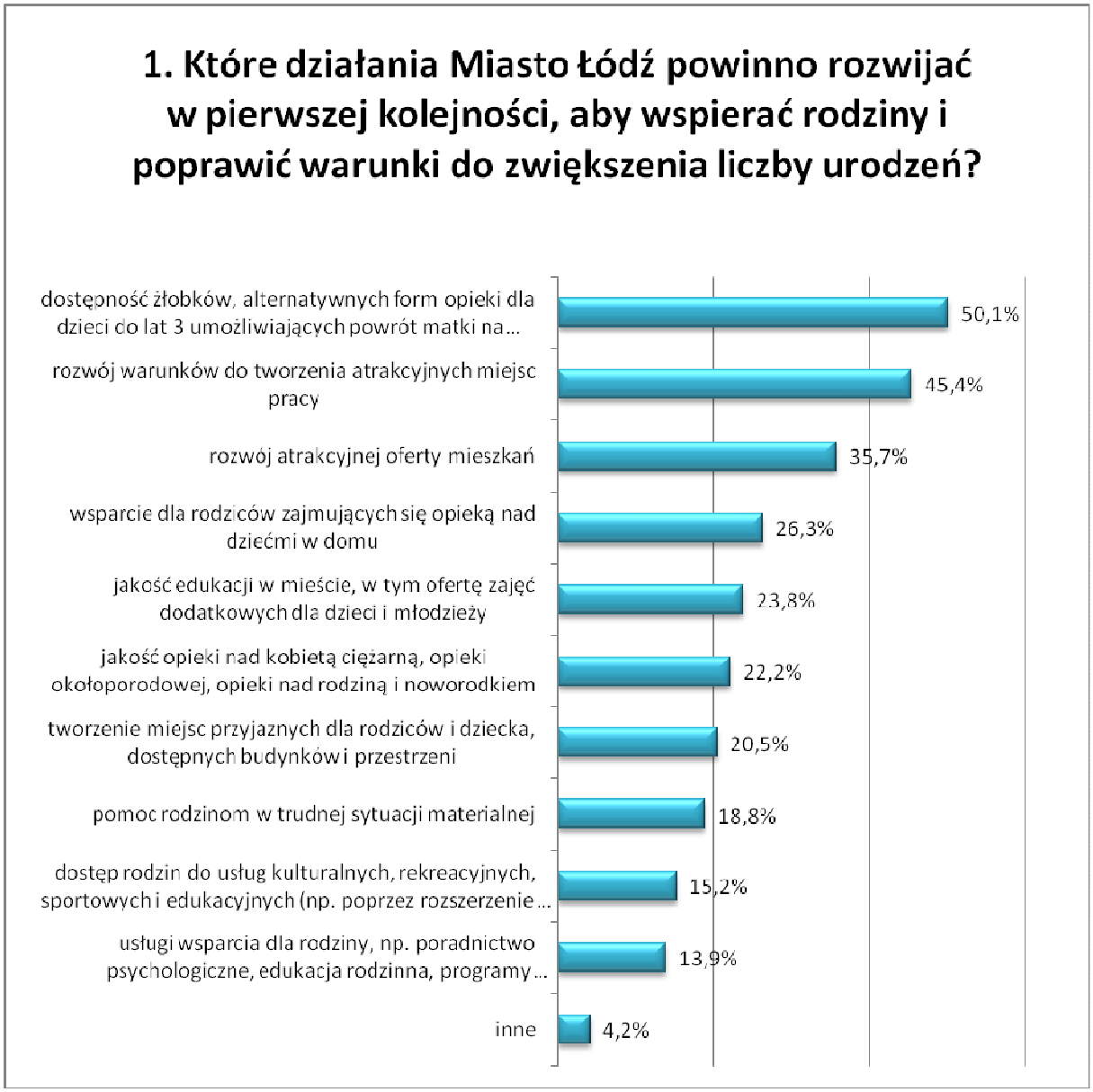

Ze względu na sposób doboru próby badanie nie miało charakteru reprezentatywnego, to znaczy nie można uogólniać wyników ankiety na ogół populacji.

1. Priorytety w zakresie wsparcia rodziny i poprawy warunków do zwiększenia liczby urodzeń.

Jednym z głównych celów przeprowadzonego badania ankietowego była identyfikacja potrzeb łodzian oraz wskazanie priorytetów działań w obszarze wsparcia rodzin i tworzenia warunków prowadzących do zwiększenia liczby urodzeń.

Wykres 5

Zdaniem respondentów, do najważniejszych działań zmierzających do poprawy warunków zwiększających liczbę urodzeń należą kolejno:
- dostępność żłobków, alternatywnych form opieki dla dzieci do lat 3, umożliwiających powrót matki na rynek pracy,
- rozwój warunków do tworzenia atrakcyjnych miejsc pracy,
- rozwój atrakcyjnej oferty mieszkań,

Najrzadziej ankietowani wskazywali następujące działania,

- usługi wsparcia dla rodziny, np. poradnictwo psychologiczne, edukacja rodzinna, programy profilaktyczne, promocja małżeństw i rodziny,
- dostęp rodzin do usług kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych i edukacyjnych np. poprzez rozszerzenie zakresu Karty Dużej Rodziny, bon czasu wolnego,
- pomoc rodzinom w trudnej sytuacji materialnej,

W ramach odpowiedzi „inne" respondenci wskazywali min. potrzebę obniżenia, czy wręcz likwidacji obciążeń podatkowych i składek na ubezpieczenia społeczne, wzbudzenie odpowiedzialności wśród mężczyzn jako ojców, wsparcie przedsiębiorczości rodzinnej, Wydłużenie czasu pracy przedszkoli, ułatwienie diagnostyki chorób będących przeciwwskazaniem do ciąży, np. boreliozy, otwarcie na imigrację.

W różnych grupach wiekowych rozkład odpowiedzi kształtował się podobnie. Należy jednak zwrócić uwagę, że najmłodsi respondenci (mniej niż 18 lat) częściej wskazywali na jakość edukacji w mieście, w tym ofertę zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży (43,8%), i tworzenie miejsc przyjaznych dla rodziców z dziećmi.

W grupie osób aktywnych zawodowo, czyli w przedziałach wiekowych 25-39 i 40-64 najniższy odsetek wskazań miała pomoc rodzinom w trudnej sytuacji materialnej (odpowiednio 12,5% i 14,3%), natomiast większy, niż w inny grupach wiekowych, wsparcie dla rodziców zajmujących się opieką nad dziećmi w domu (30,8 i 32,6).

Tabela 1

Struktura odpowiedzi na pytanie „Które działania Miasto Łódź powinno rozwijać w pierwszej kolejności, aby wspierać rodziny i poprawić warunki do zwiększenia liczby urodzeń?" w zależności od wieku (w %).
Kolorem zielonym wyróżniono 3 najczęściej wskazywane odpowiedzi w danej grupie, kolorem czerwonym 3 najrzadziej wybierane. Wyniki nie sumują się do 100%

	Mniej niż 18 lat	19 - 24	25-39	40-64	65-79	79 i więcej	Ogółem
Dostępność żłobków, alternatywnych form opieki dla dzieci do lat 3 umożliwiających powrót matki na rynek pracy	34,4	49,2	55,6	51,7	49,1	42,9	50,4
Rozwój warunków do tworzenia atrakcyjnych miejsc pracy	34,4	49,2	43,6	52,8	39,6	28,6	45,1
Rozwój atrakcyjnej oferty mieszkań	28,1	52,5	33,3	32,6	35,8	14,3	35,9
Wsparcie dla rodziców zajmujących się opieką nad dziećmi w domu	12,5	16,9	30,8	32,6	24,5	28,6	26,3
Jakość edukacji w mieście, w tym ofertę zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży	43,8	33,9	20,5	18,0	18,9	14,3	23,8
Jakość opieki nad kobietą ciężarną, opieki okołoporodowej, opieki nad rodziną i noworodkiem	18,8	20,3	23,1	20,2	26,4	28,6	22,1
Tworzenie miejsc przyjaznych dla rodziców i dziecka, dostępnych budynków i przestrzeni	34,4	18,6	21,4	21,3	3,8	71,4	20,4
Pomoc rodzinom w trudnej sytuacji materialnej	21,9	22,0	12,0	15,7	32,1	14,3	18,5
Dostęp rodzin do usług kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych i edukacyjnych (np. poprzez rozszerzenie zakresu Karty Dużej Rodziny, bon czasu wolnego)	25,0	10,2	17,1	13,5	15,1	14,3	15,4
Usługi wsparcia dla rodziny, np. poradnictwo psychologiczne, edukacja rodzinna, programy profilaktyczne, promocja małżeństw i rodziny	15,6	10,2	14,5	10,1	18,9	42,9	14,0
inne	3,1	6,8	6,0	3,4	0,0	0,0	4,2

Analizując odpowiedzi respondentów pod względem stanu cywilnego, osoby żonate/zamężne oraz wdowy i wdowcy, częściej wskazywali na potrzebę wsparcia dla rodziców zajmujących się opieką nad dzieckiem w domu (33,6% oraz 47,8%). Ci ostatni częściej wskazywali również na jakość opieki nad ciężarną kobietą (41,9%). Z kolei osoby mieszkające z partnerem i partnerką, najrzadziej wskazywały na potrzebę wsparcia dla rodziców zajmujących się opieką, a częściej na usługi wsparcia dla rodziny, np. poradnictwo psychologiczne.

Tabela 2

Struktura odpowiedzi na pytanie „Które działania Miasto Łódź powinno rozwijać w pierwszej kolejności, aby wspierać rodziny i poprawić warunki do zwiększenia liczby urodzeń?" w zależności od stanu cywilnego (w %).
Kolorem zielonym wyróżniono 3 najczęściej wskazywane odpowiedzi w danej grupie, kolorem czerwonym 3 najrzadziej wybierane. Wyniki nie sumują się do 100%.

	Kawaler /panna	Żonaty/ zamężna	Mieszkający (ąca) z partnerem (ką)	Rozwiedziony (a) / w separacji	Wdowa/ wdowiec	Ogółem
Dostępność żłobków, alternatywnych form opieki dla dzieci do lat 3 umożliwiających powrót matki na rynek pracy	46,7	55,0	44,0	52,2	54,8	51,0
Rozwój warunków do tworzenia atrakcyjnych miejsc pracy	53,3	40,7	44,0	43,5	32,3	45,1
Rozwój atrakcyjnej oferty mieszkań	39,4	31,4	36,0	34,8	29,0	34,9
Wsparcie dla rodziców zajmujących się opieką nad dziećmi w domu	18,2	33,6	12,0	47,8	25,8	26,5
Jakość edukacji w mieście, w tym ofertę zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży	31,4	19,3	20,0	26,1	9,7	23,7
Jakość opieki nad kobietą ciężarną, opieki okołoporodowej, opieki nad rodziną i noworodkiem	21,9	17,9	24,0	17,4	41,9	22,0
Tworzenie miejsc przyjaznych dla rodziców i dziecka, dostępnych budynków i przestrzeni	22,6	20,7	16,0	13,0	22,6	20,8
Pomoc rodzinom w trudnej sytuacji materialnej	18,2	17,9	20,0	21,7	22,6	18,9
Dostęp rodzin do usług kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych i edukacyjnych (np. poprzez rozszerzenie zakresu Karty Dużej Rodziny, bon czasu wolnego)	13,9	16,4	16,0	17,4	12,9	15,2
Usługi wsparcia dla rodziny, np. poradnictwo psychologiczne, edukacja rodzinna, programy profilaktyczne, promocja małżeństw i rodziny	12,4	11,4	28,0	13,0	19,4	13,8
Inne	7,3	2,9	4,0	0,0	0,0	4,2

W przypadku zróżnicowania respondentów pod względem liczby posiadanych dzieci, nieznaczne różnice nastąpiły jedynie w grupie osób posiadających troje lub więcej dzieci. Tutaj największy procent odpowiedzi uzyskało działanie wsparcie dla rodziców zajmujących się opieką nad dziećmi w domu (51,6%), częściej niż w innych grupach wskazywano na dostęp rodzin do usług kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych i edukacyjnych (35%), a dużo rzadziej na dostępność żłobków (29%). Osoby posiadające dwoje dzieci rzadziej wskazywały na potrzebę rozwoju atrakcyjnej oferty mieszkań (27,1%).

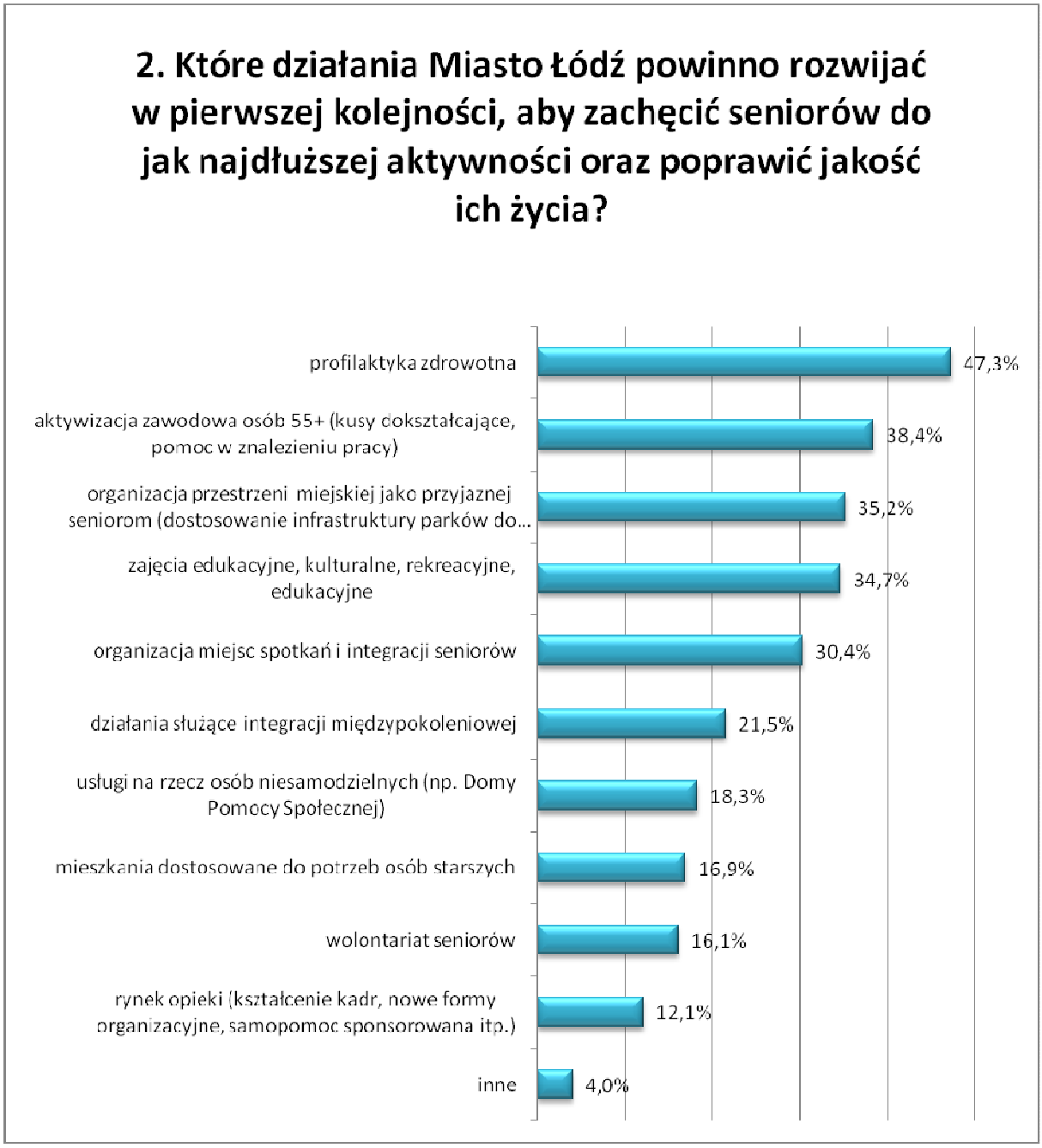
Tabela 3

Struktura odpowiedzi na pytanie „Które działania Miasto Łódź powinno rozwijać w pierwszej kolejności, aby wspierać rodziny i poprawić warunki do zwiększenia liczby urodzeń?" w zależności od liczby posiadanych dzieci (w %).
Kolorem zielonym wyróżniono 3 najczęściej wskazywane odpowiedzi w danej grupie, kolorem czerwonym 3 najrzadziej wybierane. Wyniki nie sumują się do 100%

	Jedno dziecko	Dwoje dzieci	Troje i więcej	Nie posiadam dzieci	Ogółem
Dostępność żłobków, alternatywnych form opieki dla dzieci do lat 3 umożliwiających powrót matki na rynek pracy	57,5	50,0	29,0	51,8	50,7
Rozwój warunków do tworzenia atrakcyjnych miejsc pracy	40,0	44,3	35,5	49,4	45,0
Rozwój atrakcyjnej oferty mieszkań	35,0	27,1	41,9	38,2	35,6
Wsparcie dla rodziców zajmujących się opieką nad dziećmi w domu	30,0	31,4	51,6	17,1	25,9
Jakość edukacji w mieście, w tym ofertę zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży	18,8	24,3	9,7	30,0	24,5
Jakość opieki nad kobietą ciężarną, opieki okołoporodowej, opieki nad rodziną i noworodkiem	20,0	20,0	25,8	24,1	22,5
Tworzenie miejsc przyjaznych dla rodziców i dziecka, dostępnych budynków i przestrzeni	22,5	20,0	19,4	20,0	20,5
Pomoc rodzinom w trudnej sytuacji materialnej	23,8	15,7	19,4	16,5	18,2
Dostęp rodzin do usług kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych i edukacyjnych (np. poprzez rozszerzenie zakresu Karty Dużej Rodziny, bon czasu wolnego)	13,8	15,7	35,5	12,9	15,7
Usługi wsparcia dla rodziny, np. poradnictwo psychologiczne, edukacja rodzinna, programy profilaktyczne, promocja małżeństw i rodziny	13,8	15,7	16,1	13,5	14,2
Inne	2,5	0,0	3,2	7,1	4,3

2. Priorytety w zakresie działań skierowanych do seniorów.

Wykres 6

Drugim obszarem badania były priorytety w zakresie działań zachęcających seniorów do jak najdłuższej aktywności oraz poprawiających jakość ich życia. Według wskazań ankietowanych profilaktyka zdrowotna i aktywizacja zawodowa osób 55+ są najistotniejszymi czynnikami w tym obszarze. Ważnymi działaniami, które Miasto ma rozwijać w pierwszej kolejności powinny być również zajęcia edukacyjne, kulturalne, rekreacyjne, edukacyjne, organizacja przestrzeni miejskiej jako przyjaznej seniorom oraz organizacja miejsc spotkań i integracji seniorów.

Najrzadziej wskazywano na rynek opieki, wolontariat seniorów oraz mieszkania dostosowane do potrzeb osób starszych.

W ramach odpowiedzi inne wskazywano, między innymi , na potrzebę poprawy jakości służby zdrowia, docenianie w pracy doświadczenia osób 55+ i nie rugowanie ich z rynku pracy, organizację urzędu przyjaznego osobom starszym, a także przeciwdziałanie negatywnym stereotypom.

Osoby najbardziej zainteresowanych problemem, czyli w wieku 65-79 lat i powyżej 79 częściej wskazywały na potrzebę organizacji przestrzeni miejskiej jako przyjaznej seniorom (44,8% i 63,6), usługi na rzecz osób niesamodzielnych (np. domy pomocy społecznej) (24,1% oraz 27,3%), osoby 65-79 lat dodatkowo jeszcze na ofertę mieszkań dostosowaną do potrzeb osób starszych (24,1%). Rzadziej niż inne grupy wskazywały na potrzebę aktywizacji zawodowej osób 55+ (osoby 65-79 – 27,6%), organizacji miejsc spotkań i integracji seniorów (22,4% i 18,2%), wolontariat seniorów (12,1% i 9,1%). Dla osób powyżej 79 r. życia priorytetem nie są również zajęcia edukacyjne, kulturalne i rekreacyjne.

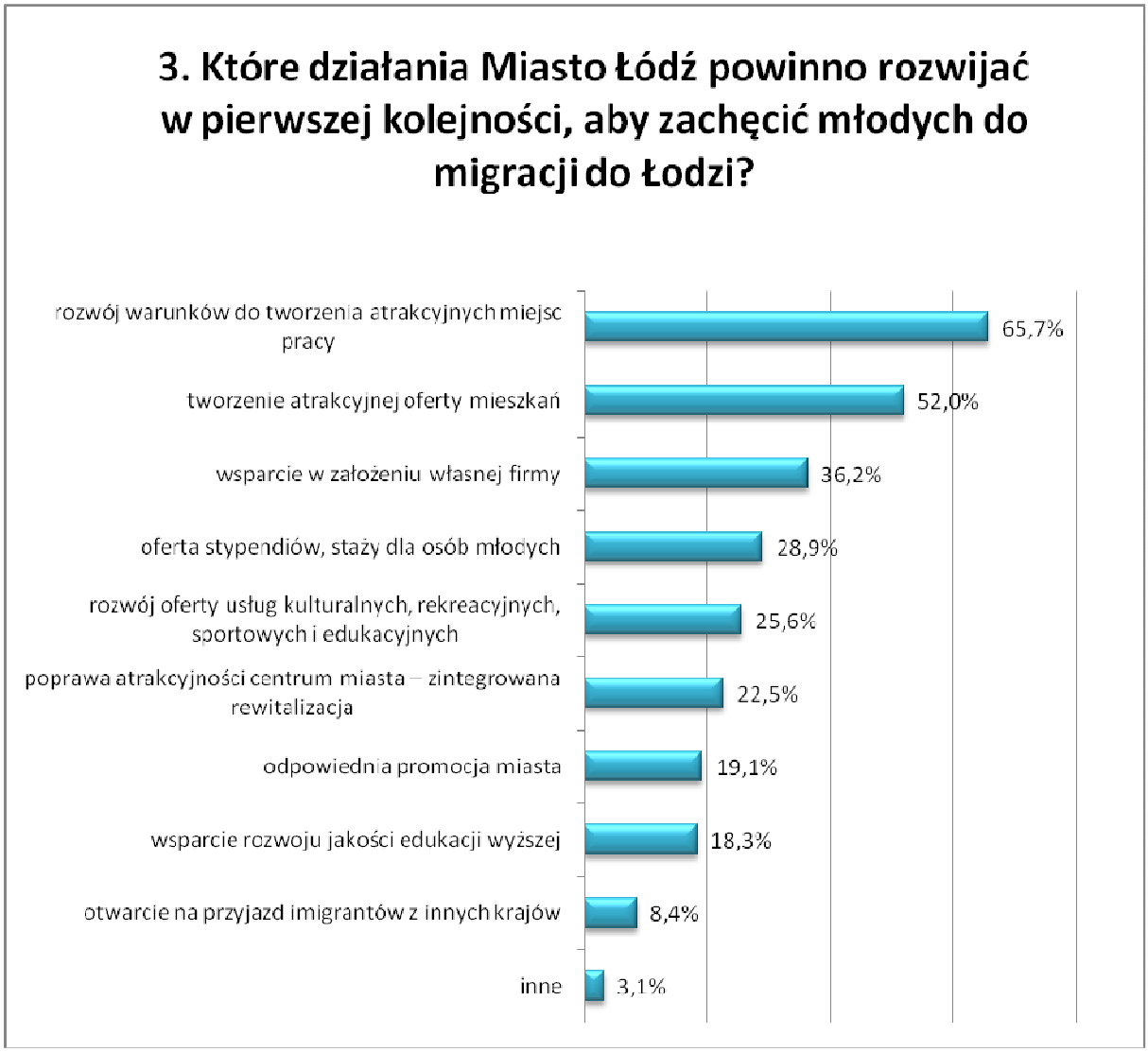
Tabela 4

Struktura odpowiedzi na pytanie „Które działania Miasto Łódź powinno rozwijać w pierwszej kolejności, aby zachęcić seniorów do jak najdłuższej aktywności oraz poprawić jakość ich życia?" w zależności od wieku (w %).
Kolorem zielonym wyróżniono 3 najczęściej wskazywane odpowiedzi w danej grupie, kolorem czerwonym 3 najrzadziej wybierane. Wyniki nie sumują się do 100%

	Mniej niż 18 lat	19 -24	25-39	40-64	65-79	79 i więcej	Ogółem
Profilaktyka zdrowotna	53,1	33,9	46,6	46,7	56,9	63,6	47,3
Aktywizacja zawodowa osób 55+ (kusy dokształcające, pomoc w znalezieniu pracy)	31,3	47,5	36,4	42,2	27,6	36,4	37,8
Organizacja przestrzeni miejskiej jako przyjaznej seniorom (dostosowanie infrastruktury parków do potrzeb osób starszych, usuniecie barier architektonicznych, modernizacja chodników).	37,5	32,2	30,5	34,4	44,8	63,6	35,6
Zajęcia edukacyjne, kulturalne, rekreacyjne, edukacyjne	34,4	32,2	37,3	34,4	36,2	18,2	34,8
Organizacja miejsc spotkań i integracji seniorów	31,3	37,3	35,6	26,7	22,4	18,2	30,7
Działania służące integracji międzypokoleniowej		20,3	22,9	20,0	22,4	18,2	20,9
Usługi na rzecz osób niesamodzielnych (np. Domy Pomocy Społecznej)	15,6	18,6	12,7	22,2	24,1	27,3	18,5
Mieszkania dostosowane do potrzeb osób starszych	21,9	10,2	15,3	17,8	24,1	18,2	17,1
Wolontariat seniorów	12,5	18,6	18,6	16,7	12,1	9,1	16,3
Rynek opieki (kształcenie kadr, nowe formy organizacyjne, samopomoc sponsorowana itp.)	15,6	16,9	12,7	8,9	8,6	18,2	12,2
Inne	3,1	1,7	2,5	3,3	10,3	0,0	3,8

3. Priorytety w zakresie działań zachęcających młodych do migracji do Łodzi.

Wykres 7

W badaniu wyróżnione zostały działania, które według ankietowanych mieszkańców ,powinny stanowić priorytet dla Miasta, aby zachęcić młodych ludzi do migracji do Łodzi. Najwięcej wskazań pojawiło się w następujących obszarach: rynek pracy, mieszkalnictwo oraz przedsiębiorczość. Badani uznali z kolei jako najmniej istotne: migrację ludności z innych krajów , rozwój edukacji wyższej, promocję miasta.

Jako inne wskazano, między innymi, następujące działania: dostępność finansową dla młodych i seniorów mieszkań po rewitalizacji, podejście indywidualne (uwzględnienie indywidualnych potrzeb ludzi i stworzenie warunków do tego, aby mogli je określić i dzięki pomocy odpowiednich instytucji i ludzi mogli je realizować), nie otwieranie się na przyjazd imigrantów z innych krajów, ale również zdecydowana negatywna reakcja na mowę nienawiści i ataki na obcokrajowców.

W podziale na grupy wiekowe większość odpowiedzi respondentów pokrywała się z odpowiedziami ogółu ankietowanych dotyczącymi tego pytania. Jednak osoby młode (poniżej 18 lat i 19-24 lata) dużo częściej wskazywały na wsparcie rozwoju jakości edukacji

wyższej (32,3% i 39%). Natomiast osoby w wieku 65-79 lat rzadziej wskazywały na potrzebę rozwoju usług kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych i edukacyjnych (11,5%), poprawę atrakcyjności centrum miasta – zintegrowana rewitalizacja (3,8%) i wsparcie rozwoju jakości edukacji wyższej (5,8%). Częściej wybierały otwarcie na przyjazd imigrantów z innych krajów (17%).

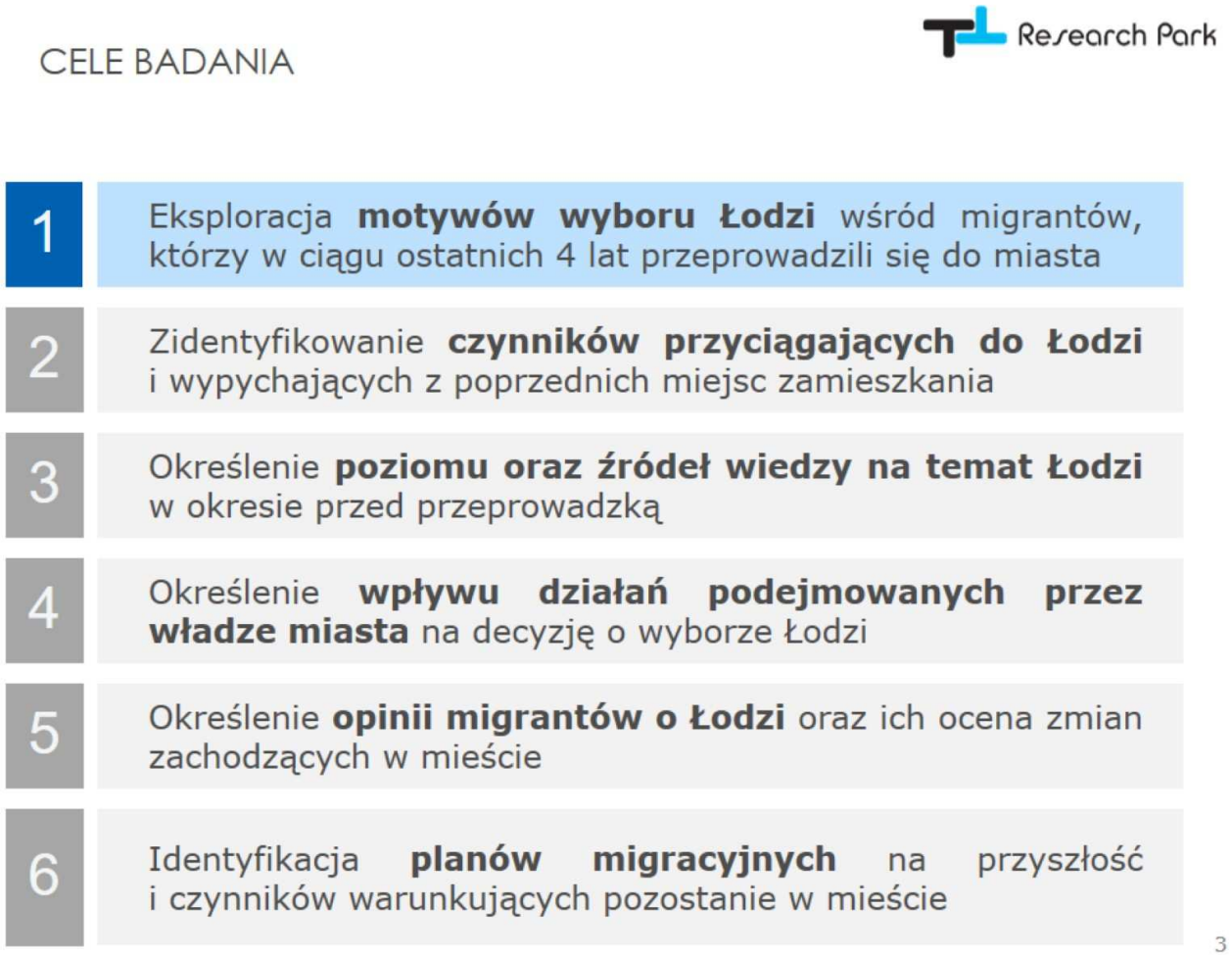
Tabela 5

Struktura odpowiedzi na pytanie „Które działania Miasto Łódź powinno rozwijać w pierwszej kolejności, aby zachęcić młodych do migracji do Łodzi?" w zależności od wieku (w %)
Kolorem zielonym wyróżniono 3 najczęściej wskazywane odpowiedzi w danej grupie, kolorem czerwonym 3 najrzadziej wybierane. Wyniki nie sumują się do 100%

	Mniej niż 18 lat	19 -24	25-39	40-64	65-79	79 i więcej	Ogółem
Rozwój warunków do tworzenia atrakcyjnych miejsc pracy	41,9	54,2	64,0	79,8	78,8	44,4	66,1
Tworzenie atrakcyjnej oferty mieszkań	41,9	47,5	52,6	49,4	65,4	55,6	52,0
Wsparcie w założeniu własnej firmy	41,9	39,0	36,0	34,8	34,6	22,2	36,2
Oferta stypendiów, staży dla osób młodych	32,3	27,1	20,2	34,8	36,5	22,2	28,5
Rozwój oferty usług kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych i edukacyjnych	29,0	25,4	30,7	23,6	11,5	55,6	25,7
Poprawa atrakcyjności centrum miasta – zintegrowana rewitalizacja	38,7	27,1	29,8	14,6	3,8	22,2	22,3
Odpowiednia promocja miasta	25,8	23,7	17,5	14,6	21,2	22,2	19,2
Wsparcie rozwoju jakości edukacji wyższej	32,3	39,0	12,3	13,5	5,8	33,3	18,4
Otwarcie na przyjazd imigrantów z innych krajów	3,2	6,8	7,0	7,9	17,3	0,0	8,2
Inne	3,2	0,0	2,6	4,5	5,8	0,0	3,1

4.4. Raport z badania opinii publicznej w zakresie motywacji osób przeprowadzających się do Łodzi

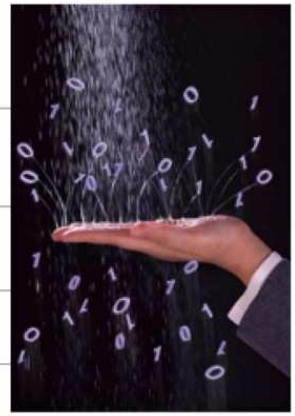
Jakościowe badanie opinii publicznej **„Motywy migracji do Łodzi, jako miejsca do życia”** zrealizowano przez Research Park na zlecenie Biura Strategii Miasta .

METODOLOGIA

Research Park

TECHNIKA	Indywidualny Wywiad Pogłębiony (IDI)
TERMIN REALIZACJI	18 maja - 18 czerwca 2016
WIELKOŚĆ PRÓBY	N = 32
LOKALIZACJA	Łódź

DOBÓR PRÓBY

Kwotowo-losowy w oparciu o trzy kryteria rekrutacyjne:

1. **Zamieszkanie w Łodzi nie dłużej niż 4 lata** (niezależnie od daty zameldowania się w mieście)

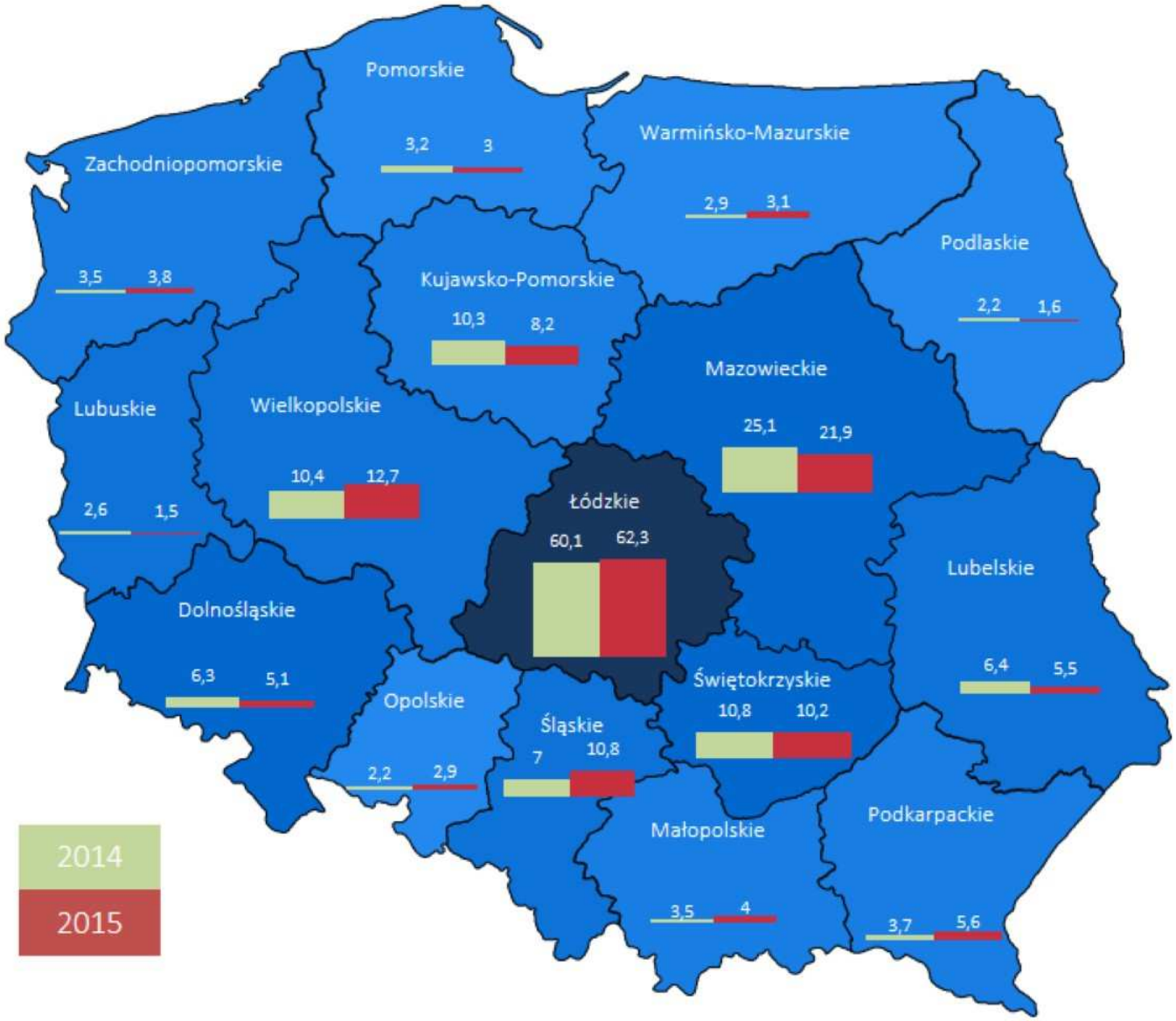
2. **Wiek** (w podziale na następujące kohorty wiekowe):
   - ✓ 19-25 (5 IDI)
   - ✓ 26-35 (13 IDI)
   - ✓ 36-60 (11 IDI)
   - ✓ 61+ (3 IDI)

3. **Miejsce pochodzenia** w podziale na:
   - ✓ Łódzki Obszar Metropolitalny (6 IDI)
   - ✓ obszar w województwie łódzkim poza ŁOM (
   - ✓ osób spoza województwa łódzkiego (14 IDI)
   - ✓ zagranica (1 IDI)

Liczebność poszczególnych grup wyznaczono w oparciu o strukturę wieku i pochodzenia migrantów, którzy **zameldowali się w Łodzi w latach 2014-2015**

POCHODZENIE TERYTORIALNE MIGRANTÓW ZAMELDOWANYCH W ŁODZI W LATACH 2014-2015

MIGRANCI Z ŁOM

WNIOSKI Z BADANIA (1)

Research Park

MOTYWY MIGRACJI

- Główne motywy migracji do Łodzi są typowymi motywami migracji do dużych miast we współczesnej Polsce.
- Najważniejsze z nich to motywy rodzinne związane z poznaniem partnera/partnerki i założeniem własnego gospodarstwa domowego, na drugim miejscu praca, w dalszej kolejności edukacja i pozostanie w mieście po jej ukończeniu, a następnie niższe koszty utrzymania niż w innych dużych miastach i dołączenie do bliskich mieszkających w Łodzi.
- Większość tych motywów była powiązana ze sobą. Wszystkie z nich (oprócz dołączenia do bliskich) były powiązane z motywami zawodowymi.
- W przypadku respondentów zamieszkałych bliżej duże znaczenie miała lokalizacja – przyjazd do Łodzi motywowany był tym, że to najbliższe duże miasto (lub największe miasto) w regionie.

ZALETY MIASTA

- Wśród czynników przyciągających do miasta nie odnotowano cech unikalnych dla Łodzi, których nie można by było odnaleźć w innym dużym mieście w Polsce.
- Wśród czynników wypychających z poprzednich miejsc zamieszkania dominują czynniki zawodowe i edukacyjne: brak pracy oraz brak możliwości podjęcia nauki.

DZIAŁANIA WŁADZ

- Znajomość działań i programów władz miasta podejmowanych w celu przyciągania nowych (lub zahamowania odpływu obecnych) mieszkańców była znikoma i nie stanowiła czynnika przyciągającego do Łodzi.
- Migranci dostrzegają działania władz miasta i zmiany, które służą podnoszeniu jakości życia mieszkańców, akceptują kierunek tych zmian, ale niektórym przeszkadza sposób ich realizacji i wynikające z nich utrudnienia.

WNIOSKI Z BADANIA (2)

OPINIE O ŁODZI

- Opinie o Łodzi, z którymi zetknęli się migranci przed przyjazdem do miasta najczęściej były negatywne, a często skrajnie negatywne. Opinie te docierały z mediów, ale także z otoczenia, które w wielu przypadkach zniechęcało respondentów do przyjazdu.
- Zamieszkanie w Łodzi w większości przypadków wiązało się z weryfikacją negatywnych opinii jako stereotypowych i nie do końca zgodnych z prawdą, jednak sformułowanych nie bez przyczyny (w wielu z nich było „ziarno prawdy").
- Migranci mają generalnie pozytywne lub bardzo pozytywne opinie o życiu w Łodzi. Nikt nie ocenił życia w Łodzi negatywnie, choć niektórzy mają odczucia ambiwalentne.
- Pozytywne i negatywne opinie o życiu w Łodzi często odwołują się porównań z poprzednim miejscem zamieszkania. Jako główne walory życia w mieście migranci akcentują te, które zadziałały jako czynniki wypychające z poprzednich miejsc zamieszkania, a jako negatywne te, które odpowiadały im w poprzednim miejscu zamieszkania.
- Pozytywne opinie o życiu w mieście wyjaśnić można nie tylko jego faktycznymi walorami, ale zjawiskiem psychologicznym polegającym na przeszacowywaniu własnego miejsca zamieszkania w stosunku do innych, a także mechanizmem polegającym na chęci utwierdzenia się w słuszności podjętej decyzji.

ŁÓDŹ JAKO MIASTO DO ŻYCIA

- Wśród najważniejszych czynników, które miałyby zwiększyć napływ nowych mieszkańców i zahamować odpływ obecnych, prawie wszyscy wskazali te związane z rynkiem pracy (większa dostępność pracy i wyższe płace, co najmniej na poziomie innych dużych miast), a niektórzy dodatkowo dostępność niedrogich mieszkań.
- Niemal wszyscy respondenci byli zgodni co do tego, że Łódź to miasto z dobrymi perspektywami na przyszłość oraz byli przekonani, że za kilka/kilkanaście lat będzie się w mieście żyło lepiej.
- Niemal wszyscy deklarują, że nie żałują decyzji o migracji i w ciągu najbliższych kilku lat nie wyjadą z miasta. Nieliczni zadeklarowali, że być może za 20 lub 30 lat („na starość") wrócą do miejscowości, z której przyjechali, ale teraz pozostaną w Łodzi nawet mimo pewnych niedogodności zamieszkiwania w mieście, ponieważ są one kompensowane przez jego pozytywne strony.

5. Stanowisko Prezydenta Miasta Łodzi do wyników konsultacji

Stanowisko Prezydenta Miasta Łodzi dotyczące propozycji zgłoszonych w ramach konsultacji projektu Programu „Łódź łączy pokolenia - łódzka polityka demograficzna"

Program „Łódź łączy pokolenia - łódzka polityka demograficzna" - ma wskazać działania będące kompleksową odpowiedzią na najważniejsze wyzwania demograficzne Łodzi - niską liczbę urodzeń, wzrost udziału osób starszych w społeczeństwie, potrzebę zwiększenia przyjazdów do Łodzi. Wskazane działania mają być komplementarnym rozwinięciem inicjatyw rządowych i regionalnych oraz oryginalnym dorobkiem Łodzi w ograniczaniu negatywnych skutków depopulacji.

Zebrane w trakcie konsultacji społecznych opinie i propozycje pozwoliły zidentyfikować kierunki działań skierowane do różnych grup mieszkańców, rodzin, osób aktywnych zawodowo, młodzieży i seniorów, a także należące do różnych obszarów działania samorządu - zdrowia, edukacji, sportu, pomocy społecznej, aktywizacji mieszkańców, przestrzeni miejskiej przyjaznej mieszkańcom, działań rozwojowych, mieszkalnictwa i komunikacji miejskiej

Zostaną one wykorzystane do opracowania ostatecznej wersji dokumentu „Łódź łączy pokolenia - łódzka polityka demograficzna", który zaproponuje priorytety, kierunki działań i działania będące kompleksową odpowiedzią na zachodzące w mieście procesy demograficzne, służące realizacji wizji „Przyjazne, twórcze i dynamiczne Miasto zrównoważonego rozwoju demograficznego o konkurencyjnych warunkach życia, pracy i inwestowania, pobudzające i wykorzystujące kreatywny potencjał mieszkańców”.

Serdecznie dziękuję za troskę i zaangażowanie w sprawy naszego Miasta, których wyraz tak licznie i kompetentnie daliście Państwo w trakcie prowadzonych konsultacji.

Żywię nadzieję na owocną współpracę w trakcie realizacji planowanych działań.